DEMOSTENE BOTEZ

SCRIERI

1

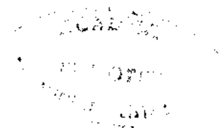
București 1971

DEMOSTENE BOTEZ

POEZII

★★

EDIȚIE DE AUTOR

EDITURA MINERVA

CUVINT CĂTRE CITITORII VOLUMULUI AL DOILEA DE POEZIE

Totalitatea scrierilor mele în versuri am împărţit-o, în această ediţie de scrieri, în două volume. Nu dintr-un capriciu tipografic, ci ca o demarcaţie a ceea ce a împărţit în două epoci întreaga noastră viaţă. Prin asta spun că acest volum însumează culegerile de versuri apărute după 23 August 1944.

Marile transformări sociale, economice şi politice de la 1944 încoace nu au schimbat numai viaţa materială a oamenilor ci întreaga lor structură spirituală : valorile morale şi estetice, concepţia despre artă şi literatură, concepţia despre om, despre societate şi despre lume, reconsiderarea condiţiei umane în lumina unui ideal care dă un înalt scop uman vieţii, modul de a gîndi, mai pozitiv şi mai raţional, o altă evaluare a sentimentelor, locul problemelor interioare personale etc, adică tot ceea ce constituie materia primă a simţirii şi a poeziei.

S-a purces la constituirea unei noi literaturi. Socialul a intrat în poezie cu drept de prioritate, ca sursă a unor puternice sentimente omeneşti, în fine cu putinţă de manifestat. Formalismul riguros şi-a atenuat Caracterul dominant. Fondul de sentimente umane, de participare la opera de reabilitare a omului, a oricărui om, în spirit de dreptate şi egalitate, şi-a împărţit cu celelalte sentimente omeneşti, preocupările primordiale ale poeziei. Egocentrismul şi-a pierdut tronul din turnul de fildeş, loc preferat de refugiu al poeţilor. Poetul, ca oricare alt om, s-a găsit ca toţi semenii, in mulţime, ins, doar ceva mai visător şi mai dezorientat în mijlocul societăţii.

Generaţii succesive de poeţi învăţaseră din „Criticele" lui Titu Ma-

iorescu că „atît cel puţin este sigur, că cele mai rele aberaţiuni, cele mai decăzute produceri între poeziile noastre de la un timp încoace, sînt cele ce au primit în cuprinsul lor elemente politice. Şi cauza se înţelege uşor : politica este un product al raţiunii; poezia este şi trebuie să fie un product al fanteziei (altfel nici nu are material) : una dar, exclude pe cealaltă".

Sau, altfel spus, tot de Maiorescu, în acelaşi prim volum de „Critice" : „Prin urmare *iubirea, ura, tristeţea, bucuria, disperarea, mînia* etc. sînt obiecte poetice ; învăţătura, preceptele morale, politice etc. sînt obiecte ale ştiinţei şi niciodată ale artelor".

Dar stările de lucruri, criminal de nedrepte de dinainte de revoluţia din 1944, adică şi din timpul vieţii lui Maiorescu, au născut într-o seamă de oameni, jigniţi de spectacolul acelor nedreptăţi, sentimente de *iubire* pentru cei sărmani şi obijduiţi, şi de *ură* împotriva asupritorilor, sentimente de amară tristeţă şi disperare, şi întotdeauna de mînie împotriva exploatatorilor.

Şi dacă, după cum recunoaşte însuşi Maiorescu, în pasajul sus citat, *„iubirea, ura, tristeţea, disperarea* şi *mînia* sînt obiecte poetice", de ce nu ar fi şi atunci cînd ele sînt născute puternic din cauze sociale şi politice ? Ele sînt doar „obiecte poetice", prin sine, ca sentimente, ca stări de suflet, indiferent de cauzele care le-au determinat. Eminescu doar în *împărat fi proletar,* ca şi în *Scrisori,* a găsit că toate aceste stări de suflet, — hai, să le zicem şi politice •— sînt „obiecte poetice" şi au devenit prin geniul său „obiecte ale artelor". Şi n-a fost numai Eminescu care să descopere şi să exemplifice acest adevăr.

S-a întîmplat însă că, înainte de revoluţie, stările de lucruri erau atît de strigător la cer de criminale, încît sentimentul dominant pe care-1 năşteau era cel de revoltă, — sentiment care cerea o exprimare mai violentă, mai directă, pentru care se potrivea mai bine pamfletul decît lirismul poeziei. Ura născută în conştiinţa oamenilor-oameni nu putea încape în vers aranjat, bine ajuns la scară ; le cerea să spargă tiparele şi să explodeze în voie. De aceea în literatura acelei epoci a dominat pamfletul, nu forma lirică drept expresie a sentimentelor scriitorilor şi poeţilor progresişti faţă de stările sociale. Eu însumi am simţit astfel.

Răscrucea de epocă din 1944 nu m-a găsit, din punctul de vedere al poeziei mele, pe-o altă poziţie decît aceea care a devenit apoi un crez de dreptate socială pentru toţi, ci doar ca pe unul care, în faţa nedreptăţii sociale şi îndeosebi a ţărănimii, de care m-am simţit legat ca unul ce am trăit în mijlocul ei, am crezut că polemica şi pamfletul sînt mijlocul de expresie cel mai indicat şi mai eficace.

Din 1918 pînă în 1944 aşadar, nu am rămas indiferent la revoltătoarea aşezare socială, dar atitudinea mea nu am crezut că este potrivit să o exprim în versuri, ci în articole, în polemici, în pamflete. Toate revistele de stînga ale vremii sînt mărturie despre aceasta. Totuşi chiar înainte de 1944, atunci cînd sentimentele născute de stări sociale scandaloase de nedreptate au ajuns incandescente, expresia s-a ridicat pe măsură, în vers. Astfel, înainte de 1944 am scris şi am publicat în reviste, a căror dată de apariţie le conferă data certă, poeziile cu caracter vădit social-politic : *Fiul omului, Cintecul Crăciunului, In mină, Moartea somerului* şi altele, incluse în acest volum.

Am voit să lămuresc aceste lucruri, asupra cărora nu am avut cuvîntul, atunci cînd unii critici au vorbit de „cotitura" făcută de mine în poezia de după 23 August 1944. Nu a fost o „cotitură" ideologică, ci cea firească, determinată în mod necesar de toată structura nouă a societăţii şi de faptul că, după facerea marii dreptăţi, nu mai domina în acei care am luptat pentru ea un sentiment de revoltă, ce nu-şi mai avea locul, ci acela de *bucurie* a victoriei repurtate de popor, bucurie care este, chiar după catehismul lui Maiorescu, „obiect poetic". Acest nou sentiment, eliberat de întrebările conştiinţei justiţiare, ca şi întregul proces de restaurare, a omului în drepturile sale, — în ce mă priveşte, — mi-au adus o viziune optimistă a vieţii, o lumină înainte, atenuînd pe cit cu putinţă zbuciumul unui suflet prea chinuit de întrebări fără răspuns. Am început să privesc înainte, în viitor, cu îndreptăţită speranţă, eliberat de repulsia spectacolului de altă dată. Poate, din acest punct de vedere, sonetul *Floarea soarelui* este o profesie de credinţă.

Socialul şi politicul intrînd în stilul de viaţă şi în sistemul de gîndire de fiecare zi, atitudinea consecventă faţă de el, ca o datorie faţă de dorinţele arzătoare din trecut şi lupta pentru ele, au apărut în mod

necesar tot mai frecvent în culegerile mele de poezii, făcînd un tot omogen cu sentimentele omeneşti de totdeauna — vorba lui Maiorescu, — „obiecte poetice" oarecum *de drept.*

Am făcut, în epoca de consolidate a concepţiei socialiste, care cerea o formare solidă a acesteia, şi poezii ocazionale. Le-a cerut lupta pentru consolidarea dreptăţii sociale pentru care militasem toată viaţa. Nu am izbutit poate să le înalţ la nivelul artistic cuvenit, dar nu regret că le-am încercat. Mi-am făcut o datorie faţă de conştiinţa mea şi consecvenţa zbuciumului ei. Erau, în genere, poezii legate de un anumit moment istoric, a cărui importanţă s-a şters. Ele âu devenit mai degrabă un document al timpului trecător, decît o operă durabilă. De aceea ele nu apar în acest volum. Este în selecţia lor o judecată autocritică de valoare.

Sînt sigur că, — aşa cum au făcut şi pînă acum, — criticii estetizanţi vor închide ochii asupra poeziilor cu caracter social din această culegere, dar nu aderenţa sau neaderenţa lor la fondul meu de idei şi atitudini este ceea ce determină valoarea sau non-valoarea poeziilor, ci calitatea expresiei artistice realizată.

Acestea spuse, aş fi bucuros dacă cititorii vor observa că noul fond poetic, adăugat celui de la începuturile scrierilor mele, a sporit mărturia dragostei de om care constituie, după mine, ceea ce mi-a călăuzit condeiul de la început şi pînă acum, trăsătura caracteristică a creaţiei mele. Cu acestea aş considera că am cinstit poporul meu, în ceea ce are şi el mai specific firii sale, şi că am făcut ceea ce am considerat justificarea trecerii unui om pe această planetă albastră.

Demostene Botez

FLOAREA SOARELUI

» FLOAREA SOAREIUI

Mă-ntorc lacuim .spre viitor cu fața.
Lumina iui îmi trece-adînc prin pleoape.
Şi oamenii îmi sînt şi mai aproape,
Şi parcă m-a luat de mînă viața.

Eu secolului meu i-aud povața,
Spre el vin milioane să se-adape,
Strălucitor ca fața unei ape
Cînd soarele răsare, dimineața.

Ca peste şesuri aurii de grîne
Văd zarea largă-a zilelor de mîne
Şi peisajul lumii viitoare.

Mai tare-mi bate inima în piept,
Spre viitor tot sufletu-mi îndrept,
Mereu, ca floarea soarelui, spre soare.

. ORAŞ TRANSILVĂNEAN

TâceriileHmipietri'te înconjoară
Oraşul din vechimi, cetatea moartă,
Deasupra cărei umbrele de seară
Ridică ziduri negre şi o poartă.

De veacuri, feodala aşezare
Trăieşte-o-ndelungată agonie,
Şi liniştea, ca lespedea de tare,
Aduce amintiri de veşnicie.

E noapte. Parcă tot oraşu-aştaaptă
Ceva ce n-o să vină niciodată;
în turn nu urcă nimeni nici o treaptă,
Nici nu deschide uşa încuiată.

Nu trece nimeni în galop de cal;
Sînt morţi toţi cavalerii în război.
E mort demult şi prinţul feodal
Şi nu se vede urmă de strigoi.

în noapte dorm ca-n fund de mare, toate ;
Oraşul nu-şi clinteşte piatra sa.
Un ornic singur miezul nopţii bate,
De parcă-n somn trecutul ar visa.

Şi parcă ornicul ce prinde glas,
Stiîrnind tăceri în munte, prin potece,
Ar bate cu întîrziere-un ceas
Din vremea lui, din veacul cincisprezece.

Ca o putere-atotstăpînitoare,
în noapte liniştea iar s-a lăsat,
Cu-a ei nedazlegată întrebare,
Şi ca şi oum nimic nu s-a-ntîmplat.

Da-n zori de ziuă, cînd încep să-apună,
Pe cerul clar, şi stelele tîrtzii,
De la o fabrică sirena sună
Şi ceasul viu din anul două mii.

TURNĂTORUL

Ard cazane de porfir,
înroşite, dolofane,
Şi-nfloresc, roşi, în cazane
Flori fierbinţi de trandafir.

Clocoteşte mîl solar
într-un lac de fier topit,
înroşind ca un pojar,
Trupul omului călit.

Dintr-un tuci arid şi hîd,
Sub capac au prin să sară
Floricele care rid,
Cocoşei de foc şi pară.

Pe portiţa de opust,
Lavă roşă se revarsă,
Şi-n cuptor de piatră arsă
Fierbe fierul ca un must»

Flamuri mari de vîlvătaie,
Ca-n furtuni se zibat în foc,
Şi prin fum şi prin văpaie
Fierul curge, glod, în scoc.

Joacă-n flăcări visul lumii
Cum ar vrea s-o toarne, nouă.
Joacă spuza roşă-a spumii
Şi sudoarea ca o rouă.

FILOZOFUL IDEALIST

Bătrînul filozof cu capul chel,
Tot contemplîndu-jşi propriul ombilic,
A declarat că lumea nu-i nimic
Decît aceea ce percepe el.

Acest pămiînt şi universu-ntreg,
Sistem, solar şi infinite spaţii,
Cu roiul lor de-aprinse constelaţii
Există doar prin capul ca un neg.

Tot ce trăeşte-n clipa de acum,
N-ar fi decît colecţii de imagini,
Ca de filatelist, într-un album,
Cu cîteva decolorate pagini.

Oceanele şi mările albastre,
înzăpeziţii munţi pierduţi în nori,
N-ar exista de sine stătători,
Ci doar în jocu-ncfaipuirii noastre.

Şi existenţa noastră, reciprocă,
Prin gîndu-acestui filozof înalt,
Există doar în unul prin celalt,
Ca nevăzute figurini de coca.

De mult, de nu ştiu OÎte milioane
De ani, care trecură în zadar,
Natură moartă şi fiinţi umane
Au aşteptat savantul cărturar,

Căci în afară de-a lui conştiinţă,
în care totul, prin ea, s-a născut,
N-a existat nimica în trecut,
Şi nu-i nici azi, nici lucru, nici fiinţă.

Şi dacă mîine, filozoful moare,
Sfîrşitul lui ne-ar fi la toţi fatal;
Ar fi un cataclism universal,
Că tot ce-a existat prin el, dispare.

De-aceea, pentru-a nu spera în van
Că după moartea lui noi vom trăi,
După decesul lui, din prima zi,
Noi să-l păstrăm în spirt, într-un borcan.

VERSURI ALESE

\RTA POETICA

Vers smuls din mine, eu te vreau bătut,
Ca ritmul unui puls de om în mers,
Ca viața însăşi clocotind în vers,
Ca pasul vremii care s-a născut.

Dar nu cioplit în piatră de granit,
Nici în pereții cenuşii de stânci,
Ci-n carnea mea, în rănile adinei,
Şi-n cremenea cuvîntului, cioplit.

Să sară-n două, sînge şi scîntei,
Strop de lumini şi dragoste de om.
Vreau să te sap ca-n coaja unui pom
Şi să te simt cum creşti cu anii mei.

Bătrînul vers să-mi fie-o cicatrice
în care viața mea să fi înscris
Nu numai cronicile unui vis,
Ci luptele ce le-am purtat aice,

Şi pentru omul obidit, de rînd,
Şi pentru țărna asta milenară,
Şi pentru-acea dreptate ce-o purtară
Atîți înaintaşi de-ai mei în gind.

Iar versul nou să-mi fie un altoi
In trupul meu cu rădăcini bătrîne,
Să simt cum creşte seva lui de mine
Din ceea ce a fost mai bun în noi.

Să simt în el a pulsului cadenţă,
Ce-au prins-o din amnare din trecut
Strămoşii neştiuţi ce i-am avut;
în ea să torn a gîndului esenţă.

i

ŞTAFETA GENERAŢIILOR

Mi-aduc aminte că la noi în sat
Stăteau ţăranii seara la taifas.
Vorbeau de grîu, de vreme, de arat,
Şi pentru dînşii timpul n-avea ceas.

Să stăm şi noi de vorbă dacă vreţi
De vers, de poezie, de-ale noastre,
Dar nu de veşnici cai verzi pe pereţi,
Sau de-un muzeu întreg de zări albastre.

Ca început, chiar eu în astă-seară
Vechi sfaturi bătrîneşti am să vă spun ;
Şi mie mi Ie-a. dat odinioară,
Cînd am fost tînăr, un poet mai bun.

Să nu atingi nici mîna de condei,
Să nu strici frumuseţe de hîrtie
Din plictiseală sau din obicei...
Că poezia nu-i caligrafie.

Tu s-o aştepţi să crească-ntîi în tine,
Cum creşte pruncu-n trupul mamei lui.
Cum cresc lăstarii noi din rădăcine;
5ă simţi că te înăbuşi de nu spui.

Şi să ai grijă ca orice cuvînt
Să-1 smulgi din pieptul tău ca pe-un puiet,
Cu rădăcini cu tot şi cu pămînt,
De nu eşti scrib şi vrei să fii poet.

Să fie cald şi viu de viaţa ta,
Şi cînd tu însuţi nu vei mai trăi ;
Doar astfel nu-1 vor mai putea uita
Şi n-o să vieţuiască doar o zi.

Şi versul să-ţi ciopleşti cum a cioplit
Şi Michel Angelo pe-al lui Moîs,
Cînd a-nviat o piatră de granit
Cu suflul creator al unui vis.

Să nu scrii fără dragoste de om,
Că^ţi va fi stearpă orice încercare,
Cum nu rodeşte-n lume nici un pom
Cînd n-are nici căldură şi nici soare.

Să scrii cu gîndu-ntreg la omenire,
Iar nu trăgînd cu ochii în oglindă.
Ca cel ce-aleargă după nemurire,
Cum nu-ţi prinzi umbra, n-are s-o mai prindă.

Cum scoate mărul seva din străfund,
Să scoţi din fundul vieţii, poezie.
De vrai să^ţi fie versul tău fecund,
Să nu faci flori din pap şi din hîrtie.

Aşa, cu suc de glie şi cu soare,
Vei plămădi în învelişul lor
Şi vei închide-n fiecare floare
Sămînţa oe-o-ncolţi în viitor.

Nu-ţi bălăci condeiul în formule
Făcute gata, circulînd pe piaţă,
Ci fă-le singur cu-ale tale scule
Şi din metalul ce-ai cules din viaţă.

Nu^mprumuta o haină de la nime,
Chiar dacă-ţi vin papucii lui Shakespeare,
Nu fă din versuri nişte sinonime,
Să n-ai de plată nimănui vreun bir.

Să nu-ţi faci singur soartă de dublură,
Gîntînd din cobză cînd poţi fi vioară,
Trăgînd ou ochii pe o partitură
Pe care-atîţia alţii o cîntară.

Să năzuieşti spre nou, spre forme noi,
Să spargi cu pumnii vechile tipare
Cînd sufletul ţi-1 simţi ca pe-un şuvoi,
Dar noutatea nu-i în rime îare.

Să nu le tot vânezi cu orice chip,
Că versul nu-i cuvinte-ncrucişate,
Nici arabescuri trase pe nisip,
Nici joc subţire de societate.

Nu-ţi fie rima singura stăpînă,
Nu te lăsa vrăjit ca în poveşti,
Să nu te laşi purtat de ea de mînă.
Ci de ideea mare ce-o slujeşti.

Nu scrie pentru tine. Doar nebunii
Vorbesc de unul singur şi pe stradă.
Mulţimea te aşteaptă. Cîntă, spune-i
De viaţa ei, de marea ei baladă.

Cam astea mi le-a ispus acel confrate,
Şi mi se pare miezul lor cuminte ;
Şi-i bine, chiar dens cunoscute toate,
Să ni le mai aducem iar aminte.

SCRISOARE

Unui tînăr poet ieşan

Te văd de-aicea, tinere poet,
Prin laşul vechi al tinereţii mele,
Pe unde am trecut cîndva încet,
Pe sufot acelaşi cer spuzit de stele.
Te văd acum de-aicea, de departe,
Şi pareă-aud al paşilor ecou
Pe dealul care urcă la Copou.
Duci subţioară, ca şi mine — o carte.
Pe aceeaşi straidă-am mers şi eu odată,
Acum aproape doi pătrari de veac,
Pe subt aceeaşi umbră de copac,
Pe-o toamnă ca şi asta, minunată.
Nu te cunosc, dar parcă-mi eşti un fiu,
Ce duce mai departe visul meu,
Cu jocuri de culori de curcubeu,
Prin nopţile frumoase, pîn' tîrziu.
Tu parcă-mi duci prin ani, tot înainte,
Neţărmurita dragoste de oameni,
Şi ca din trupul meu, mi te asemeni,
Şi îţi cunosc şi glasul din cuvinte.
Vii ca şi mine din acelaşi munte,
Purtat şi tu de miticul Pegas,
Mi-i mersul meu de mult ;în al tău pas
Şi-i părul tău în firele-mi cărunte.

Sîntern doi fraţi ce nu s-au cunoscut
Şi prin Olimp sîntem şi-acum vecini,
Crescut-am din aceleaşi rădăcini
Şi cu plămadă din acelaşi lut.
Eu imi-am purtat tristeţi chinuitoare
Pe străzile pe care mergi acum,
Dar tu, de umbli pe acelaşi drum,
Mergi într-un răsărit frumos de soare.
Eu am călcat pe vechiul mucegai,
Cu lungi 'singurătăţi de om stingher,
Şi visul meu se-năbuşea sub cer,
Adulmecînd mireasma lunii mai.

Aceleaşi străzi duceau în nicăieri,
Şi într-o noapte ce-o credeam de veci
Pe străzile pe care astăzi treci,
Nu mai străbat miasmele de ieri.

Tu mergi acum cu soarele în faţă,
Şi ochii tăi văd azi tot mai departe,
Şi cînţi voios un cîntec plin de viaţă,
Nu cum cîntam litanie de moarte.

Tu nu eşti singur pe pustii alei,
Şi în oraşul tinereţii mele
N-auzi un zornăit de lanţuri grele,
Cum s-auzea ades în anii mei.

Cîntarea nu ţi-i astăzi întreruptă
De ţipătul străvechilor stafii.
Tu treci pe stradă printre oameni vii
Şi cîntul tău de-acum e cînt de luptă.

lot spre Copou şi paşii tăi te poartă,
Pe unde-n Iaşi trecură-atîţi poeţi,
Dar subt lumina unei alte vieţi,
Cu-aceleaşi ginduri, dar cu altă soartă.

Sîntem doi fraţi, ce n-ar putea uita
Izvoarele din care au băut.
Şi de mă vezi, departe, în trecut,
E visul meu şi-n poezia ta.

POEZIE E IN TOATE

Trec mereu pe lîngă noi,
Poezii adevărate,
Ca şi apele, şuvoi !

Toate-s poezie, toate!
Gîza mică din trifoi,
Stelele nenumărate,

Omul şi viaţa lui,
Aer, soare, univers...
De-ai putea numai să spui!...

Cearcă să le prinzi din mers.
Sînt comoara nimănui,
încă neturnată-n vers.

Nu te-nchide în găoacă
Unde sună a pustiu,
Unde viaţa e săracă.

Cmtă tot ce este viu,
Ne-nsemnat nimic nu treacă,
Cît nu este prea tîrziu.

Ce blestem cumplit îl leagă
Pe oricare de-al său „eu"
De-i e inima iobagă,

Ochii lui să stea mereu
Ca-ntr-o .beznă de desagă,
Orbi la orice curcubeu?

Hai să scoatem capu-afară,
Să vedem ce e în viaţă,
Să iubim ce ne-nconjoară.

Lumea s-o privim în faţă,
Cu privire dreaptă, clară,
Nu ou rece ochi de gheaţă.

E lumină, sânt culori
Aranjate-n armonie ;
Le-ntîlnim de-atîtea ori!

însă cine nu le ştie
Merge dus cu capunn nori,
Parcă-ar fi lumea pustie.

Multe sînt! Nimeni nu poate
într-un oînt ca de oboi
Să cuprindă toate, toate.

Dar, cum. trec pe lîngă noi,
Poezii adevărate,
Ca pîraiele, şuvoi !...

PAMÎNTUL CÂTRE OM

Dospesc adine plămada milenară
A ţărnei cu Kclipiri de minereu,
Cu mustul apelor de primăvară,
Si cu reflexe vii de curcubeu.

Aştept în gloduri clocotind de viaţă
Sămînţa tare-a roadelor de mîne
Şi munca cea din zori de dimineaţă,
Să le prefac în .plante şi tn pîne.

Mi-i caldă brazda cum ar fi o lavă
De focul meu dan admcimi hrănită;
Din pasta ei cleioasă şi jilavă
Să faceţi aluatul pentru pită.

Pentr-un grăunte aruncat în vînt,
Amestecat cu ţămă şi sudoare,
Pe care-1 încolţesc şi-1 înfierbînt,
T.a sînu-acesta fecundat de soare,

Iţi dau la toamnă-un pumn de boabe noi,
în care-am strîns lumină şi căldură,
Pe care eu cu tine, amîndoi,
Le-am înmulţit ca-n basm, din arătură.

Te chem, bun frate, ca pe-un fiu
Cui se cuvine-această avuţie ;
Tu îmi cunoşti întreaga geografie,
Şi-amprenta tălpii tale eu o ştiu.

Chiar dacă-mi taie brazdele în carne,
Eu te slăvesc, minune de copil;
Te lasă greu pe-a plugului tău coarne
în luna minunatului april.

E luna dragostei azi pentru mine,
Fertilă coapsa mea de lut se cere,
Şi-n georgice cîntate pe coline,
Ştiu să rodesc în pace şi tăcere.

Aştept în gloduri clocotind de viaţă
Sămînţa tare-a roadelor de mîne
Şi munca ta din zori de dimineaţă,
Să le prefac în plante şi în pîne.

CORNUL

în pădure-mpunge colţul ierbii
Prin cojocul frunzelor căzute.
Surd boncăluiesc departe cerbii,
Mirosind copite imioi de ciute.

Doarme-ncă pădurea, ca uscată :
Mugurii, ca nişte* ,mici gîndaci,
Nu^şi desfac aripa lor roşcată
Nici în vîrfurile de copaci.

Numai cornul, imai de timpuriu,
îşi răsfaţă floarea lui gălbuie,
Fiecare ca un flutur viu,
Parcă-ar fi făcută din gutuie.

El e singur înflorit pe văi,
Dar nu e de loc o întîmplare
Că acel care-nfloreşte-ntăi
E din toate, lemnul cel mai. tare.

CASTANII

Eu am văzut castanii primăvara,
Cu toate candelabrele aprinse,
Cu florile ca de lumină ninse,
Iluiminînd văzduhu-albastru, sara,

Era o frumuseţă majestoasă,
în falnica şi verdea lor cunună,
Cu copăceii lor ide flori de lună,
Din frunze clătinate ca-ntr-o plasă.

O tinereţă-atotpromiţătoare
îşi desfăcea corolele bogate,
Cu alte flori de-o iseamă, fecundate,
în nunta albă-a razelor de soare.

Dar au trecut de-atuncea luni şi luni,
Şi fructul tinerii lor frumuseţi
Crescu din seva multor dimineţi
Pe crengile aceloraşi cununi.

Şi am văzut şi-n toamnă iar castanii,
Cînd fructele le-au început să cadă,
Netrebnice, ca pietrele în stradă,
Cu forme de miniaturi de cranii.

Si **in**-am gîndit că de atîtea ori
Nu este rodul cel de flori promis,
Şi nu-i cuminte să clădim un vis,
Cu uşurinţă, numai după flori.

SE-ARATĂ NOII MUGURI

Cad veştejite frunzele de tei,
Cu-o înţeleaptă, gravă resemnare ;
O clipă pîlpîie plutind în soare,
Şi se aştern tăcute pe alei.

Acele ce-au rămas pe-o creangă, rar,
îşi tremură bolnavele lor foi.
Bat ca din aripi galbene şi moi,
De parcă fiecare-i un canar.

Se tem şi ele ca şi noi de moarte,
Şi-or fi-amintind de păsări de-astă-vară,
De doi îndrăgostiţi, cîndva-ntr-o seară,
De vîntul ce venise de departe.

O lume-ntreagă moare-n orice pom,
Cu foşnetele ei din tinereţă,
într-o tăcută, stranie tristeţă,
De parcă fiecare-ar fi un om.

Mor frunzele pe-nflăcărate ruguri.
Dar pe crenguţe negre şi pustii,
Ca nişte mici mărgele cenuşii,
De pe acum s-arată noii muguri.

ACELUI OM
PE CARE NICI NU-L ŞTIU.

E noapte. Lampa mea cu abajur
O lună plină-aşterne pe birou.
Dorm oameni, lucruri, toate, împrejur.
Din stradă nu se-aude un ecou.

Lumina nemişcată „şi rotundă
Pune-o pecete albă de lentilă
Pe manuscrisul început, pe filă,
Şi-alături face noaptea mai profundă.

Cu capul aplecat, nu văd ce-i după
Conturul alb al cercului lunar,
Şi literele-apar ca sub o lupă
Pe manuscrisul neciteţ şi rar.

E poate două noaptea. E tîrziu...
Mai şlefuiesc cu trudă încă-un vers,
Şi parcă peste tot în univers
La ora asta nu e nimeni viu.

Doar eu unai pun o vorbă, o silabă,
Ca pietrele-ntr-un chip de mozaic.
Le potrivesc alături, fără grabă,
Cu o migală ca de ucenic.

E linişte şi totu-i neclintit,
De parcă-aş fi trecut in altă lume,
Şi pareă-aceste versuri sînt postume,
Şi timpul însuşi parcă s-a oprit.

Dar liniştea aceasta, dintr-o dată,
Parcă-a ţipat neomenesc de tare,
Că-a fost pe neaşteptate sfâşiată
De-un fluierat de tren din depărtare.

Şi apoi, repetat ca un refren,
Prin smoala nopţii a ajuns la mine,
De-abia simţit, din somnambulul tren,
Şi vuietul vagoanelor pe şine.

Prin zgomotul acela surd, vulcanic,
Ca o nelinişte subpământeană,
Eu am văzut acolo un mecanic,
Mînînd locomotiva lui în goană.

Şi albul ochilor eu i-am zărit,
Tăind în beznă două puncte mici
Sub piatra neagră-a cerului boltit.
Şi jocul de soîntei, ca licurici.

Şi fluieratul trenului fugar,
In ceasu-acel tîrziu mi s-a părut
Ca un semnal de frate, un salut,
Ce mi-a trimis mecanicul în dar.

De-aceea potrivesc aici, pe-ascuns,
Cuvinte dăltuite, pîn'tirziu,
Să le trimit spre ziuă, drept răspuns,
Acelui om pe care nici nu-l ştiu.

INIMII MELE

Eşti obosită, inima mea, ştiu !
Te simt tot mai slăbită-n pieptul meu.
Mergi parcă şehiopătînd, ţi-i tot mai greu,
Şi ţi se pare totul prea tîrziu.

De şaizeci de ani tot baţi mereu
Din metronomul tău discret şi viu
Şi, vrînd-nevrînd, atît cit am să fiu,
Avem aceeaşi soartă : tu şi eu.

Ştiu bine că ai dreptul la hodină ;
Atîţia ani ai suferit nespus
De vis şi dragoste de oameni plină.

Dar uită tot trecutul ce s-a dus.
Să-mi baţi pînă la ultima terţină ;
Mai am atîtea de cîntat, de spus...

IDILĂ

Tîrziu, pe o stradelă-ntunecoasă,
Sub umbra neagră-a unui tei înalt
Cu icrengile-ncărcate de verdeaţă,
Stăteau timizi doi tineri faţă-n faţă
Şi unul se uita la celălalt.
El era tînăr, ea era frumoasă.

îi spiona din colţ un felinar
Cu ochiul lui de gheaţă, indiscret.
Din cînd în cînd, el îi vorbea încet;
Ea-i răspundea cîte-un cuvînt, arar.

Erau pe strada-ngustă numai ei;
S-or fi-ntîlnit pentru întâia oară.
Tot scuturînd mici clopoţei de ceară,
Foşnea deasupra creanga unui tei.

Cînd am trecut, el îi spunea pe nume,
Şi parcă-l repeta apoi în gînd.
Şi-am auzit-o şi pe ea spunînd :
„Eu n-am avut pe nimenea pe lume".

ÎMPĂCARE

Pe-acest pămînt, ca într-o casă-n lut,
Am locuit o clipă trecătoare,
în care-am stat cu fruntea drept In soare
Chiar dacă-odată oohii m-au durut.

Acum, cînd clipa ceea albă nioare
Şi pentru mine totul e trecut,
Mă chinuieşte gîndul: Ce-am făcut
Şi ce-am lăsat eu clipei viitoare ?

Eu n-am sădit în preajmă-i nici un pom,
Nici glia strămoşească n-am arat,
Dar mi-am plinit destinul meu de om,

Dacă-ntr-un an, cîndva, îndepărtat,
Pe urma mea s-o mai găsi un tom
în care veacu-acesta l-am cîntat.

POEM PEDAGOGIC

Eu ştiu de ce, acolo unde-i cioată,
Platanu-a înflorit în orice vară.
Să-i cînte astăzi leminu-ntr-o vioară
Şi s-o asculte omenirea toată.

Foşniri de vînt prin frunzele lui late
Şi-al păsărilor cîntece nebune,
Şi toate murmurele neuitate,
Platanul prin vioară şi le ,spune.

Eu ştiu de ce îşi leagă grîul spic
Şi îşi prăjeşte bobul mic la soare :
Ca fiecare om, cât de calic,
Să-şi aibă-o mică pită de mâncare.

Adună din văzduh lumină, vînt,
Căldură, apă, rouă şi azot,
Ca să le-mpartă darnic pe .pământ
Şi să hrănească el norodul tot.

Şi-am învăţat, aşa, din grîu şi pom,
Şi care-i rostu-n lume-^al fiecărui.
Şi ştiu acum că rostul tău de om
E să te-mparţi la oameni, să te dărui.

19 5 5

ÎN TURN DE FILDEŞ

De sînt în turn de fildeş, nu mai ştiu,
Dar cîntu-mi vine din (singurătate,
Ca un izvor din ape .îngropate,
Ca vîntul din oceane şi pustiu.

Şi în păduri îh care n-a fost om,
Prin liniştii de la început de lume,
Am auzit cîntînd pe-un vîrf de pom
O pasăre albastră, fără nume.

Poate-şi ohema, prin depărtări, tovarăş,
Cu ţipetele unei mari singurătăţi,
Ce adunau tristeţile ei iarăşi
în rugăciuni spre mici divinităţi.

Izvorul limpede şi viu pe gîrlă
Şoptea în umbra udă pentru sine,
Şi—l asculta tăcută o şopîrlă,
Ce se uita nedumerit la mine.

Un brad în turn de fildeş, singuratec,
Foşnea solemn o simfonie gravă ;
La fel cu frunza verde, un buratec
Cînta de unul singur în otavă.

Confesiunea sufletelor vii,
Ca şi visarea vieţii vegetale,
Prin lungi şi-adînei singurătăţi pustii,
Se transpuneau în arte naturale.

Toate erau egal de inutile, —
Flori trecătoare de inconştient,
Transfigurări eterne şi futile
înspre necunoscutul permanent.

Pe strada mea pustie, îhtr-o sarS,
Am auzit odată un zidar,
în turnul lui de fildeş, pe o scară,
Cîntînd doar pentru sine... în zadiar...

Şi mai ţin minte, din copilărie,
Cum mama cînta, singură cu ea,
O tristă şi prelungă melodie,
Ce mi-i de-atuncea melodia mea.

Şi-am înţeles, aşa, într-un răstimp,
Cînd izolarea mea se face vers,
Că toate artele sînt flori de cîlmp
Din pajiştele altui Univers.

Sînt în poemul anonim, uitat,
Pe care nimeni nu l-a scris anume,
Da-i scris de omul cel mai izolat
Şi-o clipă, cel mai singur de pe lume.

Şi-s zvonuri de mulţimi necunoscute,
De ale lor dureri şi bucurii,
într-un cuivînt sînt nu ştiu cîte sute,
Şi^ntr-un poet vorbesc atîtea mii.

în turn de fildeş urc cu toţi părinţii,
Şi, după mine, îmbulziţi ţăranii,
Cum urcă prin icoane numai sfinţii
Pe nori îngrămădiţi ca bolovanii.

în ritmul meu e nesfîrşitul tropot
Al veacului ce merge înainte,
Cu cor de glasuri şi bătăi de clopot
Peste atîta sînge şi morminte.

De sînt în turn, eu vin de pe pământ,
Cu truda si cu suferinţa lui,
Şi-n fiecare vers al meu din cînt
E toată povestirea omului.

Prin aer rar de piscuri şi de munţi
Privirea mea-i departe şi mai lungă,
Dar las în urma mea cărări şi punţi,
Pe care oamenii pot să m-ajungă.

febr. 19 4 4

UMBREI MELE

5perae8oare flască, grotescă, năcăfleaţă,
Cu legănat organic, ombilical, de frate,
Cînd m-ameninţi cu gestul meu propriu pe la spate,
Cînd mă îngîhi cu-acelaşi gest dedublat, în faţă.

Caricatură strîirubă de om, inconsistentă,
Te văd în jur satanic şi crud estropiată.
Fiinţa care-mi pare că e adevărată
Mi-o descompui, tăcută, într-o nirvana lentă.

Şi-n noaptea ta bizară, turnată pe pămînt,
E numai amintirea a ceea ce eu sînt.
în pata ca nămolul necercetat de stele.
Eşti negativul sumbru al existenţei mele.

Eşti poate întruparea mea proprie dintîi,
Care-mi atîrnă încă, prin epoci, de călcîi,
Vreo formă ancestrală, de mult evoluată,
Vreun rest de protoplasma din ce-am fost altădată,

Vreun petec mic de beznă din care m-am născut,
Din care, sîmbur tandru, nici azi nu-s desfăcut.
Mîndria mea de rege mi-atîmă la picioare,
Ca o murdară zdreanţă, cînd falnic merg prin soare.

Necruțător memento de vechi ingratitudini,
în parodia asta de viață, de-atitudini !
Rupt covoraş de doliu, pe care duc mereu
Şi mersul de omidă în pasul meu de zeu.

Satanică plămadă de vată şi de beznă,
Ce cu fobii de soare se-ascunde după gleznă
Şi întrupează molcom, cu salturi de paiață,
Conturul neființei în forma ei glumeață.

Şi, iată : e-nainte şi-apoi roată-mprejur,
La spate .şi la stînga, nimicul meu, contur,
Căci raza ce străbate prin mine, transparent,
Mi-a proiectat tot trupul pe negrul pergament.

Şi, iată, — o alm în față, ca pielea unui lup,
întinsă la picioare, să-mi calc propriul trup,
Iar cînd e-n miezul zilei şi soarele-n zenit,
Reintră itotu-n mine, centrat pe infinit.

Şi-n .conştiința-.mi pură, redusă, de insectă,
îmi torn misterul iarăşi în forma lui perfectă.
Mă întregesc cu mine, sub creasta cea de foc,
Cu forme succesive, sînt iarăşi la un loc.

Şi la castelul singur în care stau în vîrf
E ridicată puntea ce mă ducea spre stîrv.

194 1

^DOMNULE EU

Domnule Eu,
De unde-ai răsărit în astă seară,
Chip de estampă veche şi documentară,
Fotografie de album cu-ncuietori,
Cu autografe şi cu flori
Presate,
Cu clorotice petale de mult decolorate,
Ca aripile unor fluturi de muzeu,
Domnule Eu ?

E mult de cînd te-am autoasasinat,
Treptat, treptat,
Prin lentă şi prelungă asfixie.
Ce alchimii secrete te-au mai conservat
în chip simplificat ca de mumie,
Ca-n ceasu-acesta de singurătate,
Cînd stau cu uşile-ncuiate,
Sub lespedea tăcerilor universale,
Să simt iar pulsul conştiinței tale,
Şi, revenit din anii lungi de comă,
Să mă înfrunți în formă de fantomă ?

Ehei! Domnule Eu,
Ce mult e-acum
De cînd. eu te-am incinerat,
Şi-ndureratul scrum,
Cu-al lui eden
De visuri şi aVînturi
L-am spulberat —
Steril polen —
în cele patru vînturi.
De ce-ai mai revenit
De prin uitare şi din infinit,
Rătăcitorul meu strigoi,
Să stăm în doi ?

Domnule Eu,
Strigoi rătăcitor şi blînd,
Defunct de nu se ştie cînd,
Şi nici de cîte ori,
Trist Pierrot umplut cu nori,
Aci rîzînd,
Aci plîngînd,
Prin metafizicul pustiu
Al transformării succesive
Cu exemplare puse-n stive,
Sub soarele aprins cu torţi,
Pnn infinit,
în tine însuţi cu atîţia morţi
Pe cîte clipe ai trăit ?
De unde-ai renăscut din nou,
Din ce mormînt, din ce cavou :

Domnule Eu,
Produs al unei inefabile proporţii
De chimice substanţe trecătoare,
Ce joc neprevăzut al sorţii
A tulburat divina aşezare
Ce definea în tine un destin,
Ca astăzi să te văd ca pe-un străin ?
Formulă chimică azi desuetă,
Din care altădată, cu fervoare,
Un suflet candid emana sub soare.
Inconsistent şi agitat,
Ca aburul dintr-un precipitat
De eprubetă,
Ce nemiloasă, grea, metamorfoza,
Schimbă în mine ancestrala doză ?
Ce-a mai rămas din vechea ta formulă
în care te-ai realizat la început ?
Poate nici apă astăzi nu-i destulă
în vasul tău, nesmălţuit, de lut.
Poate e timpul ca de-acum pe lume.
Din consecvenţă, să mai schimbi de nume.

Ce altul eşti a:um, domnule Eu !
Bătrîne paznic, straniu de muzeu.
Cu peisagii din copilărie,
Cu casa părintească din anul una mie...
Cu galerii uitate de portrete,
Cu schiţe de-amintiri şi de regrete,
Şi cu statui
Ce azi îmi par a fi a nimănui...

Domnule EU,
Bătrîne paznic de muzeu
Dezafectat şi van,
Cu cheia aruncată-nitr-un ocean,
De unde ai adus acum
Aceste imoaşte prefăcute-n scrum ?
După un drum neisprăvit şi lung,
Pe care l-ai pornit la început,
Te-ntorc, frumos, cu faţa spre trecut,
Şi te alung...

...Chiar dacă-n urma ta, din cînd în cînd,
Te caut şi te chem piîngînd.

1937

DUPA ANESTEZIE

Doctorului N. Hortolomei

Rezidii de narcoze s-aştern în mine, lin,
în straturi lungi ca norii într-un amurg senin.
Sînt pături stranii, fine, de noapte şi tăcere,
Subtile emanaţii de nefireşti mistere...

în trup, oa-ntr-o mumie, cu balsam, ca să dorm,
E-o vaită ireală de vis de cloroform,
în care stă-nvelită fiinţa încă vie,
Pe undeva, prin neguri, pe unde... nu se ştie...
Am rătăcit, «e vede, în lumea ceialaltă,
Şi-am respirat deodată miresmele de baltă
Pe care le exală fosforul Mării Moarte,
De m-atti uitat pe mine, şi-adînc, şi-aşa departe,
Şi-aşa de-ntins în mine, şi-atîta fără viaţă,
Că-s desfăcut eu singur în linişte şi ceaţă...
Ajm aburi grei de moarte în trupul meu uşor,
Deasupra mea, eu însumi, m-am destrămat în nor.
Şi sînt de-abia plutire, şi nefiinţă «înt,
Cum este-o amintire ori cum ar fi un sfînt.

Şi aburii în mine s-au aşezat acum
Ca nişte caravane ce-au obosit de drum,
Orizontale suluri de fum şi nevăzut,
Pe ce-a fost să mai fie şi ce-a fost în trecut

Și singur, dus de mină de stafiile lungi
Spre orizonturi albe la care nu ajungi,
Simții cum mă tot cheamă, din cețuri vagi, pe nume,
Reminiscenți din vremea cînd nu eram pe lume.
Si am intrat cu zîmbet în val de veșnicie,
Ca-n începutul veșnic, ca-ntr-o copilărie
A neființei mele, de care n-am știut.
Și m-au purtat miresme de moarte, ca pe scut,

Și n-a mai fost durere, nici lume, nici lumină,
Nici existență n-a fost. Cu clopote-n surdină,
Se ridicase timpul în cer, și au rămas
Pe loc, în lume, toate... cum ar fi stat un ceas.
S-au adunat grămadă, cînd n-am putut să mișc,
Narcozele în mine, ca nourii pe-un pisc,
Sc mai întind alene în suluri și acum.
Prin moartele galere a trupului de fum.

E-o liniște întinsă, și ochii nu mi-s trezi.
Nu m-am întors din drumul cu sănii și zăpezi,
Cu șesuri înghețate, fluide, plutitoare,
Cu mersuri fără drumuri, cum ar fi fost pe mare,
Cu trene ireale, de pînză din ninsori,
Cu sufletul ca albul ce mai plutește-n nori.
Nu m-am întors din drumul în care moartea-i bună,
Și-i liniștită tare, și-i ca un clar de lună,
E greu să vin în minte de unde-am fost uitat,
Cînd port încă narcoze, neant stratificat.

DESCOPERIRE

Prin tainiți cu sclipiri de minereu,
îmi sînt minereul sufletului meu.
Nici dinamită n-am, nici felinar,
Doar gîndul sapă-n beznă, în zadar.

L-aud cum sfredelește cremeni tari,
Cu îndărătnicia unui cari.
Nu știe el ce caută, și nici
Eu singur nu știu ce-aș găsi aici.
Dar asta fac, și-ntru altfel nu pot.
Nici ciutură nu am cu ce să scot,
Din ce-i uitat în anii mei de viață,
Tot imîlui adunat, la suprafață.
Dau uneori, prin beznă și tăcere,
De scoici și moaște de prin alte ere,
Sau de-un amar sărat și ruginiu
De mări, pe care azi nu le mai știu
Și care au rămais fără de nume,
De mii de ani, de la-nceput de lume.

De unde-amaru-acesta-n mine, oare?
Sau cine o fi plîns în mine-altdat',
De mi-i amar adîncul și sărat ?

Găsesc şi eîte-un colţ, neatins, de fiară,
Ce iese singur uneori afară.
Şi, cu cît sap şi mă căznesc mereu,
Tot imai puţin găsesc din ce sînt eu.
Şi, totuşi, sap într-una, într-o doară,
Ca unul care caută-o comoară
Şi care-n viaţă altceva nu are,
Şi-n loc de aur, iar găseşte sare.
Eu doar speram, în taina beznei mele,
Să aflu, poate, căzătoare stele,
Din cele care-odată le-am văzut
Că au căzut în omenescu-ini lut.

Nu caut rămăşiţi de-odinioară,
Ci-mi cat acuma steaua mea polară,
Că rătăcesc de ani, şi-s obosit,
Şi vreau să ştiu., să merg spre răsărit.
Pustiuri luhgi eu ,am călcat cu paişii
Şi n-aiş vrea să le calce şi urmaişii,
Să meargă spre ţinuturi fără zare,
Mereu îndepărtîndu-se de soare.

Prin galerii cu-nalte bolţi de dom,
Acum, tîrziu de tot, am dat de-un om
Ce m-a-nvăţat că steaua mea polară
De-aibia acuim începe să răsară.

Dar să n-o cat în ce-a fost şi-n mister,
Ci să mă uit încrezător spre cer,
Şi înainte să tot merg mereu...

Iar omu-acela, ce-am găsit, sînt eu.

19 5 6

EU NU ŞTIU SA RID

Eu nu ştiu să rîd !
Cînd eram mic,
Părinţii n-au putut să ană înveţe,
Că nu ştiau nici ei.
Nu-i învăţase nici străbunii mei.
Pe tatăl meu niciciînd
Nu-mi amintesc să-l fi văzut rfzînd.
De altfel, nu era nimic
Ce să-l îndemne,
Că-l apucase viaţa de piept, strîns...
Dar nici n-a plîns.
Iar mama, pesemne,
Cîteodată,
în loc să rîdă ar fi vrut să cînte,
Ca să-imi mai veselească zilele mele,
Dar vorbele-au ieşit tare frînte
Şi cîntecul era de jele.

Doar cînele nostru de-acasă,
într-o zi,
Parcă a-ncercat o dată a-mi zîmbi,
Dar n-avea ce să-i cadă de pe masă,
Nici o fărîmitură ;

Şi-atunci, ca şi noi, toţi cei din casă,
A mestecat numai în gol din gură,
Şi-aşa, nici de la cînele nevinovat,
Să rîd n-am învăţat.

Odată totuşi, într-un rînd,
Eu am văzut pe cineva rîzînd, —
Un rîs înecăcios şi fără glas :
Era un om îndestulat şi gras,
Deprins cu viaţa bună şi răsfăţ.
Rîdea, cum să vă spun, cu-ntregul trup
Şi doar, c-un rînjet rău şi crud de lup.

Dar rîsu-acela n-am vrut să-l învăţ.

1956

ETERNUL PĂDURAR

Iar trece pădurarul prin pădure,
Ca printr-un templu cu coloane sure.
Aud cum paşii lui foşnesc avan
Pe cerga groasă-a frunzelor de an.
Fagi rari, cu scoarţa albă ca de soare,
Susţin cupola verde de frunzare.

Iar trece pădurarul ca haiducii
în haina de şiac bătut la piuă
Pe unde au cîntat ast-vară cucii
Pe toate crengile, din zori de ziuă.
Ce mic e pădurarul în pădure !
E parcă Statu-Palmă-Barbă-Cot.
Dar, după braţ, ca atîrniînd de-un ciot,
îşi leagănă tăişul o secure.
E mic ; şi, totuşi, ca un braţ de zeu,
însemnă ici-colea, trecînd, în cale,
Bătrînii fagi ce-or fi să se prăvale,
Culeînd, ca nişte oameni, trupul greu.
Crestîndu-le o rană, ca să-i ştie,
El singur hotărăşte de-a lor soarte.
Şi frunza lor foşneşte mai departe.
Dar cu o stranie melancolie.

Mi-i astăzi sângele în trup amar,
Că m-a-nsemnat eternul pădurar.
Şi-aş mai fi vrut, diln sară pînă-n zori,
Să mai aud cîntînd privighetori.
Şi-n frunza mea, amară ca de nuc.
Să mai aud un chiot de haiduc,
Sau, dacă mor, de ce nu sînt copac.
Să ard pe vatra unui om sărac ?!

19 5 6

PĂUNUL

Pe neteda peluză cu otavă,
Prin firele subţiri de iarbă moale,
Păun albastru, în ţinută gravă,
Păşeşte rar şi marţial, agale.

Modestă, iarba-n cale-i se înclină
Cu-o simplitate înduioşătoare,
Cînd stelele albastre, în lumină,
în coada-i lungă strălucesc în soare.

Cu ape ca-ntr-o trenă de brocard,
Iar gîtu'l cu reflex de porţelan,
înfige-n cer pupile mici, ce ard
Ca ochii unui ângîlmfat tiran.

Ca o miniatură-a unei harpe,
Cu tremurări uşoare de pistil,
Egreta de pe capul lui de şarpe
Adaugă un farmec inutil.

E-n el, lîn tot, o năzuinţă goală :
în forma lui de urnă funerară,
Ca şi-n culoarea ceea, minerală,
Cu preţiozităţi de piatră rară.

Şi ce frumos e-al ierbii simplu fir.
Cu verdele lui natural şi crud,
Cu mlădierea-i moale sub zefir
Şi murmurele lui ce-abia se-aud '

Şi parcă neştiind ce să mai facă
Cu frumusețea lui împărătească,
Păunul gîtul mîndru şi—l apleacă,
Catadicsind, cam dezgustat, să pască.

1956

CREZ

lubit-aim binele. Cum l-am•'iubit!
Nu întrupîndu-1 într-un ohip cioplit,
Şi nu după o tablă cu porunci,
Ci ca pe-o sămînța ce-o arunci
Şi nici nu te mai uiți unde-O să cadă :
Pe cîmp, pe-o piatră, într-un om, pe stradă...
L-am semănat din inimă, întreg.
Nici rod nu i-am cerut ca să-1 culeg,
Iar cînd a fost — al altuia să fie!
Că binele e fără de simbrie.
Făcut-am binele, cu umilință,
Şi pentru om şi pentru-orice ființă.
Dar mai cu seamă m-am grăbit să-1 fac
Acelui ce-a fost singur şi sărac,
Şi nu l-am dat de-a dreptul ca o pîne.
Fireşte,-a fost puțin, — de azi pe mîne —
Că sînt un om şi nu am fost avut,
Dar cine l-a găsit nici n-a ştiut
Ce trecător o fi lăsat pe jos
Bănuț de aur, luciu şi frumos.
Adeseori a fost o vorbă bună
Pe care poate orice om s-o spună,
Şi totuşi, ea a fost ca un pitac
Cînd a primit-o cîte-un om sărac.

Iar uneori a fost de-afoia un gând,
De întâlneam pe cineva plângând
Cu fața-ntoarsă, să nu-l vadă nime,
Și ca-n pustie se pierdeahn mulțiime.
El nu-mi prindea privirea nici de fel,
Dar poate m-a simțit mergând cu el.
Puțin a ânsemnat, sau chiar nilmilc:
C-aim fost un om... ceva atâfe de mic !
Nu e în stare nimeni să cuprindă
în ochii lui uimiți, ca-ntr-o oglindă
Cu rama potrivită de pământ,
Atâtea suferinți pe cîte sânt.
De-aceea, poate, oamenii, mereu,
Au căutat ân toate cîte-un zeu,
Dar fără-a ști căi cel mai bun din zei
E-n fiecare, totuşi, dintre ei.

1956

UNUI UCENIC ÎNTR-ALE POEZIEI

Bine-ai venit! De-acuim, aici, la noi,
Te vei isâmți ântotdeauna doi.
Aici nu-i singur nimenea şi nu e
Nici un model de zeu sau de statue.
Toți isîhtem muncitori pe-un şantier,
Că-i pe pămînt, aicea, nu în cer.
Ai poate stângăcii de ucenic,
Dar îndrăzneşte, asta nu-i nimic.
Noi te-aşteptam cu brațele-amînldouă
Să vii cu picătura ta de rouă.
Hai, scoate-ți ca pe-un crez, din buzunar,
Poemul ce te arde ca un jar,
Poemu-n care-ai potrivit în vers
O stea ce-a apărut în univers.
Și spune-l ca pe o confesiune,
C-o isă-nțelegem proaspăta-i minune.
Ca unor buni prieteni spune-l clar,
Zglobiu să-i sune vasul de cleştar.
Și să-i isimțim mlădiile lui unde.
Și sufletele noastre ți-or răspunde.
Nu fi sfios, nu cânți întîia oară :
Strămoşii tăi au fost odinioară
Aezi de poezie populară.

Şi poate tu, odată, prin străbuni,
Ai mai făcut asemenea minuni.
Vreun vers de-al lor e-n *Mioriţa,* poate,
Sau în balade de demult uitate,
în care-au pus şi dragoste şi ură
Şi le-au trecut prin veac din gură-n gură.
Aicea eşti la tine, între oameni.
Hai, seamănă ca să vedem ce sameni.
Din vorba ta vor creşte poate flori.
Le-aşteaptă-un milion de muncitori.
Bine-ai venit! Dacă-ai ajuns aici,
E că iubeşti şi oameni şi furnici
Şi te-a durut durerea celor mici.
Hai, scutură-ţi tot rodul tău de pom,
Prieteni, iată-a mai sosit un om!

1956

MITEA*

portret

în amintirea mea îl văd şi-acum,
învăluit în gînduri şi tăcere,
Trecând ca-ntr-o pădure de mistere
Prin lumea estornpată-n vis şi fum.

Vedea mai bine prin singurătate
Universalele dimensiuni
Şi toată 'bogăţia de minuni,
Mai clar şi mai simfonic conturate.

Cercă o clipă lacătul secret
Al tainelor nedezlegate ancă,
Şi, cu-o credinţă-ascunsă de ascet,
A coborât în hruba lor adâncă.

A rupt, încet, misterelor, fărâme,
Dar prea puţine pentru-a lui visare,
Şi s-a urcat atunci spre înălţime,
Să fure curcubeele din soare.

*** Pictorul Dumitru Sadoveanu.**

Şi le-asternu în game de culori,
Ca să creeze-o lume mai frumoasă,
Cu chipuri, cu privelişti şi cu flori
Şi cu-amintirile lui dragi de-acasă.

Dar toate îi părură-atit de vane,
Şi totul joc, şi tot zădărnicie,
Cu toate încercările umane
De-a cuceri ceva din veşnicie.

Şi azi penelul, dalta stau stinghere.
E moartă mîna ce le-a rnîhuit,
Şi-s numai fum visatele himere,
Ca lumea unui zeu care-a murit.

octombrie, 19 5 5

LA GOANA

Ca înainte de crearea lumii,
Pădurea stă îh'cremenită, dreaptă.
La cîte un stejar, ca nişte mumii,
Stau vînătorii neclintiţi şi-aşteaptă.

Răsună-n jur tăcerea senzitivă.
Din sat s-aude-un cîine care latră.
Şi toţi trăim îh liniştea de piatră
O-ndelungată 'clipă primitivă.

Au izbucnit gonaşii dintr-o dată
în fluiere şi strigăt de năvală.
Cu lungi' ecouri. în tăcerea goală
Pădurea stă-nainte, nemişcată.

Ba, a căzut o frunză de stejar
în faţa mea, şi, tot, am tresărit.
Dar nu-i nimic... Şi iarăşi împietrit
Pîndesc atent ca cel dintîi barbar.

în ochii-mi mari, strămoşii de demult)
Pîndesc şi ei cu-aceeaşi nerăbdare ;
De aoeea-mi bate inima mai tare,
Şi la un loc ou dînşii stau şi-ascult.

Se-apropie un val sonor de larmă.
Un lup stingher ascultă şi se-ntreabă.
Cu stele mari -în urmele-i de labă
Păşeşte rar... Un foc prelung de armă !

Iar peste capul tuturor, departe,
Prin Vîrfuri," ca o frunză tremurînd.
0 gaiţă se vaită, blestemînd,
Ca sufletul sălbăticiunii moarte.

1928' ,

LA VÎNATOARE CU MAESTRUL
MIHAIL SADOVEANU

LECŢIE

Pe-un lan de grîu de toamnă, pe-un colnic.
Merg la vînat de iepuri, la picior,
C-un, eîine arămiu în faţa lor,
El, maistrul nostru, şi un ucenic.

Băiatul merge mai în urma lui,
- Ţinîndu-şi arma ca de prezentare.
Din -griul înverzit nimic nu sare
Şi-i umblă ochii peste cîmp, haihui.

, Dar iată că deodată, din pămînt,
, Mişcă un bulgăr cenuşiu din loc.
Băiatul slobozi grăbit un foc,
Şi focul presură alice-n vînt.

„Ai tras în urma lui. Nu e nimic !"
îi spuse-atuncea maistrul lui, vecin.
Şi cu o lovitură trasă-n plin
L-a corectat, în scurt, pe ucenic.

COCOSTIRCU-ALBASTRU

Sînt poate-acuma douăzeci de ani
De cînd pe-o toamnă cum o alta nu-i,
Cu colorit de flăcări şi gutui,
Am fost ou maistrul la vînat fazani.

Stăteam în dreapta lîngă un tufiş
Gînd tocmai în bătaia puştii noastre,
Măreţ fazan cu penele albastre
Se ridică deodată-n luminiş.

Pe cerul pur avea sclipiri de astru.
Şi maistrul i-a dat voie să se ducă.
El avusese-o stranie nălucă:
I s-a părut că-i **COCOSTIRCU-ALBASTRU.**

1954

CRONOS

Nu se poate
Să ne fi dus pe amîndoi în bnaţă,
Din dimineaţă pînă-n dimineaţă,
Bătrînul Cronos din antichitate...

N-am bănuit plutirea lui de uli
în ireale înălţimi albastre
Şi pe deasupra capetelor noastre,
De iremediabili somnambuli.

1938

NEDUMERIRE

Pe neştiute străzi de lume pline,
Merg singur, izolat ea-ntr-un pustiu.
Dar gîndul meu e-atît de mult la tine,
încît, surprins, eu însumi nu mai ştiu
Cum nu te văd alăturea de mine.

1938

AMINTIRE

Chipul tău, nedumerit şi trist,
Ca de copil care priveşte-o stea,
Chipul tău de-aseară, cînd m-am dus,
Şi-acuma stă în amintirea mea
Ca stranii viziuni aeriene,
Cum a rămas figura lui Isus
De pe năframa Sfintei Magdalene.

1938

DORINȚI

Cînd voi muri, să m-aruncați în mare,
Acolo unde marea va fi mai furtunoasă,
Să fiu. iar picătura de apă şi de sare
Şi isă mă regăsesc la mine-acasă.

Cînd voi muri, să m-aruncați în mare,
Să mă întorc, epavă, în portul de plecare.

Cînd voi muri,
Atunci cînd voi fi singur cu veşnicia-n față,
Aş vrea să-ți pot odată, în taină, mulțumi,
Că te-am găsit şi te-am iubit în viață.

1938

MINIATURA ASTA, CA MUZICA

în ziua cea din urmă, va fi-ntr-o primăvară,
Cînd va cădea în mine o nesfteşită sară,
Cînd veți privi alături, şi nimeni n-o pricepe
De-i vreun sfîrşit vreodată la tot ce-atunci începe,
în mînele aceste, ca-n rugă adunate,
Ca-n nişte scoici pe plajă, de mare aruncate,
Va stărui fiorul tău cald ca un parfum
Rămas din alintarea pe care-o simt acum»
Şi-n palma cu inscripții de viață încheiată
Voi mai simți eu trupul ce-am dezmierdat odată,
Ca pe-o statuie mică ce-aş fi furat din viață,
Să nu fiu aşa singur pe-oceamele de gheață.
Miniatura asta, ca muzica, fluidă,
Va coborî ascunsă^ cu mine, în firidă,
Şi nimeni n-o isă ştie că am plecat cu ea...
încarc această clipă cu veşnicia mea.

1937

RETROSPECTIVA

Prin timp, în trecut,
Ca într-o cenuşie depărtare,
Pe plaja cea stranie, —
Ca tot ce nu am cunoscut
Vreodată, —
Gîndul meu, retrospectiv, te cată.

Cerul are transparenţi de glastră,
Marea e neverosimil de albastră ;
Sub terasele falezelor abrupte
Valurile poartă pînze rupte
De afişe mari, marine.
Se închide marele acvariu cu vitrine,
în care,
Prin luminoasele abisuri
Cu aerai umed şi pur,
Au plutit fantasticele visuri
Ale picăturii tale de azur.

Pe necunoscuta plajă pe care-ai fost,
Şi pe nisipul cu sclipiri de os,
Caut urma trupului tău frumos,
Pe care amintirea-mi îl ştie pe de rost.

Caut căldura lui coaptă de soare,
Fruct rar din paradisuri submarine,
Din care mai respiră reminiscenţi saline,
Sub arşiţa căzută să-l dogoare.

Caut, în urmele lăsate de sandale,
Fantezia jocurilor tale, —
Drumu-acela, înstelat de vrajă,
De la vila ta pînă la plajă,
Ca-ntr-o regiune reală, de cer,
Unde viaţa ta mi-a fost mister.
Caut inelele dorinţelor tale,
îngropate de tine, în joc, în nisip,
Şi cercetez fiecare chip-,
De care te-au legat algele mortale.

Caut marea neverosimil de albastră,
Care-a sărit orizontul,
Ca să intre pe fereastră,
La tine,
Să-ţi lingă picioarele,
Să ţi le aline,

Cu-alintări catifelate şi feline.

Caut să văd soarele
Turnînd, din toate amforele lui, lumină,
Să te-nfăşoare-n ea ca-ntr-o hermină.
Caut să văd vîntul jucîndu-se cu totul,
Cu toate valurile care sar orizontul.
Să le mîie ca pe nişte dihănii
Cu tălpile de spumă şi de sănii;
Să văd, de dragul trupului tău cald,
Stoluri de îngeri cum se scald
Şi cum îţi întind, prin genuni,
Plasa cea cu stele şi minuni.

Şi-n loc de-această fermecată vrajă,
în care zeii imării, toţi, în soare,
Ţi se jucau cu scoici sonore la picioare,
Numai tu să-i vezi şi să-i auzi,
M-a întimpinat toamna pe plajă,
Cu ochii uzi
Şi grei de amintiri secrete.

O toamnă cu privirea voalată
De vii tristeţi şi de regrete
De tot ce-a fost şi a trecut odată,
Cu o imensă, stranie melancolie,
Pe drumul care duce-n veşnicie.
Cernea nisip prin nevăzute site,
Ca o nebună dusă de ursite,
S-acopere pe plajă urmele tale,
Acele mici insigne de sandale...

1937

SINGURĂTATE

Singurătate!
Noapte !
încep amintirile
Să vorbească.
Auzi!
Nu-s heruvimi,
Nu-s nici strigoi,
Ci viaţa ce mai dăinuie în noi.
Vorbesc ce ştiu mai de demult
Şi n-am uitat.
Şi totuşi stau şi le ascult
Neîncetat.
Le vine oare glasul lor din mine.
Sau altcineva începe să le spună ?
Ale lor vorbe nu îmi sînt străine,
Şi totuşi parcă vin din lună ;
Sînt vorbe fără glas,
Ca sufletele fără trup,
Ca ceva care-a rămas
Dintr-un trecut imîneat de lup.
Poate că asta-i tot ce va rămîne
Din zilele care-au trecut,
Din zilele acum batrîne
Şi din fiinţa mea de lut.

Cine vorbeşte, cine ?...
Cine-mi cunoaşte viaţa pe de rost
Cu tot ce-am fost,
Cu tot ce-a fost în mine ?
în care foi nescrise s-a înscris,
în ceară, ca-n vechime,
Prea lungul şi'nefericitul vis,
Pe care nu l-am pus în rime ?
Trecutulc, de ce nu taci ?
Eu te credeam de-atîta vreme mort.
în ce genuni întunecate zaci ?
în ce celulă te mai port?-
Aud atîtea glasuri cunoscute!
E glasul mamei.
Moartă de atîta vreme,
Ca din adâncuri prinde, să mă cheme,
Şi glasul tatii, cunoscut, sever,
Se-aude-ncet, de undeva din cer.
Şi glasul fratelui meu Jan,
Cald şi cuminte cum îl ştiu,
Parcă-ar fi viu.
De prin uitări oe-au nins troian.
Şi-apoi, de-acum, mai de aproape,
Din ziua mea de ieri,
Şi< glasul tău,
Melodios şopot de ape,
Venit din nicăieri.
Şi buzele eu amintiri de maci,
Şi ochii tăi de-un verde şters,
Şi fîsul tău cu ritm de vers,
Şi armonia ta din mers,
Şi vorbele ce le-aşteptam :
La despărţire,
Cînd ai rămas privind pe geam,

Aşa-n neştire... -.
Şi tot ce-am vrut; şi nu mirai spus,
Şi zîmbetul ce ini-a apus...
De unde-mi vin, -
<\tît de clar şi de senin ?
De unde-această tainică minune ?
De unde-această televiziune *i*
De unde — .
Acest păienjeniş, de unde,
Ce rnă-mpresoară, — nevăzută plasă,
în pacea cu eternităţi din casă ?
Eu, cel ce 'sânt şi ce gândesc acum,
Sînt parcă propriul meu fum,
în care nu mai ştiu
De nu mi-i azi trecutul mult mai viu,
Decît acel ce-n mine întârzie,
Aievea, cu balsam de veşnicie.
Tăceţi, tăceţi,
Fantomele trecutei mele vieţi!
Mi-astup urechile să nu aud,
Pomelnicul reînviat şi crud.
Dar glasul vostru-i fără glas.
E ca tăcerea ce-ar vorbi

M-ar urmări la orice pas.
Aud.
Şi nu e nimeni ce vorbeşte
încetişor.
Mi-i doară craniul meu sonor...
Şi-n el răsună,
Cu irealul unui clar de lună,
Pe coarde-ntinse şi subţiri,
Neadorniitele-amintiri.
în patru ziduri stau închis.

în ceruri nu străpung antene;
Mi-am interzis
Şi simfonia unui vis.
Şi totuşi unde herţiene
Mi-aduc atîtea amanitiiri
Pe coarde-ntinse şi subţiri...
Din vastele singurătăţi,
Din alte daţi,
Din a uitărilor caverne,
Le-aud din nou,
Ca un ecou,
Al unor glasuri neştiut eterne.

194 1

CINTECUL PIERDUT

Tot ce-am avut în sufletu-mi mai bun,
Oricît am vrut, n-am cutezat să spun.
De altfel, vorbele acelea nu-s
Altcuiva vreodată de tradus.

Pe urmă, nu ştiu cum, printr-o minune,
Mai bine fără-un sunet se pot spune.
Dar poate nerostkul meu ouvînt
Era întîia notă-a unui cînt.

Şi după cîntu-acela-mi pare rău.
Poate-aş fi pus în el şi glasul tău...
Dar se va împlini mai înainte,
Sînt doar şi cîntece fără cuvinte.

Pe străzi, prin Pragd, mîine-o fi rămas
Un cîntec neştiut şi fără glas,
Un cîntec singuratec, fără rost,
Şi nimeni nu va şti al cui a fost.

Praga, 1 mai 19 5 6

LUCEAFĂR DE SEARA

Eu port ascuns şi nevăzut în mine
- Un fost altar cîndva, azi în ruine,
Şi port icoane: colorăte-n lemn,
Pe care-i şters şi cel din urmă semn.
Şi candeli vii odată, stinse-acum,
Opaiţe cu miros greu şi fum.
înspre sfîrşituLvieţii imele port
Tot ce a fost cîndva şi azi e mort.
învăluite-n cenuşii,miraje,.
Se pierd morminte fără de grilaje :
Părinţii mei şi fratele meu Jan,
Pe undeva-n pămîntul moldovan...

Dar tu, acum,'pe-această noapte grea,
îmi luminezi, zîmbind, tristeţea mea.
Simt, crud, că totul este prea tîrziu ;
Mi-e frică şi de stele prin pustiu:
Mă cheamă înapoi viaţa, parcă,;
Şi nu mai poate nimeni s-o întoarcă.
Ce tragic caut faţa ta senină ;
Mai bine-mi văd tristeţea în lumină.
Ce-amar e gustul fericirii mele !
Văd tot mai sus puzderia de stele,
Şi cînd întind o mînă să le-ating,
în fiecare stea prind un paing.
E parcă apa Stixului pe-aproape.
Că simt răcoarea negrelor lui ape,
Dar de fiinţa ta pierdut mă prind,
Cu ochi de vietate, suferind.
Cînd simt,privirea ta că mă-mpresoară,
Simt iar lumina de odinioară,
Luceafăr drag, luceafăr drag de seară.

195 1

MOARTEA PAMINTULUI

Ninge mărunt şi grăbit;
Pămîntu-i uitat în neguri albe,
Urcat în cer,
Sterp şi stingher.
Nici un zeu nu l-ar mai găsii.

Tăcerea calcă mut pe zăpadă.
Fără urme,
Ca o stafie rătăcită.
Ninsoarea cade peste ea,
Si-o acoperă,
Şi-o omoară,
Şi e şi mai multă tăcere.

Muntele-i ca o navă îngheţată,
Surprinsă de viscol la Polul Nord.
Mateloţii au murit de ger,
Ninsoarea vrea s-ascundă crima.
Să nu se mai ştie nimic,
Şi chiar nimeni nu ştie nimic.
Pe eoverta-nţepenită
A căzut din zbor o pasăre moartă ;
Ultimul om îşi aruncase inima.

Şi ninsoarea a căzut mai departe,
Să o acopere...
Nimeni nu mai ştie nici de asta.
Ninge, ninge cu zăpadă şi cu sară,
Pentru întâia şi ultima oară.
Eu sînt cel din urmă om.
Strig, şi nu e nimeni să m-audă.
Urlu, şi-au îngheţat toate fiarele.
Pun mîna pe trup, şi-1 simt fierbinte.
Asta-i tot ce-a mai rămas din soare
Şi din lava de-altădată.
Trupul meu arde ca o torţă.
Ninsoarea se topeşte pe obraz,
Pe mini,
în ochi,
Pe viaţa mea...

Ninge des, nu se mai vede nimic.
Vine-o noapte albă şi halucinantă,
Jur împrejur,
Lucrurile nu mai există decît dacă le gîndeşti.
Aşa trebuie să fie-n fundul oceanelor ce-au îngheţat.

Restul lumii nu mai este decît în amintirea mea,
Şi-n miniatura cu flori japoneze
Din ochii mei.

1938

ÎNTOARCERE

Mă-ntorc prin timp ca soarele-napoi,
Pe sub pămînt s-ajung la început.
Privesc în urmă, singur, spre trecut,
Cu purităţi astrale de strigoi.

Aiunecă-n caicuri timpul mut,
Pe ape moarte fără de zăvoi.
îmi strînge gfitjul **iun** regret greoi
Şi lungi priviri pe frumuseţi de lut.

S-au stins, cenuşă sură-n depărtare,
Ale copilăriei stranii focuri
Ce s-au aprins cîndva arzînd din soare.

Cum au murit acele roşii jocuri!
Cu nostalgii de păsări călătoare;
Mă-ntorc prin zgură spre natale locuri.

19 30

NATURA MOARTA

în mine însumi ciclul meu firesc se-nohide,
Azi împlinit ca toamna, cînd frunzele se scutur.
Mă duce înspre larvă, zbor obosit de flutur,
Şi-nchid natura moartă a unei crisalide.

S-au stins înalte focuri, ce-au ridicat la cer
Fantastic joc de flăcări şi umbre, cu tumult.
Se stinge-ncet magia de viaţă şi mister,
Şi totul e ce este, şi nu-i nimic mai mult.

Ce mi-a părut gigantic şi-am admirat odată
A tot scăzut cu vremea, şi astăzi este mic.
Şi umbra mea întreagă sub mine-i adunată,
Şi dincolo de lucruri azi nu mai e nimic.

Au mai rămas legende şi cîte-o epopee,
Misterele stau moarte, ca ceţile pe văi.
Sînt astăzi nemişcate efigii de camee,
Figurile iubite în viaţa mea dintâi.

E tot prelung preludiul de moarte naturală.
Nici o celulă-n mine acum nu mai visează,
în jur întreaga lume e tristă şi reală,
Şi-i ora cinci, şi-i iarnă, şi-afară înserează.

195 0

» FIUL OMULUI

1933

Sînt fiul omului,
Sînt ţărâna pomului,
Sînt robul pământului,
Şi-mi port blestemul greu.
Cum l-a purtat şi tatăl meu,
La marginea mormântului.

Am fost născut în durere,
Şi pâinea o câştig cu sudoare.
Şi trec, fără rost, prin tăcere,
Prin beznă şi prin soare.

Nici primăvara, în atelier,
Nu intră nici o flamură de cer,
De cum păşesc în el, de dlilmineaţă.
Afară este parcă numai ceaţă,
Şi toate-s sub o pânză cenuşie,
Şi timpu-i seară care întârzie.

O, soare, unde e lumina ta,
Şi acel pic sărac de bucurie,
Care-i afară, in văzduh, ân glie,
în gîzele ce joacă pe câmpie,
S-o văd o dată, să mă pot uita ?

tn primăvară tot pămîntu-ncearcă
Să-şi mai aducă înc-o dală-aminte
De ce a fost cîndva, mai înainte,
De florile din Paradis.
Şi, parcă,
Atunci pămîntul are-un vis,

Un vis frumos, cu flori şi cu parfum,
Din amintiri ce dăinuie şi-acum.
Visează tot, şi animal şi pom,
Gîndacul, ort e el de mic,
învie, cum n-a înviat un om.

Şi eu nu mai visez nimic.

De ce nu-mi e şi mie scris
Să am reminiseenţi de Paradis ?...

*

Urlă fabrica la şase,
Mă ridic în cap de oase.
Calc prin zgura înnoptării,
Eu, cu alte arătării...
Nimeni un cuvînt nu spune,
Siluete de cărbune.
Fiecare stins robot
îşi ia fişa de control,
Intră-n ceas, cu trup cu tot.
Negru şi cu capul gol.

Şi-i rotiţa, manivelă,
Şi-i motor, şi e bielă,
Şi e cheie şi şurub,

Şi nu-i suflet, nu e trup,
Nu e gînd, nu e mister,
E transmisie de fier,
E maşină-om de lut,
E robotul surd şi mut.

Seara urlă iar la şapte,
Vine linişte şi noapte.
Capul hăuie: un stup,
Braţele cad greu pe trup.
Paşii singuri merg şi ei,
înspre casă, spre ai mei.

Nu mai e iubire-n mine,
Cad pleoape pe lumine.
Totu-i sterp, e fără rost,
Unde-am fost, de ce am fost ?

Sînt doar oase grele, grele,
Şi le-adun, că-s doar a mele.
Şi le strîng sub cap, sub mine,
Ca să steie pînă mîine,
Iarăşi numai pîn' la şase.

Ale mele, grele, oase !...

Asta-i tot, şi iar şi iar,
Mărţişor de calendar.

CÎNTECUL CRĂCIUNULUI

E Crăciun, un alt Crăciun,
Pentru cine ? La ce bun ?

Numai pe trei zile ieri s-au stins cuptoarele,
Parcă dintr-o dată a apus şi soarele.

Şi s-a-ntins solemnă, peste tot, tăcere,
Şi în noi, şi-n lături, prin ateliere.

S-au oprit greoaie roţile de fier,
Ce-nvîrteau într-una fire de mister.

Pe pereţi fac umbre spiţele, în crud,
Şi cazanul mare — elefant de mici —

Cînd s-a stins tabloul luciu de lumini,
S-a culcat să doarimă-n sala cu maşini...

Plînge-ncet uleiu-n picuri pe-un resort...
Fabrka-i oprită, timpul este mort.

E Crăciun, un alt Crăciun,
pentru cine ? La ce bun ?

Chiar din astă seară pînă mîini la şapte
N-o să umble, umbre, echipe de noapte.

Pe trei zile numai, pe puţină vreme,
N-au să ne mai bată lungile blesteme,

Care ne apasă, negre, fumurii,
Şi ipe noi şi casa noa'stlră cu copii.

Iar în sala goală, moartă şi severă,
Prin ferestre nalte, cu geamlîc de seră,

Unde-am ucis viaţa, fără ca să ştim,
O să treacă luna ca prin ţintirim.

Şi-o să fim în lume, de Crăciun, şi noi,
Dezgropaţi cu ziua, ca nişte strigoi...

Ce-o să facem, oare, noi, ou viaţa noastră,
Cu privirea asta., stinsă şi albastră,

Cînd ne este-a noastră pentru-aşa puţin ?
O să bem uitare în pahar cu vin,

Ca să nu ne temem că ne-am deşteptat
Dintr-un vis al nostru rău şi blestemat.

E Crăciun, un alt Crăciun,
Pentru cine ? La ce bun ?

O să-mi văd copiii, ce mari au crescut,
Ai-n să-i văd şi ziua ; nu i-am cunoscut.

Şi pe mine însumi o să mă mai ştiu,
Dezgropat din ore, istovit dar viu.

Pe trei zile nimeni timpul nu măsoară,
Pe trei zile nimeni viaţa nu-mi omoară.

O să-mi scot din mine gînd'urile-n ciuturi,
Pe zăpada albă, cu sclipiri de fluturi.

O să^mi port privirea ziua cît e soare
Şi-o să umblu-odată noaptea prin ninsoare,

Să o simt pe faţă — flori de liliac —
Şi pe urină nu ştiu ce am să mă fac,

Că-s străin de viaţă, şi de tot străin,
Şi de multă vreme nu pot să mă-nohin.

E Crăciun, un alt Crăciun,
Pentru cine ? La ce bun ?

Iarăşi o să-nceapă iureşul de roţi,
Moara vieţii mele, moară de iloţi.

Iar cobor în iadul din ateliere,
Isus fără tată, fără înviere.

decembrie, 19 3 2

ÎN MINA

Iau felinarul şi cobor în mină :
Un animal străvechi în vizuină.
Sirena a ţipat de trei ori pentru noi
Ca strigătul oucoşului pentru strigoi.
Să ne grăbim, că soarele răsare.
Cum i-o mai fi lumina caldă oare,
Cum o mai fi viaţa pe pălmfnt ?
Că eu de la-nceputuri o văd ca din mormînt.
Nici nu ştiu de mai sînt stele pe sus.
Noi căutăm pe cele ce-au apus
Şi praful lor de-argint prin galerii
Unde-au căzut în nopţile tîrzii.
Să ne grăbim spre fund să nu ne prindă
Lumina ceea albă de oglindă.
Să ne grăbim, strigoi ai omenirii,
Să nu ne-ajungă oamenii din urmă,
Să nu ne prindă-ntîrziind pe sus,
Să nu ne vadă negri ca pămîntul,
Să nu ne simtă ochii ca oţelul,
Să nu ne-audă scrâşnetul de cari ai beznei,
Să nu se înspăimânte când vor descoperi că sîntem oameni
Şi noi, scafandrierii pământului.
Mă tem de oameni şi se tem de mine.
Nu-i bine să ne mai uităm unul la altul.

MOARTEA ŞOMERULUI

Arn ochii **imari** de lup ieşit la pradă.
Am ochi flămânzi
Ce nu mai pot să vadă,
Dar cer mâncare.
(Ochii mei, odată, blînzi...)

Am ochii mari şi totiul mi-i departe
Şi totu-i ca-ntr-o ceaţă,
Şi eu mă uit direct la moarte
Faţă-n faţă...

Tot ce era se-amestecă-n privire
Şi, ireal, se clatină ân vid.
Sânt toate altfel; mă uit cu uimire
Şi ochii mei mi-i teamă să-i ânchid.

Ochii-aceştia ce mă duc de mână
Ca pe-un orb pe-o stradă mare
Şi de-o săptămână
Caută mâncare,
Peste tot, mâncare...

II

Inima mea,
Care iubea copiii mei
Ca pe trei zei
Şi o femeie caldă, tânără şi blândă,
A coborât în pîntece la pândă
Şi ân stomacul meu de animal,
Cu poticniri de cerşetoare,
Repetă ca un papagal :
Mâncare şi mîncare...

IU

Gîndurile mele în singurătate
Cu care eram mândru şi ateu
Au pierit de foame, toate,
în capul meu.

Şi totu-n mine şi în jur e vid,
Şi zările tot mai deşerte se deschid,
Şi-n mintea mea au început să urle
Clovni mititei cu surle,
Si să joace
Clovni, care vin tot mai încoace,
Să-mi aducă mie, ca la regi,
Două pîni de-un kilogram, întregi,
Pe-o tabla de asfinţit,
Şi un crai nou drept cuţit...

IV

Stau hrăniţi în puşcării
Numai dincolo de-un zid,
Ca să facă jucării
De Crăciun pentru copii
Oameni care au ucis,
Si au ce mânca...
Dacă aş putea
Şi eu să ucid,
Şi să intru-n paradis "...

Este pământ pentru boi ca să are,
Este cîmp pentru ei ca să pască.
Vreau să ar, să-mi dea de mîncare,
Să mănînc iască.
Pentru cai şi pentru boi
Este iarbă şi trifoi,
Şi prin iarbă uneori
Pâlcuri galbene de flori'.

VI

Cei ce ţin pisici şi câni
Să mă ia pe mine,
Ca să am şi eu stăpîni
Şt să latru la oricine.
Am să merg în patru labe
Dus în laţ de nişte babe,

Am să stau pe canapea
Cu ochi calzi de catifea ;
Am să torc din nas, urzeală
Pentru-a voastră plictiseală.
Nici o pernă n-am să rup.
Dar îmi vînd fiinţa mea
Cui o vrea ca să mă ia
Drept un câne-lup ;
Sau pisică, şi-am să rnliaun ;
Noaptea am să merg pe streşini
Şi-am să torc ziua pe-un scaun...
Faci de toate cînd te simţi că leşini.

VII

Mă uit spre zări : ce mare e pământul!
Şi nu-i nimic al meu cât e de mare,
Cu şesuri adormite-n înserare,
Cu dealuri îmbulzite ca cirezi
Ce merg prin asfinţituri, la culcare;
Cu vii, cu lunci şi cu livezi,
Cu munţi în oare fiarele trăiesc
Şi păsările beu
Dintr-un izvor dumnezeiesc...

Şi nu-i nimic al meu.

Sânt lanuri mari de roade şi belşug ;
Cresc din pămînt, din ploaie şi din soare
Printr-o minune fără dezlegare,
Bob cu bob,

Şi pentru mine nu mai este plug
Şi nici o parte din minunea mare
Şi nu mai pot să fiu nici rob,
Să am un jug...

VIII

Iată că scoboară dumnezeu
Să mă ducă-n mină înapoi
Rămîn toate peste capul meu,
Cu-ale voastre case, şi ou voi.
Cero-i pentru mine prea înalt;
Eu trec în întunericul celalt,
Şi-n el, privirile mele
Merg ca izvoarele, sclipind
Prin noaptea fără stele
Prin care-oi fa murind'.

Jur împrejur e tot pămînt
Şi uzi păreţi de stîncă
Şi-n gura mea e tot pămînt
Şi gura niea-d mănîncă.

***(Adevărul Literar,* 1 mai 1932)**

FABRICA

Printre case scunde, la periferie,
Fabrica e parcă o mitropolie
Pentru credincioşii unei noi religii
Fără de icoane, fără de efigii,
Fără de minuni, fără mister,
Fără viaţă viitoare-n cer...

Sluijba-ncepe-n zori de dimineaţă,
Cînd lumina-i numai ca o ceaţă
La-nceput de lume fără bucurie,
Cînd se pierd pe poarta cenuşie
Umbre negre şi încovoiate,
Fără nume, fără de dreptate.

Intră oameni între roţi,
Numai umbre negre, toţi,
Aplecaţi peste altare:
Strunguri repezi şi cuptoare.
Şi pe chipul supt şi smead
Ard reflexe roşi de iad.

Repezi sfîrîie rotițe,
Fug mosoarele pe ițe,
Trei roţi mari fac semne, calme,
Bat curelele din palme,
Ac roş tremură-n gradații,
Totu-i iureş şi vibrații.

Nu s-aude un cuvînt
Nici în cer, nici pe pămînt...
Şi-n vacarm de fierărie
Sună brusc o sonerie.
Clopoţei sonori de sănii.
Bate-o umbră lungi mătănii
Lîngă o maşină mare
Ridicată în picioare.

în urechi — ca blestemate,
Intră zgomote de roate
Cu scrîşnire de cuțit,
Fără de sfîrşit,
Fără de sfîrşit.
O! de-ar sta o clipă, toate.

Şi-ntre roţile nebune
Care nu mai vor să steie,
Mâzgălită de cărbune
Leşinată-i o femeie,

Cîmd pe scara principală
Cu coloane în stil maux,
!n mătasă naturală
Urcă grav viţel de aur.

(Torța, **14 ianuarie 1935)**

APOSTROFA SĂRACULUI

Nu te uita la mine ca la o piesă rară,
Că haina mea din cîrpe e totuşi unitară,
Aşa cum îmi atîmă, pe coaste, pe vertebre,
Dungată-n lung şi-n lături;, ca pielea unei zebre.
Ştiu, are o pulpană, în roş, din catifea,
Şi^n cealaltă partte, un capăt dle perdea.
Acestea-s două petici de fond, de căpătâi,
Tăiaite-odată dintr-un vagon de clasa-ntîi,
Şi-apoi, bucăţi modeste de stor, şi chiar de sac,
Cusute laolaltă de-o mînă de burlac.
Mai ştiu —• dintr-o oglindă — că dacă te apropii,
Ea seamănă, de-aproape, 'cu harta Europii,
Şi dacă m-aş întoarce, ai constata pe spate
Un continent în care isînt sute de regate,
Republici mici, sărace, imperii fără tronuri,
Şi toate colorate în diferite tonuri.
Cînd o dezbrac, şi cinic, de mine mai fac haz,
Parcă arunc din umeri un ilustrat atlaz,
Montat ca o reclamă sinistră şi bizară
Pentru o vastă şcoală de clasa-ntîi primară.

Şi totuşi, sub aspectul de tip de panoramă,
Eu port cu demnitate spăimîntătoarea dramă,
Aceea anonimă, fără subiect şi nume,
A celui pentru care nu este loc în lume.
Căci sub costumu-acesta, dezafectat, de dric,
îmi duc mascat destinul de om înspre nimic.
Eu sînt acel ce n-are nimica pe pămînt,
Pe care-1 udă ploaia, pe care-1 bate vînt.
Eu nu ştiu ce e timpul, n-am imiîine şi nici ieri,
Şi sînt mereu ila capăt, căci 'merg în nicăieri.
Sînt toate ale mele, căci nu-i nimic al meu,
N-am vreun stăpîn asupra-mi, cum n-am nici dumnezeu,
Că sufletu-mi iubeşte sau nu pe cine vrea.
Pe orice drum calc singur, e-mp**arăţi**a mea,
Pe care-am cucerit-o fără ostaşi şi luptă.
Că-i haina libertăţii, jingherca asta ruptă ;
Ea nu •mi-i grea pe umeri, dle remuşcări **şi** crime,
Căci n-am utais nici fiare, n-am împilat pe nime.
Nu schimb ruptura asta cu blana ta de lutră,
Cum nu-mi dau faţa asta pe gingaşa ta mutră.
Aşadar, altădată, cînd mă-ntîlneşti pe drum,
Nu-**ţi** mai întoarce capul din cale, ca acum.

1943

ISTORIE UNIVERSALA

Am citit istoria lumii de la începuturi,
Cu suliţi, şi cu săbii, şi cu scuturi.
Am citit istoria urilor universale
în care omul trebuia să umble-n zale.
Am aicea şirul cela nesfârşit de împăraţi.
Suflă-n file viaţa lor ca nişte zvonuri:
Toţi au ucis, mişel, părinţi sau fraţi,
Ca să se urce, grandioşi, pe tronuri.
Ca umbrele de nori care plutesc pe lacuri,
Le rătăcesc fantome prin pagini şi prin veacuri.
Am citit istoria asasinatelor în purpură
Şi-a plăgilor ce pe dedesubt supura.
Am citit istoria scrisă fălos cu sînge
De cel învins, ca şi de cel ce-nvinge.
Istoria atâtor uitate cimitire,
Cu-oseminte-mprăştiate în neştire.
Nu e palat istoric cu stemi imperiale,
în care n-a stat unul ascuns între perdele,
în care nu sînt pete de sînge pe podele,
Şi noaptea nu trec umbre prin camerele goale.
Da, am citit această prea ruşinoasă carte,
O enciclopedie de-^ambiţiuni deşarte.
în gloriola fiecărui personaj istoric
Am simţit şi umbra craniului lui Yorick.

Cunosc şi geografia victoriilor celebre,
Pe hartă Însemnate cu tâblii şi vertebre.
în locurile-acelea a fost un abator
în care, pentru aur şi glorii, un nebun
Trecu prin foc şi săbii de-a valma un popor,
Sau l-a jertfit, mai falnic, pe un afet de tun.
De la Homer Încoace e-o lungă Iliadă,
în marmoră săpată de-un ascuţiş de spadă,
Şi-apoi, transpusă-n cîntec, inscripţii şi în tomuri,
Cu figurini de ctitori pe un vitrai de domuri.
Cald oploşiţi pe lîngă bucătării de curte,
Scribi ai acelor vremuri, de dragul unei turte,
Au adulat cruzimea, la regi contemporani,
Prin artă să străbată prin miile de ani.
Vili cronicari ai Vremii, din marea lor recoltă,
N-a însemnat mici unul o filă de revoltă.
Alăturea de Cezar, la lojă, în arenă,
Ei au brodat cu lauri lînsîngerata trenă,
Şi nu muriră liberi precum mureau colonii,
Ci au pierit pe scară, alături cu 'bufonii.
Istoria-omenirii nu este cum s-a scris,
Oi ditirambi pe moaşte de negru paraclis.
Istoria-omenirii e cronica cea mută,
De nimeni încă scrisă, de nimeni începută,
A suferinţei grele şi-a jertfei fără nume,
A gloatei anonime ce a căzut în lume.
Mulţimile acelea de cronicari uitate,
Care-au visat şi-atuncea mai multă libertate.

Istoria aceasta nescrisă, printre linii,
Cu tot ce cuceriră romanii şi elinii,
Cu crâncene războaie, creştine şi păgîne,
E-n fond caietul zilnic al luptei pentru pîne,
Oricare-a fost motivul, eroii ei şi scena,
Chiar şi atunci cînd lupta s-a dat pentru Elena.
Şi-o simt trăind în marea mişcare de acum,
în care merge-n rînduri şi pe acelaşi drum
Pe unde altădată plebeii sîngerară,
Spre zorii libertăţii, mulţimea proletara.

194 5

1907

Pe-un ciot de scaun cu trei piciorușă,
Ce ține ziua loc de pirostrii,
Stă, mut, țăranul, răzimat de ușă,
Privind în gol, cu ochii lui pustii.

E noapte ? E tîrziu ? El n-are ceas.
E timpul pentru el într-o-ntinsoare
Și-i lung ca drumul fără de popas,
Cu soarele și vîntul în spinare.

Ca dracu scurmă vîntul brusc în vatră.
Prin horn și șperlă șerpucndu-și coada,
în fața omului stînd ca de piatră,
Cu pletele pe umeri ca zăpada.

Tot s-a sfîrșit în pod și pe cuptor,
Și el vîndut pe nu știu cîte veri.
Stă viața înainte ca un nor ;
N-au rost nici muncă oarbă, nici poveri.

E totul, orice-ai face, în zadar,
O știe el de șaptezeci de ani.
Nu are rost să mai înceapă iar,
Prin miriști, arături și bolovani.

îi stau și noapte și pămînt în spate,
Și scăunelu-i trece prin ciolane.
Și-n alte zeci și zeci de sate
Gândesc ca dinsul șapte milioane.

își joacă foamea puii de năluci.
Pe câmpul larg pe care l-au călcat
Picioarele lui negre ca de tuci,
încoace și încolo la airat,

își sângerează tălpile crăpate
Prin rugii lungi și încâlciți de mure,
Cu jugul nevăzut și greu în spate
Pe lîngă boii cu grumaze sure.

își joacă foamea stafii prin cenușă,
Și mâinile ca niște rădăcine
Stau gemene ca puse-ntr-o cătușă
Și cu veninul îngroșat în vine.

Și doar au semănat și-au strâns mereu,
Dar de puține ori au mers la gură.
Au făurit ca nici un dumnezeu
Pîni și averi — dar cine a le fură ?

E-**acUm** secătuit și fără vlagă —
O scorbură de salcie bătrână.
Tăcerea nopții pentru el ee roagă,
Cu el prietenă, ca de țărână.

își joacă foamea flacăra prin stuhul
Acoperișului învolburat de fum.
Și parcă s-a aprins întreg văzduhul,
Și fug prin aer funigei de scrum.

Şi-aleargă el cu păru-n vînt, vîlvoi,
Răzbunător şi aprig ca un zmeu,
Cu tălpile desprinse din noroi
Şi cu puteri cumplite ca de zeu.

Afară s-a iscat cumplit furtună
Şi foamea-şi joacă furcile pe cer.
Din ceruri cade un pătrar de lună, —
Un iatagan ânfierbîntat de fier.

Se-nalţă pînă-n stele vîlvătaie,
Şi mintea-i arde-aprinsă, nu ştiu cum.
Ca un vîrtej incandescent de paie,
Ce-ar aderga nestăvilit pe drum.

Furtuna trage cu-amîndouă mîni
De funii în clopotniţa pustie.
Şi sună clopotele din bătrâni.
Şi cin' le sună, nimenea nu ştie.

Ţăranu-a smuls din streaşină de şură,
De parcă-ar merge la cosit, o coasă.
Şi pentru puţintică udătură,
Porneşte cu furtuna lui de-acasă.

Şi foamea iar a început să-şi joace
Fantomele ei alergând prin noapte,
Sub flăcările ce se suie din conace.
Era-n o mie nouă sute şapte!

195 7

1907

descimece

Furcă, furcă,
Haide,-aburcă,
Cornul sus,
Cornul adus,
Cu venin de şarpe uns
Şi albuş de ou de cioară
Ce-a ouat întâia oară.
Ce-ai străpuns
Pînă-n apus,
Să se târâie,
Să moară.

Furcă, furcă,
Haide.-aburcă,
Că avem în lung şi-n lat
Bălegar de-mprăştiat,
Mucegai izit de-un veac,
Peste piept de om sărac,
La conacul cu trei plochi,
Să nu fie de deochi.

Scoală, furcă,
Scoală, tu,
Ptiu, ptiu, ptiu,
Necuratul, necurat,
Că prea de tot am răbdat.

Furcă, tu să nu mă laşi
Slugă la boierinaşi,
Şi ca bunii mei, aici,
Să mă prăbuşesc sub bici,
Ca un bou care se culcă.

Furcă, furcă,
Haide, te spurcă.
Vino încoace,
Hai la conace,
Caută-n sîn
Sînge păgîn.
urca, furca,
Haide, te spurcă.

II

Coasă, coasă,
Ageră şi tare-n gură,
Atîrnată-n cui în şură.
Coasă rea şi nemiloasă,
S-a gătat de-acum cu fînu.
Hai să doborîm stăpînu.
N-om tâia-n ogor de grîu,
Ci-om junghia ciocoi la brfu.

Vin' la tata să te-ascută
Cu o cute în trei muchi
Înmuiată şi trecută
în lăptucă de cucută
Şi pojari de hasmaţuchi.

Vin' la tata să te bată,
Să-ţi fie gura zimţată,
Ca gura de fierăstrău,
Ca să usture mai rău.

Coasă, nemiloasă sculă,
Ce te ţine Moartea-n mîni,
Haide la cosit stăpîni,
Nu mai sta colea-n **patul,**
Că nici Moartea nu-i sătulă,
Şi nici eu nu sînt sătul.
Hai la coasă, hai la coasă,

Dacă tu te simţi tăioasă,
Nu-n fîneaţă şi la iarbă,
Ci la graşi ciocoi cu barbă.
Mîna-nri ştie să te poarte,
Parc-ar fi mînă de Moarte.

Fă, pe-aicea, pe la sate,
Fă puţină direptate.
Şi pe urmă-om merge iară,
Prin poieni în miez de vară,
Să cosim iar la poiene
Flori gălbii de sînziene
Şi-aibe flori de margarete
Pentru prins în păr la fete.

Şi ne-om odihni apoi
Sub căpiţele de fîn,
Liniştiţi, fără ciocoi,
Şi sătui, fără stăpân.

III

Cremene, cremene,
Cu inima-mi gemene,
Cine te-a-nrăit,
De ce porţi mocnit,
Strîns în piatră tare,
Sîmbure de soare,
Cu inima-mi gemene,
Cremene, cremene ?

Porţi peste tot locul,
Viu, în tine, focul,
Ca o răzmeriţă,
Aşchie de criţă.
Cine dă în tine,
Piatră rea de stei,
Sar în ochi lumine,
Pulberi de scântei.
Cînd orice copită,
Care-i potcovită,
Te loveşte-n tină,
Tu-o scuipi cu lumină.
Piatră de drac,
Orice dobitoc
Calcâ-n picioare
Ca pe cel sărac

Dramul tău de soare,
Cu mine, gemene,
Cremene, cremene.

Dar e timp de răzbunare,
Sîmbure mărunt de soare,
Nu răbdarăm în zadar,
Hai, că ţi-am durat amnar
Din potcoavă ruginită,
în sînge de şoim călită,
Şi ţinută-n heleşteu.
Lîai, c-am să te scapăr eu.

Piatră de drac,
Să aprindem un conac.
Ca de-un trăsnet, tot să ardă,
Tot păcatul să se piardă,
Coperişul ca un zgârci,
Peste cuibul de năpîrci,
Să le ard, să le afum.
Nici cenuşă, şi nici scrulm,
Din ce-a fost nu mai; rămîie,
Doar duhoare de tizic,
Şi şoric
Mîncat de-, râie.

195 7

VECHI CÎNTEC DE ȚĂRAN

Eu am trecut pe-aici,
Şi paşii-aceştia mici
Au mers şi au căkat
O viață-ntreagă,
Pc umăr cu-o desagă,
Pe cîmp, Ia semănat.

Eu am trecut pe-aici.
Căsuța din chirpici
Şi din nuiele,
Ascunde în perete,
Mai poartă ca pecete
O urmă-a mînii mele.

Eu am trăit pe-aici,
în satul de calici
Şi am bătut pe glob
Cu talpa asta goală,
Şi fără de obială,
Un drum ştiut de rob.

Eu am trecut pe-aici,
Pe vechile poteci
De mii şi mii de ani,

Pe care au trecut
De-a lungului Trecut
Străbunii mei țărani.

Eu am trecut pe-aici,
Bătut cîndva de bici,
Şi fără de cuvinte,
Dar astă mîna mea
Făcu ceva şi ea
De-a mers lumea-nainte.

PEISAJ RURAL

Senmă-i noaptea, luna plină.
Din ceruri ninge cu lumină.

Mulțimi de greierii, jfai răisitîmp,
tși tot întorc ceasul pe cîmp.

înaltul grîu, răzbit de soare,
îşi doarme somnul în picioare,

Şi spicul greu şi mustăcios
Tot moțăie cu caipu-n jos.

Combina gri de lîngă lan,
E parcă un aeroplan

Cu aripile-împreuinate,
Ca la un vuiture, pe spate.

NEBUNUL

Ca o fantomă dăinuieşte încă
Şi azi castelul vechi pe colț de stlîncă.
De vînt 'şi ploaie, cenuşii acum,
Pereții par de nouri şi de fum.
Conturul isur de piatră seculară
E şters şi trist, ca un sfârşit de seara
Nu-i ars şi-i totuşi parcă de cenuşă.
I-atîrnă-n poartă^un lanț, ca o cătuşă
Şi stînca însăşi, astăzi, de uzură
E măcinată, parcă-ar fi de zgură.
Iar curtea dintre ziduri, de sub cer.
Deschide-o gură goală de crater.
Tot ce-a părut etern şi fără moarte
Se pierde parcă-n timp, tot mai departe
Şi înălțat pe margini de abis.
Castelul tot e, parcă, numai vis.
Şi-n ceasul cristalin de dimineață,
El e doar ca un abur, ca o ceață.
Şi cariate parapete-n soare
Abrupt îşi lasă zdrențele murdare.
Iar noaptea, sub puzderia de stele,
Sinistre rîd, cu dinți mîncați, cranele.
Pe coamă sus, — incinerată stea, —
încremenită stă o cucuvea.

Şi fiarele la poarta ghintuită,
De secoli roase, parcă-ar fi de sită.
Şi gratiile-odată grosolane,
Par azi păianjeniş de filigrane,
De timp sculptate, cu-a lui mînă moartă,
Ca de-un /strigoi îndrăgostit de artă.
Rugina roşă, soruim mărunt de flori,
A ros zăvoarele la închisori.
Prin crăpături străbate la iveală
Subţire izvoraş, ca o beteală,
Iar unde pietrele au fost mai rare,
Au năpădit mulţime de vlăstare,
Cu o putere fără de .pereche,
Pe Osemintele de vreme veche.
în tot castelul grav şi uriaş.
Mai vieţuieşte ultimul urmaş,
Neurastenic, singur şi tăcut,
Ca o pictură ştearsă din trecut.
Tiptil păşeşte molcom prin odăi,
Să nu-şi audă singur paşii săi,
De teamă că se ţine după el
Chiar propria-i fantomă prin castel.
Dar n-a găsit pesemne, nicăieri,
Decît aceeaşi scamă de tăceri.
Şi s-a întors iar în isalon să stea
Şi să-şi aştepte moartea pe sofa.
Penumbra stinsă umple împrejur
Cu vată neagră orişice contur,
Şi se ascunde, deasă, în unghere.
Pe unde sînt păianjeni şi tăcere.
Doar la perete-n partea ceealaltă
Luceşte geamul de pendulă-naltă.
Dreptunghiular şi mort între chenare,
Ca de sicriu ce-ar sta drept, în picioare.

Şi în tăcerea stranie, de vată,
I se-auzi tic-tacul dintr-o dată :
Bătaia unei inimi de stafie,
Sau, poate, paşi grăbiţi spre veşnicie ?
Căci în castelul sumbru şi pustiu
Doar timpul singur rămăsese viu,
El, singur, un nemuritor despot,
Să-ngroape totul, să dărîme tot.
Şi castelanu-1 auzi-ntr-o doară
Acuma, parcă, pentru-ntîia oară.
Ca împietrit rămase pe sofa,
Cu ochii galbeni, ficşi de cucuvea.
Si-nnebunit de timp, acest strigoi
Vroi să-ntoarcă timpul înapoi ;
Ce-a fost, — să mai aducă iarăşi, tot.
Cu gesturi nebuneşti de Don Quichotte
El, pe cadranul alb ca de omăt, ;
Mfînă iar minutarele-ndărăt,
Cu un ridicol **îşi** măreţ avînt,
Ca nişte aripi mari de mori de vînt.
Tic-tacul se opri, fără cuvinte,
Dar timpu-a mers şi-aşa tot înainte.

195 7

VIZIUNE DE IARNĂ

A nins ast-noapte, şi acum, în zori,
Cîim|pia-ntinisă e ca o lagună.
Pălmîntu-ntreg pancă-a trecut prin lună,
Sau s-a-nălţat deasupra, peste nori.

Zăpada ca un giulgi s-a aşternut
Pe vechile gorgane de război,
în jur isînt toate proaspete şi noi
Pe negrele priveliști din trecut.

Pământul s-a lăsat ica într-o groapă.
Cu tot noianul vechilor păcate
Ce ne-au rămas în minte, neuitate.
O viaţă nouă poate să înceapă.

E în puterea noastră de-a înţepe
Pe albu-acesta o mai pură viaţă.
Hai să pornim din zori, de dimineaţă,
Pe ale câmpului nemaiumblate stepe.

Cărările bătătorite-n cale
Sînt şterse astăzi pentru totdeauna,
Să nu ne mai încurce-n meris nici una.
Lumina aurorii boreale

Se-ntinde albă şi imacultă
Spre depărtarea fină ca un fum.
Putem să ne tăiem azi noul drum
Nestingheriţi de ce-a fost altădată.

Pe drumu-acesta n-om fi singuri noi,
Mulţimile-au pornit, încrezătoare,
Mergând alături înspre noua zare,
Pe căi lactee fără de noroi.

De sînge era câmpul plin de pete.
Noi să înscriem noua Iliadă
Prin stelele mărunte de zăpadă,
Ca prin uşoare pulberi de comete.

Credinţa nouă ce^o-ncălzim în piept
Porneşte-astfel acuma dezlegată
De ereziile de altădată,
Pe-un drum ce singură şi-1 taie, drept.

Prin puritate albă şi lumină,
Printr-un decor de basm şi de poveste.
Prin aer tare şi curat de creste,
Spre-o zare ca cristalul de senină.

Hai să-nălţăm acum de la-neeput.
Pe albu-acesta neted şi virgin,
Cămine noi şi ramuri de măslin,
Ca în acest neprihănit ţinut

Să uite oamenii de-acum a plânge.
De ce a fost, doar să-şi aducă-aminte.
Şi pe zăpezi, de astăzi înainte,
Să nu mai fie pete noi de sînge.

195 5

ÎNTÎLNIRE

Strada de mahala e pustie pînă-n fund.
Doar nişte copii se mai joacă, se-ascund
După oîte-un pom.
Se vede cineva venind, dar nu se ştie
De-i o părere numai, sau un om.
Din faţa lui, amurgul de departe
îi toarnă chipu-n bronz de frunze moarte.
Şi înserarea, ca un văl pe pleoape.
Şi omu-acela tot înaintează
Prin verdele grădinilor, de oază,
Şi-acuma e aproape.
îl văd în haina simplă, cenuşie,
Mergînd, cu pasul obosit puţin,
Pe strada-ngustă, de periferie,
Spre casa cu grădină, spre cămin.
Oricine-l reounoaşte-aici, uşor,
Şi ştie cum îl cheamă.
Dar, chiar îşi eu, străin, îmi pot da seamă
Că omu-acela e un muncitor.....
Şi mă gîndesc :
El, poate,
Mi-o fi ţesut şi haina mea din spate.
Sau a făcut, ou trudă şi sudoare,
Sandalele acestea din picioare.
Sau,
Nu ştiu bine.
Chiar şi cămaşa asta de pe mine.
El, poate,
Sau altul, ca şi el, la fel.
Mi-a dat chiar astăzi blidul cu bucate,
Că, doar, nici pîine, nici mîncare
Nu singure ise împlinesc la soare.
Şi casa mea de peste drum.
Spre care mă îndrept acum,
E, poate,
Cine ştie ?
Făcută de-a lui mînă şi mistrie,
De miîna lui asprită ca de lut,
Şi poate mîna l-a durut.
Şi foaia asta albă de hîrtie,
Creionul de grafit, cu care-am scris,
îndelungatul vieţii mele vis.
Tot el le-a făurit...
Şi ce i-am dat în schimb ?!

în jurul chipului său blînd
încet amurgul coborîse :
Pe frunte i-a-mpletit un nimb
Curat şi diafan
Ca unui zeu bun şi uman.

1957

ZIDARULUI

Azi m-am mutat în casa asta nouă.
Acel care-a făcut-o unde-i oare,
Cu mîinile lui mari şi muncitoare ?
El a-nălţat aici acea'stă casă !
Aş vrea să-d chem în casa lui la masă,
Să-mipart cu dîrtsul pîinea pe din două-

Şi-a dăruit aicea luni de viaţă
Pe punţi aeriene de zidar ;
A pus ciment şi-a plămădit mortar ;
Căldările ca plumbu-au fost de grele,
Dar le-a urcat, ca pe Ceahlău, pe schele.
Din zori în fiecare dimineaţă.

Totu4 făcut aici de imîna lui,
Ca pentru-o fată, ca să-i fie zestre ;
Şi cadrul înstelat de la ferestre,
Şi fiecare cărămidă-a fost culcată,
Ca un copil, cu grija lui de tată.
El a bătut şi cel din urmă cui.

Aud sciîşnind mistria-i pe nisip
Şi la un foc, în fiecare seară,
L-aud cîntînd un cîntec într-o doară
Şi Sngropîndu-1 în perete, tare,
Cu gînd 'să-mi fie casa primitoare.
Şi eu acum nu-1 ştiu măcar la chip !

Pe unlde-o fi muncind aoum, în seara
Cînd ise-imibulzesc atîţia nori pe cer ?
în universul cărui şantier
Visează-aicum palate şi statui
Dintr-un granit cioplit de mina lui,
Ori marmoră naivă de Carrara ?

A'ş vrea să-1 chem, să stau cu el la sfat.
Va nimeri, că ştie foarte bine
Şi fiecare treaptă pîn' la mine.
Aş vrea să ştiu pe unde a mai fost,
Şi unde-şi are-acuma adăpost,
Că-n casa mea mai este loc de-un pat.

PACEA

A încetat deodată focul !
Şi soarta care da în bobi,
Vieţi de eroi şi vieţi de robi,
Şi-a strîns ghiocul.
Gata! •
Moartea mu mai scoate morţii cu lopata.
Cu feţele livide de camee
Din şanţuri, din ruini şi din tranşee.

Liniştea ise-ntinde pînă-n capătul pământului,
Ca o lespede imensă peste milioanele de morminte.
Ţeava tunului e încă fierbinte,
Dar o răcoreşte în voie boarea vîntului.
Pământul stă în genunchi ca-ntr-**iin** veac de reculegere.|
Ca un prieten pilim de înţelegere,
La căpătâiul ultimilor morţi
Pe care moartea i-a tras ieri la sorţi.
Ca un picior isteţ de căprioară.
Rănită şi în agonie,
Zvâcneşte-o ţeava de mitralieră,
Cu gura-ntinsă înspre veşnicie.
O dată şi a doua oară...
Sau poate totul este o himeră.

Şi milioanele de morţi acuma parcă
Pot să adoarmă, în sfîrşit, prin bozii
Că pînă-acum pământul ca o barcă
Se clătina de bombe şi explozii.

N-avură somn ca îi trezea din moarte.
Şi amintirile ce nu erau departe.
Şi isuferinţi şi viziuni,
Şi ochii... ochii cei ca de nebuni.

Nu ! Nu se mai aude nici un foc
S-a terminat visul urît
Şi nimeni nu mai poartă-acum la gît
Stafia morţii ca pe un breloc.

întîi e-o clipă grea de consternare •
Să fie moartă fiara, oare ?
Dar dacă iar se scoală,
Şi cu năravul ei sălbatic dă năvală,
Şi moartea-ncepe strania-i morişcă ?...
în clipa-n care omenirea-ntreagă
Simţi că fiara nu mai mişcă,
Şi nici o armă n-arc să mai tragă,
Din margine de veşnicie,
Nalţă spre cer imensa bucurie,
Şi clocotul nestăvilit de viaţă,
Spre marea, noua lumii dimineaţă...

195 5

MAME!

Mame,
Fiecare om de pe pămînt e copilul vostru
Voi l-aţi născut,
Voi l-aţi legănat,
Voi i-aţi dat
Primul sărut.
Voi întrupaţi nedezlagate'le mistere
Ale conştiinţei omului de sine,
Voi dezlegaţi în spasmuri de durere
Marea taină, — nepătrunsa ceaţă
De a crea o viaţă
Din dragoste şi din suspine.
în voi s-a petrecut minunea mare
Pe care încă nimeni n-o cunoaşte,
Acea a vieţii ce din viaţa naşte:
Minunea creatoare !
Prima mamă, aici, pe pămînt,
A născocit
întîiul cuvînt
De alintare.
Ca un gîngurit ;
Şi-ntîiul cînt,
Acel de leagăn pentru pruncul adormit.

Voi n-aţi făcut
Oamenii din lut,
Ca nişte mumii,
Ca în povestea cu facerea lumii,
Nici nu le-aţi dat viaţă
Suiflîndu-le în faţă,
în pleoapele de glod a lor,
Cu gesturi preistorice de scamator.
Din trupul vostru pruncul nou l-aţi rupt,
Ca pe vlăstari,^ cu rădăcini de sînge,
Şi viaţa de la pieptul vostru-a supt
Cînd a-nceput a plînge.
Şi l-aţi sfinţit
Din clipa cînd a fost ca să se nască,
Cu o durere supraomenească.
El nu e,
Ca în copilărescul mit,
Un fel de mistică statuie.
Ci un altoi.
Copilul vostru este însuşi voi.
Şi-aţi fost cu fiecare dintre ei.
Pe câmpuri de război, prin munţi, pe stei...

Mame,
Văd peste faţa-ntregului pămînt.
Şi-acuma ca şi altădată.
Mergînd,
Şi blestemînd,
Procesiunea voastră-ndoliată.
Voi nu «înteţi mici fabrici de-aocesorii
Pentru uzinele de armamente.
Nici furnizorii
De carne proaspătă pentru bombardamente.

Voi l-ați născut, odată, pe Shakespeare.
Pe Beethoven şi pe Tolstoi...
Voi n-aveți a plăti vreun bir
Pentru îmbogățiții de război.
Voi nu **9Înteți** ateliere
De brațe ucigaşe.
Nu pentru asta naşteți în durere,
Şi nici nu vreți ca pruncii să îngraşe
Pămînturile răscolite, de ogor,
Udate de milenii, tot de sudoarea lor.
Nici să astupe şanțuri de şosele
Cu trupurile lor grele.

Mame,
Prin giulgiurile voastre-ndoliate,
Lumina soarelui de-abia răzbate.
Le văd deasupra lumii fluturând,
Ca nişte nouri negri, pe pămînt.
Sînt parcă steaguri negre-amintitoare,
Că isufletu-i o rană ce vă doare
Şi că aveți o sfîntă datorie.
Nezdruncinată,
Ca tot ce-a fost să nu mai fie,
Niciodată !

195 5

GENEZA

jin cald în mîini un bob de griul iurar
De-un ga'lben-roş de aur vegetal,
Un pui de scoică scoasă dintr-un val
Din marea cea de spice, lîngă sat.

Se tot învîrte-n palmă, rotogol, •—
Un gîndăcel care-a căzut pe spate —
Şi-ar vrea să se mai scoale şi nu poate
Şi mişcă iar, neputincios şi gol.

Eu ştiu prea bine că într-însul sînt
Puteri de viață nouă fără seamă,
Ce-l tot neliniştesc mereu şi-l cheamă
Să-şi împlinească soarta în pămînt.

Ca bobu-acesta eu să fiu aş vrea,
Şi-aşa, din semănatul meu cuvînt,
Cînd am să fiu ca dânsul în pămînt.
Să dea rod însutit din jertfa mea.

195 5

LA UN CĂMIN

Lîngă-un cămin de zi pentru copii,
Treceam încet, uitîndu-mă la ei,
Cînd izbucniră glasuri argintii,
Sunînd voios ca nişte clopoţei.

îmtjîrziai în strada goală, mult.
Silabiseau arar ca dimtr-o carte.
Şi-am poposit în poartă să-i ascult,
Şi cîntui lor venea ca de depante.

Părea un cîntec picurat din stele,
Un cîntec tînăr, însă foarte vechi,
Din vremile copilăriei mele :
Ca amintirille-mi sun,a-n urechi.

Suna atît de clar şi cristalin.
De parcă-ar fi şoptit un pîrîiaş.
Cine-adusese cîntecu-n oraş,
Din saltul meu, aicea, la cămin ?

Era într-însul poate-un dor de casă.
Ca dorul stins al sufletului meu.
Şi melodia lui era frumoasă,
Şi-aha început să-l cînt în gînd şi eu.

Priveam la stolul de copii cu jind.
Le-nţelegealm stîlcitele cuvinte,
Că doar era un vechi-străveehi colind,
Ce l-am aîhtat şi eu cîndva-nainte.

1956

CĂTRE VAPȚAROV

Vreau să-ți scriu,
Neculai Vapțarov,
Ca unui prieten pe care l-am întîlnit astă-noapte,
Ca unui om viu.
Pînă-n ziuă ți-am citit poemele,
Pînă-n ziuă am stat împreună.
Coborîise pe Vitoşa cornul de lună,
Moartă demult,
Şi eu stăteam tăcut să-ți ascult,
De acolo, din nemurire,
Şoaptele versurilor ca o mărturisire !
Cuvinte de ură
Şi de iubire.
Strigăte puternice de luptă :
Şi ți-am văzut fața senină şi suptă.
Ghipul tău frumos
Şi ochii, •—
Şi ochii
"Care mă priveau de nu ştiu unde, curios.
Şoaptele erau ca o lumină
Pe care o vedeam de departe ;
Tu-mi vorbeai,
Dar buzele mele nrilşeau repetîndu-ți gîndul în surdină.

Aşa cum îl prindeau de pe carte,
De parcă buzele mele
Le-ar fi repetat din nou.
Ca un ecou,
Trimis de undeva, din stele.
O ! Cum voiai să-mi spui viața,
Tot ce-ai trăit odinioară,
De parcă o trăiai a doua oară
Şi te temeai să nu ne prindă dimineața.
Şi te temeai că n-o să fie vreme
Să-mi spui tot ce-ai fi vrut,
Mai înainte ca vreo umbră
Să te cheme
Şi să fi tăcut.
Te auzeam, nu ştiu cum,
De departe.
Din nişte zări de fum,
Dar mi-amintesc şi-acuma iar
Gă glasul tău era sonor şi clar.
Şi răsuna pe-ntreg pămînt,
Şi că în fiece cuvînt
Era scris cit într-o carte.
O ! Cum voiam să-ți întind mina.
Să ți-o pun pe umăr,
Pe spate,
Să te-mbrățişez ca pe un frate.
Am simțit de la tine, care nu mai erai
Decît ca o umbră prin ceață.
Dragostea de viață,
Şi am simțit cum mă înconjoară,
Din țara ta, parfum de mai,
Miresmele de primăvară.

Tu,
De dincolo de moarte,
M-ai învăţat pe mine, cel viu,
Să ştiu
A iubi viaţa ca pe-un dar fără pereche.
Şi acuim îmi sună voribele-n ureche.
Ne-am întâlnit doi oameni în noapte,
Şi peste ani,
Peste eternităţi şi peste spaţii,
Ne voirbeam încetişor, în şoapte.
Ca fraţii.
Parcă-aş fi fost rătăcit
Prin nişte bezne fără de contur.
Ce mă împresurau roată-mprejur.
Şi-atun'ci te-am întîlnit.
De cînd mi-ai vorbit sînt şi eu mai tare,
Şi mi-e mai aproape orice fiinţă.
Ce putere mare
Stă încă-n trecuta ta suferinţă!

CARNET

CUVINTELOR

Să nu mă înşelaţi. Nu vreau să schimb
Nimica din realitatea vie.
Acolo unde nu-i, să nu pun nimb,
Nilci umbră unde este-o bucurie.

Prea mare şi frumos este acest ceas
Ca să-i mai pun şi eu în plus podoabă.
Să-1 las aşa cum e firascu-i glas,
Să nu răsune, falsă, vreo silabă.

Dar vă-nnoiţi ca frunza primăvara,
Şi trageţi seva voastră din pămînt,
Să vă-nţeleagă bine toată ţara,
Să nu rămîie mut nici un cuvînt.

Ca florile să adunaţi din soare
Şi din seninul zilelor de azi
Lumină şi căldură şi culoare
Şi taina verdelui etern din brazi...

1959

CA-N APA IACULUI

Amurg de toamnă străveziu şi pal
A-ntims pe lacul calm cristal subţire
în care tot ce este-n jur, pe mal.
Se oglindeşte ca-ntr-o amintire.

Copacii, stuful, norii de pe cer
Dorm parcă într-o linişte deplină
In apa clară plină de mister,
Cu faţa ireală de lumină.

Ca printr-un suflet toate par trecute,
Dar nu-s închipuire de poveste.
Par mai definitive, mai tăcute,
Dar totul e răsfrînt de cît cum este.

Conturele-s mai vagi şi totuşi clare,
Cu transparenţe mai adinei ca-n fire :
Priveliştile nu-s imaginare,
Dar par fixate-acum în nemurire.

Ca^n apa lacului răsfrînte-acum,
în suflet eu am oglindit mereu
Tot ce-am iubit şi am văzut în drum
Pînă-n acest tîrziu amurg al meu.

In cartea asta ce vă las în dar
Sînt mărturiile acestui veac,
Răsfrînte parcă-n apa de cleştar
A unui nevăzut şi tainic lac.

1957

ELIBERARE

Mi-am duis altădată viața, fără să știu, mereu
Prin rînduri paralele de-ogiinzi ce diformează,
Și-am contemplat în ele același veșnic eu :
O stranie statuie-nălțată cu emfază.

Trona-n văzduhuri nalte, pe creastă, la zenit,
Un *Eu* în jurul cărui roiau mii constelații ;
Niu concepea nici moartea decît ca pe un mit,
Nici nu putea să-ncapă în cosmicele spații.

Dar am sfărmat cu pumnu-al oglinzilor miraj
Și m-am pierdut de voie-n mulțimea fără nume,
Cu alții laolaltă în vastul peisaj.
Și-am început cu toții să construim o lume.

Sînt liberat acuma de cea mai grea povară,
De *Eul* meu tiranic, de dușmanul cel mare
Al omului din mine ce nu voia să moară
în coaja de statuie, sunînd a gol, în soare.

1957

PATRIA MEA

E în Moldova, undeva pe-un deal
Cu râpi de apa ploilor brăzdat,
Cu oase rari și pomi săraci, un sat.
Acela este satul meu natal!

în el e-o casă, poate-acum pustie.
O casă cu cerdac, cu plopi la poartă,
Și-n jur cu o grădină, ca o hartă.
Acolo-i fosta mea copilărie !

E undeva, pe-al Șușiței șuvoi,
Un pod pe care treci într-o pădure
Cu măcieși, cu ferigi și cu mure.
Acolo am luptat eu în război !

E undeva în Iași, ca. altădată,
O casă cu geamlîcul în verdeață.
Cu crini și tufe de bujori în față.
Acolo am iubit întîi o fată !

E undeva un cimitir cu tei
Și straturi mici cu flori multicolore,
în care timpul nu mai are ore.
Acolo-s îngropați părinții mei!

ALMA MATER

în sîngde femeii ce ne-a purtat în pîntec
S-a întrupat minunea grăuntelui de viaţă,
Şi din a ei durere zlbucni înrjîiul cîntec,
Şi din a ei privire, întîia dimineaţă.

Din jertfa ei trupească spurxăfm în noi o parte
Cum poartă grîu-ntr-însul, o mînă de plămadă,
Şi-o ducem fără ştire, prin veacuri mai departe,
Cum duce şi caisul o nemurire-n roadă.

înduioşarea mamei din clipa cînd simţi
Mişcînd cu ea deodată, în viaţa ei, un om.
Noi o purtăim în suflet adine, fără-a o şti,
Cum poartă bucuria-nfloririi lui, un pom.

în ea ni-i începutulşi patria fiinţii.
Prinsesdm rădăcină în ea ca într-o glie ;
Neştiutori pe urmă de chinul suferinţii,
Ca să rămîriem singuri, le-am rupt din carnea vie.

Dar nostalgii ascunse şi namărturisite
Cresc în făptura noastră şi ne-ntrerupt ne cheamă,
Ca-n dragostele noastre-nsemnate de ursite,
Să vrem aceeaşi jertfă din dragostea de mamă.

1959

VIITOAREA PRIMĂVARA

Cad frunzele de toamnă în pădure
Şi piscurile munţilor sînt sure.

Uscat foşneşte vîntul prin porumb
Şi faţa nurilor e de plumb.

E parcă seară orice dimineaţă
Şi în amiezi lumina-i ca o ceaţă.

Piăpîndă, ziua timpuriu se stinge
într-un amurg anemiat de sînge.

Iar noaptea lungă şi universală
Inundă tot sub valul ei de smoală...

Dar pretutindene pe cîmpul ud
E grîul încolţit de-un verde crud.

De parcă toamna a adus în ţară,
Cu ea, şi viitoarea primăvară.

SFÎRŞIT DE MARTIE

E parcă zi de toamnă-nnourată,
Cu vînt ce cîntă-n crengi şi le îndoaie.
Cu lapoviţă deasă şi cu ploaie.
De parcă iarna vine încă-o dată.

Pe-un tei, de an rămase, două foi
Se zbat cu deznădejde ca să seape,
Iar în aiguduil de la geam, de-aproape,
Tot scîrţîie, săltînd, vreun piţigoi.

Din coşuri, fumu-nvă'lmăşit se zbate
Şi se distramă vag în cerul sur :
Sînt străzile pustii jur împrejur.
Ca uliţele satelor uitate.

Şi totuşi, gîndul meu nu-i de-ntristare.
Ştiu că nin:oarea asta-i o minciună,
Că orice-ar fi, de astăzi într-o lună
Toţi pomii pe pămînt vor fi în floare.

1960

COMUNIUNE

în mine sînt înduioşări de frate
De cei ce sufăr pentru libertate,
De cei ce mor cu mlîiiniile legate.

Şi printr-o tăinuită transformare
Eu sînt cu toţi alături la-nchisoare,
Şi lupt cu dînşii pentru liberare.

Pesemne ancestrale umilinţi
Ce-au suferit părinţii din părinţi,
Cei fără glas şi fără Kruiinţi

M-au învăţat să înţeleg uşor
Ce-n alţii e din suferinţa lor,
Şi eu să simt durerea tuturor.

Binecuvîmt această grea minune !
Sînt fericit cum nu se poate spune
De-nălţătoarea mea comuniune.

1959

VACANŢA DE VARA

Căminul de studente e pustiu,
E ca o navă scufundată-n seară.
E liniştea vacanţelor de vară
Şi nu mai ard lumini pînă tîrziu.

Ferestrele şi uşile-s închise ;
Clipesc prin geamuri depărtate stele.
Stă liniştea întinsă pe podele;
Mai umblă doară stafii vagi de vise.

Mai dăinuiesc pe-ascuns în dormitoare
Iluzii moarte şi uitaţi fiori ;
Buchete mici şi veştede de flori,
Ce-ar fi rămas în vaze, fără soare.

Dar şi acuma parcă-n orice noapte,
Pe geamu-ntunecat şi larg deschis,
Se mai aude-ncet vorbind prin vis
Şi mai tresar suspine lungii şi şoapte.

Pe cînd pe strada azi întunecată,
Mergînd încolo şi încoace, lent,
Zadarnic tot aşteaptă un student
Să-apară, la un geam, un cap de fată.

IMN FEMEII

Femeie,
fără tine, de ce oare
Ar fi-nflorit vreodată pe pămînt
întîiul ghiocel, întîia floare,
Şi ar fi răsunat întîiul cînt ?

Femeie,
fără tine, ce grădină
Şi-ar fi-nflorit caişii albi şi merii ?
De ce-ar mai fi vreodată lună plină
în nopţile de mai a primăverii ?

Ce-anume, fără tine ar putea
Să dea atfta farmec unei vieţi,
Să-aprindă-n ochii muritori o stea.
Să-aprindă-n inimi geniu de poeţi ?

Nici cântăreţi n-ar mai putea să fie,
Nici sunet de chitare şi viori,
Nici o sonată, nici o melodie,
Nioi pictori de portrete, nici culori.

Femeie,
tu eşti cea dintîi ce-o clipă
Spre lumi de basme ochii ne-ai deschis,
Şi fiecărui gîhid ai dat aripă,
Şi fiecărei vieţi i-ai dat un vis.

Femeie,
bun tovarăş de viaţă.
Ce caldă-i mina ta în mîna noastră !
Ce luminoasă-i orice dimineaţă
Trezită sub privirea ta albastră !

Cu trup din trupul tău, femeie,
Ai sângerat prin secole în văi,
Pe cîmpuri de bătaie şi tranşee,
Şi ai murit şi tu-n feciorii tăi.

Femeie,
întru toate, slava ţie !
Ne-ai pus în suflet doruri fără seamă,
Şi mai ales, imensa bucurie
De a ne fi-nvăţat să spunem : Mamă.

CARTEA ANOTIMPURILOR

PRIMĂVARA

De unde vine-n zbor atît de-nalt
Din care grind,
Pe ţara noastră,
O pasăre atît de-albastră.
Că aripile o cuprind
Dintr-un hotar în celălalt
Dar trebuie să vie de departe,
Că aripile ei
îmi scutură fulgi uşurei
în primele zile-a lui marte.
I-e pieptul roş în răsărit de soare,
Egrete lungi de raze stau pe creastă.
E-o pasăre de paradis, se pare,
Această mare pasăre albastră.
Aripile ei nemişcat planează,
Dar nu se-aşterne-o umbră pe câmpie,
Şi-i tot mai sus în ceasul de amiază,
Qînd şi lumina e mai străvezie.
Stă în văzduh şi nopţile ca un
Nemaivăzut şi uriaş păun
Ce-şi desfăşoară penele cu stele
Pe-.ntreg întinsul larg al ţării mele.

Pe sub aripa ei ocrotitoare
în stoluri mari vin păsări călătoare
Sub bolta-naltă străbătînd spre zări.
Le-aud
Cînd vin la ele-acasă de la sud,
Ca nişte tînguiri, a lor chemări
De bucurie, de bejenii,
Aceleaşi şi aceleaşi de milenii.

Tăcut dospeşte ca la începuturi
Plămada de seminţe şi de luturi.
Din ierburi moarte şi din mucegai
Albeşte colţul florilor de mai.
Pământul parcă-ar geme în răstimp
De chinul naşterii, măreţ, pe câmp.
Spre soare glodul creşte, se-mpreună,
Ca valurile mărilor spre lună.
Se leagănă pământul ca o navă,
Ducând printre oceane vieţi şi lavă.
Sub spinii argintii de constelaţii
Auzi frălmîntul noii germinaţii,
De parcă apele de-abia acum
S-ar fi retras prin ceţuri ca de fum :
De prin adânc, în adprmitui lut,
Se zvârcolesc nelinişti mari în rut.
Dospesc nămoalele, corole noi
De sînziene, nalbe şi trifoi,
înăbuşă boncăluit de cerbi
Pădurile, în colţul crudei ierbi.
Sub scoarţa groasă-a frunzelor de an
împung cornițele de porțelan
A toporaşilor ce vor să iasă
Cu albii lor cercei ca de mireasă.

Din târnă, mustul de zăpadă, smuls,
Prin pomi, în vîrfuri, ,suie ca un puls,
Şi-n firele crenguţelor de tei
Desface-un mugur cît un bob de mei.
Zvâcniri de săbii urcă-n orice lujer
Din seva gliei, plină ca un uger.
în calde zăcăminte subterane.
Pe unde-au fost cândva mări şi oceane
Şi le-a cuprins pămîntu-n închisori.
Se pregătesc tot felul de culori:
Şi galben pentru flori de păpădie,
Şi pentru nalbe, pentru iasomie,
Şi roşu pentru florile de mac
Şi albul pentru nuferii din la<«
Şi pentru crini şi pentru margarete,
Şi violetul pentru violete
Şi pentru florile de brebenei,
Şi-albastrul palid pentru stînjenei,
Şi sute de nuanţe după plac,
Să aibă florile de portolac
Cînd se deschid devreme, dimineaţa,
Şi florile ce smălţuiesc verdeaţa...
Sub patrafirul cenuşiu, de lut,
Stă parcă-ascuns un pictor nevăzut
Şi mestecă-n pămînt, ca în ulcele,
Tot felul de culori de floricele.
Le scoate magic din ţarina hîdă
Să joace la lumină şi să rîdă.
De unde-atîtea tonuri şi nuanţe
De proaspăt porţelan şi de faianţe ?
De unde-a răsărit în faţa ta
Albastrul palid din nu-mă-uita,

Steluţe mici de cer şi catifea ?
Ce orb artist înmormîntat visează,
Purtînd în beznă amintiri de rază ?

Din lutul negru, de prin găuri,
Din subterane galerii şi hăuri,
Pornesc încet, ca larvele-n bejenii,
Ciudatele şi hîdele gîngănii.
Ies gînditoare, leneş, din pămînt,
Cu scuit şi cu îndoliat veşmânt.
Au mers nesigur, cu picioare mici,
Sau iute-n muşuroiul de furnici.
Din lungi antene aspre, ca de sîrmă,
îşi fac pe globul uriaş o cârmă
Şi pipăie, cu, ele duse-n vînt,
Ţărîna cît un munte de pămînt.
Ies lighioane multe fără seamă
Din pântecul rotund al gliei-rnamă.
Sînt unele ca nişte mici fărîme
Şi altele au zvârcoliri de rime,
Şi oarbe sînt şi totuşi ies din tină
Cu capetele-ntinse spre lumină,
Şio dată-afară, stau cu delectare
Să se-ncălzească singure la soare.
De asta poate au şi străbătut
Prin milenara drojdie de lut.
Ca prin tunele dedesubt s-aud
Cum sapă altele-n pământul ud
Şi nu le ştie nimenea pe nume,
Şi parcă-aouma-i început de lume.

Străbate soarele ca din gheţari
Pe cerul nou cu nouri albi şi rari.
De unde-n el atîta omenie,
Să încălzească şi fiinţi şi glie,
Să mîngîie-ole mărilor întinderi,
Ce ar rămîne îngheţate-altminteri ?
In ziua-ntii de priimăvară-i greu
Să înţeleg cuim soarele nu-i zeu,
Şi-a fost cu timpul dovedit de vraci
Acest prieten bun pentru săraci.
Că doar milenii au trecut de cînd
Nu-l ştie omul decît cald şi blând,
Alunecînd prin înălţimi albastre.
El este creatorul lumii noastre,
Cu pomi, ou flori, cu tot ce este viu,
Gu tot ce fără el ar fi pustiu —
Un sterp şi vast gheţar al nimănui.
Pământul tot e doar grădina lui.
Reeditînd pentru a cîtea oară,
Crează-n fiecare primăvară.
Cu simplele mijloace primitive,
Aceeaşi lume-n forme succesive.
Şi rădăcini şi gîze-n letargie
Sub raza lui renasc din veşnicie,
Şi peste ce-ngropase iarna grea,
O lume nouă-ncepe a mişca.
Nici sâmbure n-a fost, nici embrion,
Nici pietrele lui Deucalion,
Şi universu-acesta-i refăcut
Din foc şi din lumină şi din lut,
Dar fără nici o mistică suflare ;
Doar nunta asta-ntre pămînt şi soare,

Această bucurie planetară
De pe pămînt se cheamă primăvară.
O, soare, iartă-mă că eu nu pot
Să mi te-nchin, că nu sînt un bigot,
Dar îţi port chipul şi^un pic de lucire
în ochii mei, aceştia, şi-n privire.
Port încrustat în biata mea făptură,
Din focul tău nestins, o picătură,
Ca un stigmat spre-a nu se mai uita
Că sînt şi eu o creatură-a ta,
Şi să-mi aduc necontenit aminte
Că port ceva din chipul de părinte.
Cu ochii-aceştia doar creez şi eu
întreaga lulme ce-i în juirul meu,
în forme schimbătoare şi reale,
Cum a ieşit din focul razei tale.
Tu ai adus în univers lumină,
în lumea ce orbecăia ca-n mină,
Şi-ai luminat întâii solzi de aur
Pe coama-ntîiului ihtiozaur.
Te-aşteaptă primăvara la fîntîni,
Să-ţi ia beteala razelor în mini,
Să împletească peste tot în fire
Măiastre flori pe drumul tău de mire.
Te-aşteaptă iară orice bob în glie
Şi orice ou minuscul ca să-nvie.
Te-aşteaptă omul să-ţi desăvîrşească,
Mărunt şi harnic, munca ta cerească,
în fiecare primăvară vii
Cu clopoţei sonori de ciocârlii,
Pe drumul limitat de-o veşnicie
De-a ta universală geometrie.

Parcă-şi aduce şi acum aminte
Cum cu milenii multe înainte
Umbla în patru labe sau în pom ;
Evolua, inconştient, spre om,
Lua o piatră. I-a fost cu folos.
Dădu un rost tăişului de os,
Simţea puteri mocnite şi avânt,
Dar labele veneau iar la pămînt.
Se ridică. Şi ele-n libertate
[-au făurit unelte şi bucate.
Scurmă pământul cu stilet de piatră
Şi din pădure îşi dură o vatră.
Pămjîntul a fost bun şi cumsecade,
Şi i-a plătit cinstit, pe muncă, roade.
A căpătat şi dragoste de muncă,
Dar se iscară alții, cu poruncă,
Şi aspră lăcomie fără milă
Şi îi schimbară dragostea în silă.
Apoi trudi milenii fără număr,
Purtîndunşi globul pământesc pe umăr.
Strîngînd în mâini unealta lui primară,
Ieşea la câmp în orice primăvară
Să schimbe firii curgerea năroadă,
S-o-nveţe a-nflori şi a da roadă.
Văzu că glia aspră se supune
Şi face-n ioc de spinării minune.
In alte veacuri, cu încetul,
A descifrat parafatului secretul ;
De-arunci un iboib de grîu roşcat în vînt,
Ca mâine el rodeşte dih pămînt
Şi creşte deasă-a spicelor pădure
în loc de pălămizi şi rugi de mure,
Ca într-o dimineaţă, în alt mîne,
Pe masa altora să fie pîne.

Aduse bou în ajutor, înjugă
Şi a făcut din el o slugă.
Spori apoi puterile lui slabe
Cu alte scule scoase din cocioabe...
Şi au trecut iar alte mii de ani,
Găsindu-l lîngă-aceiaşi doi plăvani.
Dar într-o zi, cu înălţată frunte,
S-a ridicat stăpânii să-i înfrunte,
Şi dărâmând oprelişti şi palate,
Porni la munca lui în libertate.
Şi iese azi gigantici şi măreţ
Prin plămădeala prilmului dezgheţ,
încalecă pe un tractor, în şea.
E câmpul neted, parc-ar fi şosea;
Atacă zarea ca un. tanc stingher
Spre silueta unui plop pe cer.
Ca o sonoră orgă îngăimată,
Semănătoarea zornăie-o cantată ;
Sămînţa cântă picurat în ţevi,
Tot îngânând stiicleţii din dumbrăvi
Şi melodia-i sună-n deal, pe vale,
Pe tot întinsul largilor tarlale.
Pământul, cît e el de-ntins şi mare
E mic, să-l ude omul cu sudoare,
Să-i calce orice bulgăr de ţarină,
Nici praful lui nerodnic să rămână.
Azi este nunta omului cu glia,
Şi-i cîntă lăutarul *Ciocîrlia,*
Iar soarele-a binevoit săi pună
Pe fruntea-i de om liber o cunună.

IARNA

Anul nou se deşteaptă cu ea,
Poate că lumea a-neeput tot aşa.
Coboară din nord ca de pe-un munte,
Ca un ocean
Aerian,
Pe care nimeni nu .poate să-1 înfrunte.
O poartă-aripa vântului,
De unde este osia pământului,
Anume,
Ca o suflare rece peste lume.
Fluturi îngheţaţi zboară,
Ca de hîrtie căutînd lumina solară
Rămasă-n pustie.
Poate că-n a viscolului plete
E — cine-ar putea să spună ? —
Coada cine ştie cărei comete
Cu stele şi fărflinilturi de lună.
Pământul intră ca-ntr-o feerie,
Nedumerit şi pal.
Poate-j sezonul lui de carnaval,
Cu flori de gheaţă, ploaie de confete,
Cine ştie ?!

Că-i prea satanic dansul de afară
Şi prea răsună strania-i fanfară.
Viaţa s-a âhchis ântr-însa, speriată,
Iarba s-a culcat uscată la pământ,
De parc-ar fi căzut pe brânci, deodată,
Cu firul frânt
De-al vijeliei val,
Ca ântr-un mut şi antic ritual.
Şi mugurii în ei se-nfăşurară,
Pe toţi copacii din pădure,
în aripile cenuşii şi dure,
Nădăjduind o altă primăvară.
Şi fulgi, şi fulgi,
Şi parcă fire lungi
Aştern tăcut, desfăşurat, un giulgi;
Peste pământul nevăzut şi mort.
Nimic nu zămisleşte nici un rod.
Bietul norod
A şi uitat de flori, de fructe coapte,
Şi s-a închis în el ca într-o noapte.
Pe matca râurilor îngheţate
Treci ca pe-un pod,
Şi parcă nici izvoare nu mai sînt,
Şi apele-au intrat iar în pămînt,
Toate.
Pe cîte-o creangă neagră de copac,
Stă cîte-o pasăre stingheră,
Ca nişte fructe-uscate din alt veac,
Din altă eră.
Tot peisajul care-a fost odată
Bucolic
Apare-acum sub haina lui de vată
Ca un imens doliu catolic.

Şi pentru orice sat ce-i fără drum,
Pierdut sub cerul mohorît, de plumb,
Ar trebui un nou Columb
Ca să-1 descopere acum,
După fuioarele-i de fum.
Şi totuşi, .sînt cărări bătătorite,
De nu ştiu cîte săptămâni,
Spre adăpătoarele de vite
Şi spre fântâni.
Stau prin ocoale boii suri
Sub garduri de coceni, stingheri,
Flămânde guri,
lot rumegând tăceri, tăceri...
Pe şoldurile ca un colţ de stîncă
Zburleşte vîntul părul des,
Privirea caldă şi adâncă
Vrea să găsească-un înţeles
Destinului de dobitoc.
Dar gândul macină, în gol...
Nu intră nimeni în ocol
Şi timpul s-a oprit în loc.

•

în casa scundă de alături,
Cu-aeoperişul afumat,
Pe-un pat cu rogojini şi pături,
Stau parcă trei femei la sfat.
Şi tac tustrele,
Peste ele
Tăcerea a cernut zăpadă
Ca şi-n ocol, ca şi-n ogradă,
Doar gândurile merg, secrete,
De nu le ştie nimenea.

Doar una geme pe-ndelete :
„Ce iarnă grea *V*
Şi nu mai scoate un cuvânt,
Cu ochii pironiţi în grindă.
O pală repede de vânt
Deschide uşa de la tindă.
în casă-i fum, şi-s parcă-n cer
De ani pictate pe-o icoană.
Un capăt roş de lăicer
Tot sângerează ca o rană.
Sînt ca pe-o insulă bătută
De-o mare albă de furtună,
Sau pe o navă neştiută
Cu care au ajuns în lună.
Spre seară, ochii par mai mari,
Pereţii strâmţi şi casa rece.
Nici timpul nu ai şti cînd trece
De nu s-ar auzi un cari
Şi-un fus ce sfârâie molcom,
Ga suflu-încet al unui om.
Ca mărturia unui gînd
Un glas se auzi oftând
Şi iar silabisind apoi :
„Ce-or fi făcând, ei, la război ?!"
Pe geam o mână nevăzută
A pus flori străvezii de gheaţă.
Şi parcă floarea-i de cucută
Şi frunza-i veştedă şi creaţă.
„Or mai fi fiind în viaţă ?!"
E noapte-acuim, şi prin tăcere
Furtuna bîntuie zăludă,
Şi toate-au prins să se audă,
Şi-aievea ce-i şi ce-i părere.

Văzduhul tot e numai ropot
Şi este una cu pământul.
Apucă funia de clopot
Şi trage în neştire vântul.
Sus în clopotniţa pustie,
Scăpă un dangăt din senin,
De parcă trase o stafie,
C-un gest ştrengar de arlechin.
Femeia saltă într-un cot :
„Să fie oare-o^ncbipuire ?"
Se clatină pămlîncul tot,
Aşa-n neştire...
Nu ştie încotro is-apuoe,
Nici gîndu-acuim înspăimântat,
Şi ca pe un altar, în pat,
Femeia-n beznă-şi faice cruce.

Spre pădure, doar o urmă
De paşi mici;
Vîntu-o spulberă, o scurmă,
Să nu mai rărnîie-'aiei.
A plecat de dimineaţă
O bătrînă după leinne,
Şi, pesemne,
Noaptea n-a mai prins-o-n viaţă.
Fulgii dau nărvaiă-n stupii
Scorburilor din copacii,
Şi cu ochi aprinşi de draci
Urlă-n depărtare lupii.
Gura lor e colţ şi spume,
Păru-i ca o perie.

Cine să se sperie?
Baba nu mai e pe lume.

Pe străzile oraşului pustiu
Curg parcă fluvii albe de zăpadă.
Şi geru-aleargă singur după pradă,
Dar nu-i pe uliţi nici un suflet viu.
E încă noapte cînd zdrenţoasa trenă
A viscolului e deodată ruptă
De-*un urlet lung şi jalnic de sirenă,
Ca o chemare stranie de luptă.
Şi pe suib ziduri negre-şi taie drum,
Mai înaintea ceasului de zori,
Ciudate, umbrele de muncitori,
învăluite în miăntăi de fum.
Universalul lor orar,
Cînd îl cuprinzi cu mintea,
Bl merge înaintea
Cadranului solar.
Şi pasul lor, pornit de nu ştiu unde,
Din cine ştie ce cocioabă,
Bate mai degrabă
Ca soarele întîile secunde,
Li se afundă-m fmîneci <m|îna mare,
De parcănar fi o pasăre de lut
Venită de departe la culcare
In cuibul ei de ani şi ani ştiut.
Prin vînltul care suflă ca prin stepe
Ei sînt întîii oameni parcă pe pămînt,
Şi viaţa lumii-abia acum începe.

Umbre negre,
Numere integre,
Grele ecuații,
Singure-n spații,
Ochi luminări,
Suflete zări.

Suflete blânde,
Umbre flămânde,
Dragoste, ură,
Sfânta prescură.
Merg singuratici'.
Oameni lunatici.
Merg la povară.
Gura-i amară
Frunză de nuc.
Unde se duc ?
De ce se mai duc ?
Pînea-n cuptoare
Tare-i departe,
Inima doare
în cleşte de moarte,
Ca pe părinți.
Scrâşnet de dinți,
Pumn încleştat,
Sînge în gînd.
Oh ! pînă cînd ?...
în față, cunoscuta lor uzină
Se-naltă neagră, mare, ca un munte,
Cu artificiale becuri de lumină.
Şi instinctiv -trec mîîneca pe frunte.
De parcă-ar vrea din poartă să se şteargă
De zgură,
De cărbune,

De ulei,
Ca să mai semene la chip cu ei.
Ei merg, şi totuşi, parcă sînt aduşi pe **targa.**
Viscolul şuieră şi bate,
Blestem urgisit de soartă.
Şi-i împinge de la spate,
Neînduplecat, pe poartă,
După-a muncii datină.
Vîntul leagănă într-una
Becurile mari cît luna.
Fabrica se clatină...
Fabrica se clatină...

•

Sus, în văzduh, la o mansardă,
O lampă mai continuă să ardă.
E ca o stea purtată-n vijelie,
Şi unde este, nimenea nu ştie.
Prin sulurile repezi >de zăpadă,
Acum o vezi, acuma stă să cadă.
Poate-i corabie pierdlută-n larg,
Pe vreun ocean din nordiuri străbătând,
Şi poate-i luminița din catarg,
Acea care se vede cînd şi cînd.
Lumina lămpii, pală, cenuşie,
Aşterne pe o masă-n trei picioare
Un disc rotund şi alb ca o tipsie,
Cu vagi reflexe de apus de soare.
T-i frig şi flăcării de lampă.
De-aceea de-abia poate să aştearnă
Doar nişte umbre şterse ca de stampă,
în odăița ca un cub de iarnă.

Desculță-aleargă pe acoperiș,
Icn cămășuța albă, o nălucă.
Și se coboară iute pe furiș,
Și zgîlțîie un geam și o ulucă.

Din gura celui oare stă și scrie
Ies aburi suri de parcă suflă-n ceață,
îngheață și cerneala pe hîrtie,
Și gînduriile lui fierbinți îngheață.

întrat pe-o crăpătură din fereastră,
Un fulg mărunt, — o lacrimă-nghețată,
Se-așază lin pe scrierea-i albastră,
Pe care face, delicat, o pată.

în capul, tot mai aplecat pe masă,
Stă parcă universul lui, pitit,
Ca într-o casă
Un călător de drumuri ostenit.

Ga într-un mugur de copac în ger,
închide colțul vieții viitoare
Și a|prigiile năzuințì ce cer
Aripi, să poată-ajuinige pînă-n soare.

Nepăsător de viscolul de-afară,
Ga într-o ceașcă prinsă îlntr-un cui,
își șlefuiește sfînta lui povară
Și visul fără leac din mintea lui.

Parcă,
Acel om singur, tare și cuminte,
De-ar fi ca viscolul ce bîntuie,
Pămîntu-ntreg să-l mîntuie,

Sau să-l înece-n hăuri ca pe-o barcă,
El ar putea să-l facă iar la loc,
Trecut prin foc,
Și mai purificat ca înainte.
Căci tot pămîntul, cum îl vezi
Și cît nici nu se vede,
Bătut de viscol și de nea,
E în puterea ta
Atunci cînd crezi.
Și omu-acela crede.

Saloanele-s scăldate în lumină,
în candelabre, mii de stele ard,
Spumiînd perdelele de muselină
Și draperii bogate de brocard.

Scînteic raze-n prisme de cristal
Cu mozaicuri mici de curcubeu.
Salonul este gata pentru bal,
Că balurile se țin lanț mereu.

Așa e iarna... dată pentru baluri,
Și-n limuzine cu iluminații,
Săltînd peste troiene, ca pe valuri,
Vin zîne, numai zîmbete și grații.

Pe umeri, ca în floare merii,
Atîrnă blănuri lungi de animale
Din tundre neumblate, de Siberii,
Și de prin jungle ecuatoriale.

Pe piept le joacă prețioase dăruiri,
Cu vii sclipiri de stele și de gheață,
Ca fulgii albi ce scînteie sub faruri,
Pe platoșa zăpezilor din față.

Şi trandafiri ou florile de ceară
Se lăfăiesc pe braţe ca-ntr-o seră,
în limuzini ce poartă primăvară,
Aduse dintr-o altă emisferă.

O clipă doar pantofii de atlas
Ating zăpada proaspătă pe scară,
Şi oaspeţii nu fac decît un pas,
Şi intră iar în altă primăvară.

Şi uşile se-nchid grăbit, şi nime
Nu-şi aminteşte, nici nu vrea să ştie,
De cel ce la mansardă-ncearcă rime,
Şi de acei ce-ngheaţă-n vijelie.

Pe cînd la poarta cu blazon şi stemă,
Surit de viscol, paznicul de noapte,
Un veteran din nouă sute şapte,
Printre mustăţi cu ţurţuri mari, — blestemă!

ITINERAR 1955

LA MÎNASTIREA RILA

La Rila-n munţi, în paraclis,
Cînta diaconul Dionis,
Dar cîntul lui nu-i cîntec van,
Ci cînt voinic de partizan.

Nu cheamă proştii la prescure,
Ci partizanii în pădure ;
Nu-i cheamă-aici pentru molifte,
Ci să-i armeze pentru lifte.

Şi cîntul lui nu-i cînt de jale,
Ci sună lung ca din cavale,
Iar noaptea toată, în chilie,
Nu stă-n genunchi a schivnicie,

Ci-ascute coarnele de furci,
Să intre mai uşor în turci,
Şi-n oale cu trei picioruşe
Nu face-agheazmă, ci cartuşe,

Iar la arhondaric, pe paturi,
Şi pe podeaua cu macaturi,
Nu stau doar fraţi cu bărbi cărunte,
Ci partizani veniţi din munte.

Nu pun la cale-o panachidă,
Ci cum să scape de obidă
Şi cum să capete pistoale
Ca să coboare-apoi devale.

în zorii zilei, mai pe urmă,
Nu merge pe la oi, la turmă ;
Vrea să-l apuce dimineaţa,
Departe-tocma-n tîrg, la Vraţa.

De-aceea-ncins cu iatagan
Porneşte ca un uragan
Prin loc ferit şi prin tăceri,
Să-nfrunte oşti de ieniceri

Pin' nu se lasă încă seara,
Că prea-i secătuită ţara.
Coboară cal de munte mic,
Cu un călugăr, pe colnic.

Căci dumnezeu n-a fost în stare,
Gu-atîta rugă şi cîntare,
Şi cu tămîie şi lumini,
Să-i scape ţara de străini.

în Vraţa răsună o flintă
Şi glonţul nimeri în ţintă,
Şi ce-a fost scris s-a petrecut:
Un turc nevolnic a tăcut.

La Rila-n munţi, la paraclis,
Cînta diacul Dionis
Poruncile : „să nu ucizi!"...

Dar, dacă... — şi spuse-atunci în gînd,
Ţi-i ţara plină de omizi,
Mai bine-i tu să mori plîngînd ?

Şi domnul-dumnezeu, atunci,
Cu harul şi blîndeţea lui,
De pe-o icoană prinsă-n cui,
Uită de sfintele porunci,
Şi l-a iertat pe Dionis,
Acolo, chiar, în paraclis.

Rila, 1955

SCRISOARE

E ceasul timpuriu de dimineaţă
Şi Vitoşa se pierde ca-ntr-o ceaţă
Cu irizări subtile de lumină,
Ca în perdele gri de muselină.
Nu ştii de-i amintirea unui nor
Sau poate numai visul munţilor.
Pe cer tot urcă profilări de creste
Ca prin nedumerirea unui fum,
Şi eu sînt singur să văd toate-aceste...
Tu unde eşti acum ?

Prin parcul Sofiei cu iarba verde
Şi pasul meu şi gîndul meu se pierde.
Prin străveziu-aeestei frumuseţi
Respir răcoarea unei dimineţi
Cu amintiri de codri şi izvoare.
Suave parcă, razele de soare
Sclipesc în trefla frunzei de trifoi,
Pun plăci de-argint, o clipă, în fereşti,
Plăoi de sidef pe-al Vitoşei omăt.
Şi toate-aş vrea acum să ţi le-arat...
Dar unde eşti ?

Trec printre oameni şi oe-şi spun, nu ştiu
Cuvintele-mi par sunete deşarte.
Mă-nchid în mine şi rămîn deoparte
Ca-ntr-un pustiu.
tn jurul meu e rîs şi veselie,
O lume-ntreagă care se frămîntă.
Pc o crenguţă care se mlădie,
în vîrful plopului, pe sus,
O păsărică cenuşie cîntă.
Şi aş avea atît de spus!
Mi^s giîndurile ca-ntr-o închisoare ;
Aş vrea să ţi le spun deodată, toate,
Prin locuirile-acestea minunate...
Dar unde eşti acuma oare ?
E-atîta de frumos şi-atît de bine
în claru-acestei dimineţi,
Dar ce ar fi aceste frumuseţi
De n-aş purta,
în ochii ce le văd, în mine,
Ca pe-un prieten, amintirea ta ?

Sofia, iunie 19 5 5

RĂNITUL.

Ce strună a plesnit deodată, ruptă,
De-a țiuit așa prelung în craniu ?
Pe c'împu-nnebunit de-atîta luptă
Se lasă greu un întuneric straniu.

în inimă, sau unde e fierbinte ?
Și cine-a stins luminile în el ?
Cad una după alta, înainte,
înnegurate pînze de oțel...

Ridică-n aer brațele, agale,
Ca negre crengi dintr-o tulpină seacă,
Dar mîinile, ca niște mari petale
De veștede lalele, se apleacă.

Și trupul se prăvale ca un trunchi
Ce nu-l mai ține nioi o rădăcină,
Se-ndoaie frfnt şi moale din genunchi,
Golit acum de sînge şi lumină.

Plutește ca pe creasta unui nor
în care fulgerele-acum s-au stins,
îl mai atinge-abia cu un picior,
Prin care viața-n tină s-a prelins.

Pămîntu-i ca o groapă fără fund.
în care cade, în neştire,
Şi ochii în orbite i se-ascund,
Şi-i totul numai milă şi iubire.

îl prind să-l ducă sloiuri mari de gheață,
Şi totul tremură sub el, febril,
începe somnul fără dimineață,
Şi-şi strînge mîinile ca un copil.

Piaga, 19 5 6

ITINERAR

Paris 1958

PRINTRE STRĂINI

Erau şuvoaie de străini pe stradă,
Ieşiţi pe la amiază la plimbare;
Erau şi-n cafenele, stfaid la soare,
Şi parcă nimeni n-a vrut să mă vadă
Nici eu nu am văzut pe nime.
Doar capete şi trupuri, o mulţime ;
Pictură proastă pe o muşama
Ce ondula pe loc în faţa mea.

Şi parcă nimeni din atîta lume
Nu-avea identitate şi nici nume.
Oricui, de-l întrebai, i-ar fi fost greu
Să-ţi spună cu adevărat: sînt eu !

Şi parcă germina ca o plămadă
Mulţimea ceea neagră de pe stradă,
Şi fiecare parcă, într-un fel,
Se căuta exasperat pe el.

Erau un milion, sau două, trei...
Şi eu mă căutam la fel cu ei.
In gînd îmi tot şopteam că nu se poate
Atîta lume şi singurătate.

PRIMĂVARA PARIZIANA

Lumina primăverii-adînc sculptează,
Cu fiecare suliţă de raza,
Detalii
în piatra neagră de la Notre-Dame:
Colo un sfînt şi ici un filigran ;
învie roş de purpură şi sînge
Pe-albastrul mediteranian de cer
In circularele vitralii
De veacuri încărcate cu mister
Şi înflorite-actum ca nişte dalii.

în aerul cu iz de iarbă crudă
Ce se înalţă umed din peluze,
Reamintind uitatele poeme
Cu ale lor naivităţi de miel,
Neohează caii de ia carusel
Cu zîmbet parcă, de-abia prins pe buze,
Zburînd cu carul gloriilor plin
De albăstrelele de cer senin.

Pe domul sobru de la Invalizi,
Cu vineţi poriumbei cu ochi candizi,
Lungi broderii de aur în brocard
Scînteie majestuos şi parcă ard

De-un foc ca frunza toamnei, mat,
Pe sarcofagul roz de împărat.
Chiar soarele ar fi venit să-l vadă,
Cu călăreţii lui în cavalcadă,
Iar până jos în criptă, sub cupolă,
Vibnînd litanii stinse, în surdină,
Se-ntind corole roze de lumină,
Ca nişte strune-ntiinse de violă.

Pe zidurile Madelenei brune,
Cu iaflibe fulguiri de clar de lună,
Lumina caldă-a soarelui apune
Cu-o sărutare stranie şi bună.

îngenunchind pe treptele străbune
Pe care^un om sărac, făcut din zgură,
Greu doarme cu genunchii duşi la gură,
Şi nici un sfînt nu a venit aice
Pe trepte, din altar, ca să-l ridice.

A FOST O DUMINECA

j
i

A fost o duminecă frumoasă !
Venise soarele singur pe masă,
Şi-mi intrase în casă.
Nu se ştie pe unde şi cum,
Prin perdeaua subţire ca de fum.
Tăcerea s-a uitat la el, surprinsă,
Spre colţul alb de masă ninsă.

A fost o duminecă frumoasă,
Ca un sărut nostalgic de mireasă
Cu faţa roză şi cu ochii puri.
Şi oamenii plecaseră-n păduri
Pentru întîia oară,
S-asasineze florile de primăvară,
Pline de soare,
Şi să le calce, galeşi, în picioare.

A fost o dimineaţă frumoasă !
îndrăgostiţii au ieşit perechi,
Cu flori în păr, -după urechi,
Şi seara s-au întors acasă,
Pc buzele lor moi cu gust amar,
Că-au fost vecini cu iarba în zadar,
Că fiecare s-a simţit străin,

De păpădie şi pelin,
Ca o maşinărie-aeuim stricată
Şi roasă de rugină,
Care-a uitat că altădată
Era ţărînă udă şi lumină.

A fost o duminecă frumoasă !
în forfota Parisului străin,
Cu țara mea în mine-am stat în casă
Şi **in**-am văzut la umbră de mălin
Şi-ntr-o grădină cu cireşi în floare,
La noi în sat, pe-o zi de sărbătoare.
Şi-aşa privind pe geam, fără să ştiu,
A oamenilor stranie paradă,
Mi s-a părut Parisu-n jur pustiu
Şi ireală lumea de pe stradă.

DIMINEAȚA

Lumina aiurorii, ireală,
Gu purități de zîmibet de fecioară,
Dezmiairdă cerul iroz ca o petală,
La ceasul cel dintîi de primăvară.

în vîrf, pe turnul Eiffel, pe Paris,
Timid se-aprinde paircăno flăcăruie,
Sau poate-o (pasăre de paradis
înspre văzdulhu-nalt încet se suie.

Pe urmă, de pe-aooperişuri sure
Ridică noaptea obosită pleoapă,
Şi-apar din umbră liniile pure
A monumentelor, ca dintr-o apă.

Ga pe un alt Pompei, acum, din lavă,
Descopăr zorii pentru-ntîia oară,
Cu ale lui hlamide vechi de slavă,
Parisu-n primul ceas de primăvară.

Gu artă şi migală, orice rază
Mimlînd sculptura secolelor moarte,
Pe fiecare piatră-o descifrează,
Ca pe tabele antice de carte.

Tot cerul este proaspăt şi curat,
Cu străvezii nuanţe de opal.

E ceasu-n care pleacă la arat
Părinţii mei în satul meu natal.

NOSTALGIE

Aice toate mi se par departe!
Nu doar în cer, puzderie de stele,
Sau albele zăpezi a lunii moarte,
Ci tot ce-i peisajul vieţii mele.

Plutesc parcă-ntr-o lume rece-n care
Picioarele nici nu-mi ating pămîntul.
Nici nu ştiu soarele-ncotro răsare,
Şi rătăcesc neliniştit ca vîntul.

încurc ştiute puncte cardinale :
Apusul nu mai sîngeră-n tărie
în dosul casei din copilărie,
Că soarele ar fi ieşit din cale.

E-ntors tot universul ca o roată,
Şi soarele răsare-n ceea parte,
Şi lumea mea-i departe tare, toată —
Mi-i fără-nchipuire de departe.

Nu mă-nspăimântă cosmicele căi
Ce se măsoară doar cu ani-lumină,
Ci depărtarea pe pămînt, de văi
Unde-am umblat odată prin sulfină.

Nu mai cunosc nimica împrejur,
Nici izăirile, nici oaimenii — nimic!
Alt 'Soare parcă urcă în azur,
Şi sînt cum n-am fost niciodată, mic.

Sînt singur eu cu lumea faţă-n faţa.
O simt imensă, dar nu vreau să pier.
M-agăţ de flori, ide iarbă, de verdeaţă,
De ce mi-a fost, acolo, drag sub cer.

IN CIMITIRUL P£RE LACHAISE

în cimitirul Pere Laohaise,
Alei deşarte, ca-ntir-un alt Pompei,
Duc în tăcerea veşniciei mute.
Prin pietre, din cavouri, din morminte,
Răzbate primăvara din adîncuri,
Cu disperarea ţarinei din fund,
Pe unde nu-i lumină de milenii.
Nu-i nimeni în acest ţinut de somn !
De unde rădăcini, şi ce furtuni
Au risipit 'seminţele pe-taici^
Pe unde orice fir de praf e-un om ?
Şi viaţa cum a răzbătut acum
în capitala asta de marmoră şi piatră ?
Un zid înalt şi gros, ca de cetate,
încdnjură-acest deal al nemuririi
Şi-l apără de vuietul de-afară,
Sa nu trezească aşternuta pace,
Ce-acoperă ca o imensă lavă
Plăpînda itruipurilor transformare.
Şi, iată, ca o trîmbiţă sonoră,
Chemarea primăverii se înalţă,
Şi parcă morţii din mormînt visează,
Şi visul lor e ţipăt şi e cînt.

Şi parcă au înnebunit castanii
Şi umblă-n cimitirul Pere Lachaise
Cu candelabre-aprinse pe alei,
De parcă-ar căuta cu-nfrigurare
Pe undeva mormîntul lui Enescu.
Cînd l-au găsit, au înălţat spre cer
Aceleaşi candelabre înflorite.
Prin frunzele cu palma larg deschisă,
O mierlă nevăzută a cîntat
Ca în grădina casei din Liveni...
O mierlă cîntă amintirile
Copilăriei lui, în cimitirul Pere Lachaise..,

ÎNTOARCERE

Drumu-n ţara mea
Pe aicea duce,
Că se vede-o stea
Colo, la răscruce.

Oare-o fi pe-aice
Vreo fîntînă-n vale
Şi vreo pădurice
De odihnă-n cale?

Oarelor fi izvoară,
Peste ele, punte,
Ca la noi în ţară,
Ca la noi în munte ?

Lumea tare-i mare,
Drumu-i tare lung,
Merg mereu spre zare...
Cînd o să ajung ?

Nimenea nu ştie
Graiul meu grăi.
Merg de-o veşnicie
Şi cît o mai fi ?

Merg -bătut de soare
Printre -mirişti coapte.
Păsări migratoare
Trec din miazănoapte.

Vine iarna poate...
Ctt de lung e drumul!
Undeva, prin sate,
Văd cum urcă fumul.

Colo la răscruce
Văd de-aici o stea,
Drumu-aceJa duce
Drept în ţara mea.

PARIS

Pe străzi istorice mă poartă paşii;
Pe-aicea poate au trecut ostaşii
Lui Bonapapte,
Şi roţile de tun
A-nvingătorillor de la Verdun.
Şi a trecut încet,
Spre imoarte,
Printr-o pădure de norod,
Furgonul ou Marie-Antoinette,
La eşafod.
Pe aici, pe undeva, trecură,
Ca fraţii buni ai unei mari familii,
Săracii de adunătură.
Cu furci şi cu topoare,
Spre zidurile fără de cruţare
A diabolicei Bastilii.
Şi isub acelaşi cer
Se-aude prăbuşindu-se un tron,
Şi glasul lui Danton
Şi-al lui Robespier-re...
De-ai sta să descifrezi atent
Acest prea frămîntat tănîm,
Şi pietrele de caldarîm,
Sînt monument.

In jur, pe sut> aceste boite,
Pe oare-au fost alt'diată steme,
Au răsunat, cîndva prin vreme,
De-a valma horcăieli şi glume
Şi strigăte tari de revolte,
Săruturi şi blesteme,
Ca să se libereze-ntreaga lume...
Versailles şi Place de la Concorde
Şi Sena eu-anticari pe bord,
Boulogne : şosea, pădure, parc...
Şi statueta Jeannei D'Arc,
Ghamps Elisees şi Tour Eiffel,
înaltă sondă de oțel...
Şi Invalizi şi Notre-Dame,
Pe toate-n ochii mei le am :
Sînt toate pentru imine-acum,
Nu numai stampe de album.
Pe sub al Senei poduri scunde
Alunecă-ncet un convoi
De şlepuri ce merg nu ştiu unde,
Tot înainte.
Şi iarăşi îmi aduc aminte
De Dunărea, la noi,
Pe unde-i altfel de frumos:
Canalul Filipoi,
Şi balta cu canaile-nguste
Cu ochiuri mari cît un ocean,
Și stuifăria cu lăcuste,
Şi lotca neagră de catran
Şi barba unui lipovan.
Trăiesc acolo sau aici ?
Căci toate mi se *par păreri.*
Nu sînt în țara mea, dar nici
Aici.

Sînt suspendat în nicăieri.
Nu-s pe pămiîntul ce pun pasul.
Aici e-un peisaj de carte,
Şi nici al meu nu-nii este glasul,
Oricît aş vrea,
Căci vorba nu-i vorbirea mea,
Şi-acolo **'SÎnt** rămas, departe...
De simt că-s într-un vis mereu,
Şi visu-acesta-i lung
Din cale-afară...
Şi pentru el acuma lupt.
Cine m-a rupt
De trupul drag,
Să fiu mereu mai singur, mai pribeag ?
Mă-nvîrt în cerc
Ga-ntr-un pustiu lîn care nu e niime;
încerc,
Singurătatea groaznică-n mulțime.
Sînt bulvardele de lume pline
Şi-i o nenchipuită veselie,
Dar nici un zîmibet nu e pentru mine
Pe nici un chip.
Mă simit ca firul de nisip
Purtat de vîht într-o pustie.
Oriunde pe aici mă zbat,
Mi-i parcă mersul meu de rîmi,
Mi-s rădăcinile-ntr-un sat,
Printre sakîmi.
Și una e adîncă tare :
E-acea a morților, dar ea nu moare.
Şi firele acelei rădăcine
Se-ntind de-acolo pînă-aici la mine,
Se-ntind pînă la mine şi mă trag
Spre unde mi-au căzut părinții-n prag.

Şi parcă o pădure-ntireagă
Mă strigă şi mă cheamă,
Şi tare-iaş vrea să mai pot spune : „Mamă",
Şi cineva din jur să mă-nţeleaga...

1957

OGLINZI

CTITORIE

Ca să ajungi la mine, nu-i nevoie
Paşii tăi de om trudit să-nfrunte
Nici adîneuri, nici pripor de munte
Pot să meargă liniştit, în voie.

Nici nu ai mers o cale lungă,
Ori de unde vii de pe pămînt;
Să-ţi desfaci doar vîslele în vînt.
Fiecare poate să m-ajungă.

O să vezi din loc în loc un pom,
Răsădiţi de mine-o viaţă-ntreagă.
Vino slobod, fără de desagă,
Doar în suflet cu un dor de om.

Orice liinbă-ai şti, ne-om înţelege
Din privire, ca nişte copii;
Nici n-am să te-ntreb de unde vii,
Nici de ce ţi-s zilele pribege.

Pîn' la mine te aduc de mînă,
Ori de unde vii, din care zări,
Drumuri mult umblate şi cărări,
Că la poarta mea e o fîntînă.

Apa ei e din pămînt de-aici,
Pură în căuşul mînid mele ;
Vara beau din ea şi turturele,
Şi întîii pui de rîndunlici.

ÎNNOIRE

Ce veche-i galaxia din emisfera mea !
De-o viaţă număr spinii deasupra, stea cu stea,
Pe cerul ca zăpada şi-ntroienite sănii.
în gînd le nuimăr toate, ca nişte vechi mătănii.
în fieoare sclipăt de ţintă argintiilnă
E-un bob de foc pe drumul de mii de ani-lumină.
Aceleaşi stele fixe au pus reflex de aur
Pe solzii ca oţelul de-antic ihtiozaur,
Pe äripile-ntinse a-ntîii zburătoare,
Pe strania oglindă a luciului de mare,
Pe plaja fără nume, de om însîmgerată,
Şi-n ochii ce-nă«lţase lîhtîia vertebrată.
Ştiu toată geometria de calcule cereşti,
Aievea, şi răsfrîntă în lacuri şi fereşti.
Aceleaşi stele fixe, trecînd ascuns prin zile,
Au scăpărat şi noaptea pe cortul lui Ahile
Şi-au picurat lumina, discretă ca o ploaie,
Pe taberele mute, pe eîmpuri de bătaie,
Şi-au fost o călăuză în drum spre veşnicie
La toţi răniţii lumii căzuţi în bătălie,
Luptînd pentru-Alexandru, Cezar, sau Bonaparte
Şi-au fost egal şi simplu, la toţi, făclii de moarte.
Şi-acum, în vremea noastră, de mii de ani bătrînă,
Se oglindeşte încă în apa din fîntînă,

Şi-n ochii celor tineri, iubind întina oară,
Ca-n mii de generaţii trecute-odiraoară.
Dar simt că la izvoare lumina-i moartă-acum,
Şi ce mai văd e-o dîră ce-a mai rămas pe drum,
Mereu ca o părere, să stăruie, să-nsele,
Gînd stelele dan cieruri demult nu mai sînt stele.
Această galaxie mi-a fermecat penaţii,
Dar în cenuşa-i sură văd alte constelaţii.
Lumina lor ne vine demult şi de departe,
Să lumineze noapte, în locul celei moarte.
Nu le vedem, şi totuşi le presimţim în cale,
Cum presimţim în noapte parfumul de petale.
Vin încă nevăzute, cu mii de ani-luimină,
Dar ştim acuim cu toţii că ele or să vină.
Şi-or apărea ca mîine pe-ntanderile-albastre,
Să dea deodata-un farmec nou visurilor noastre.
în fiecare seară, pe cer, eu caut iar
De ile-a sosit sorocul din cosmic calendar.
De nu le văd în mine, eu ştiu lumina lor,
Ascunsă cristalină în subteran izvor.
Iubesc de pe acuma cu-nehipuirea mea
Lumina nevăzută din orice nouă stea
Ce-aleargă prin milenii spre ochii mei, ce-adastă
Prin generaţii stînse sclipirea-i în fereastă.

PRIMĂVARA NOUĂ

Trăiesc şi văd o nouă primăvară.
A oîtea ? Trist mi-i să le număr,
îmi cad petale de cais pe umăr.
Mi-or mai cădea îa anu-a doua oară ?

Şi data asta o speraim ca-n vis.
Mă uit la ea, uimiit, ca la un dar
Pe care timpu-o să mi-1 fure iar.
Deja ning rar petale de cais.

Naivitatea asta minunată
Ce bine face mulţilor mei ani!
Năvalnic urcă seva în castani,
Şi-o mai aud şi eu încă o dată.

Stau şi ascult la fiecare pom,
Cui aş putea să mulţulmesc acum ?
Mergînd, aşa, printre livezi, pe drum,
Poate-ntîlnesc în calea mea un om

Să-i mulţumesc. De ce anume lua ?...
Nu am nici un răspuns în astă seară,
Dar vreau ca pentru-această primăvară
Să mulţumesc, să mulţumesc oricui.

IDENTITATE

Imensa lume-şi duce viaţa ei,
Şi n-ou s-o vadă ochii mei.
încerc mereu, pe-o hârcă, şi din piagini
Să-nohipud neştiutele imagini.
Stau aplecat pe file de arclasuri
Şi-ncerc să prind neînţelese glasuri.
Imaginez o junglă, un pustiu,
Nisipul călător şi argintiu ;
îmi aţintesc privirile spre est,
Că poate văd masivul Everest;
Ascult apoi; atent cum tace seara,
Că poate-aud departe Niagara;
Visez apoi urşi albi la Polul Nord,
Cuib de sitari în stiînca unui fiord,
Vapoare lent alunecînd pe mări
Spre-nşelătoare, plutitoare zări...
Vreau să cunosc toţi oamenii din lume.
Să-i ştiu şi după grai, şi după nume,
Şi n-o să-mi fie feţele străine

Că-n fiecare e ceva din mine.

TIMP

I

Timp — veşnică mişoare.
Vînt, care bate fără-na conteni
Prin constelaţiile solare...
Nici zei, nici aştrii 'toţi nu scapă
De curgerea lui lentă ca o apă.
Nu-1 simţi că mişcă ;
Parc-ar sta în loc.
Nu-i simţi suflarea de morişcă,
Nici nara lui de foc.
Te uiţi, asculţi, şi parcă tot în jur
E împietrit în pace şi azur.
Şi în tăcerea lungă şi adîncă,
Te simţi înfipt cu durităţi de stîncă.
Stai nemişcat, abia suflîhd, şi crezi
Că-s nemişcate toate cîte vezi,
Nu-1 simţi că vine !
Şi curge totuşi, singur, făiră tine.
Oricît ai sta,
El trece prin fiinţa ta.
Te ia,
Ca hula unei nevăzute mări
Ce se ridică pînă-n cele patru zări.
Nici soarele pe ceruri nu rămîne
La fel şi mme.

Ce monstru te-a dezlănţuit în mers,
Stăipîn pe-ntregul univers I
De unde uriaşa energie
Ce <mînă totul înspre ce-o să fie ?
Niicicînd, nici o clipită de repaos
Sau de-nduirare.
Acelaşi mers tăcut şi surd prin haos,
Aceeaşi transformare.
Ţi-i înainte calea însemnată,
Şi nu priveşti în urmă niciodată.
N-ai parcă nici aducere aminte ;
Duci gînd şi omenire înainte,
Oălcînd peste-a trecutului morminte,
Pe-al vechiului monumental cavou,
Mereu spre altceva, spre ce e nou.
Cînd ;s-au retras oceanele în funduri,
Lăsînd îh urmă munţi, ca nişte prunduri ?
Şi oînd în undele incandescente,
S-au scufundat uitate continente,
Cu stinşi vulcani şi împietrite lave,
Ca nişte vechi şi rătăcite nave ?
Oum ? Cine-mibătrîneşte stelele şi **soi**ii,
Şi stînge poleiala de pe glorii,
Şi-aruncă împăraţii în uitare,
Şi şterge de pe glob întregi popoare,
Şi-ngroapă-n taină, îm nisipul lui,
Minunea rară-a moartelor statui ?
Timp ! Zeu universal şi crud,
Te 'simt, dar nu te văd şi nu te-aud.
Inconsistent şi fără de contur,
Nu eşti lumină, nici azur,
Tu însuţi mori să te naşti iar,
Gu-aoelaşi zvîcnet mut 'de minutar.

Din ce închiipuare, din ce minte,
Din care nesecată fantezie,
Tu născoceşti tot ce va fi să fie:
Şi-ndemnul fără stăvili înainte,
Şi întrupări în forme mai perfecte
în geniul omului, ca şi-n insecte ?
Din care nesecate rezervorii
împrospătezi prin mii de veacuri, zorii
în mersul tău necontenit rămîne
Un veşnic mîne ;
Dttn ce a fost, într-una scoţi sub soare
Tot alte noi tipare.
Regrete n-ai, nici ţinere de minte;
Nu te opreşti la vechile morminte,
Şi mergi privind mereu tot înainte.
Inconsistent şi fără de conltur,
Nu eşti lumină, nici azur,
Nici aer nu eşti, şi nici vid,
Şi nici ca aburul, fluid.
Şi totuşi, simt în fieoare alipă,
Prin cosmos, ireala ta aripă
De zimeu atotputernic din poveşti.
Ce eşti ?!

195 9

CASA MEMORIALĂ

Pentru Buştenii lui Cezar Petrescu

Singurătatea sură împresoară,
Ca un amurg întîrziat de seară,
Casa memoriială,
Pustie şi goală,
Păpuşile-lamintiriilor de ceară...

Portiţa, un podeţ, pridvorul
Aşteaptă parcă
Şi astăzi să se mai întoarcă,
De pe cărări de munte, scriitoriuil.

Dar dintr-o noapte — parcă-ar fi fost ieri
El e în cîntec de privighetoare,
în rădăcini, în frunze ori în soare,
Da-n casa lui nu este nicăieri.

De-atunci aicea-i parcă tot statornic,
Şi totu-ncremenit la locul lui;
Un univers rămas al nimănui,
Ce-a stat din mers ca un ceasornic.

Doar timpul singur zace-ntins şi mut
în liniştea odăilor deşarte,
Citind aceeaşi pagină de carte
Unde-a lăsat-o el, la început.

Stă timpmascuns şi^n foi de manuscris,
în rînduiri şi în literele mari,
Şi, nevăzut, tot roade ca un cari,
în masa scundă unde el le-a scris.

Ca într-un rit uitat, egipţian,
Sînt toate adunate-aici de faţă,
Precum au fost pe cînd era în viaţă :
Un toc, o călimară, un roman...

Dar toate îngropate oa-ntr-o lavă,
Ca-n nu ştiu care ireal Pompei;
Cerneala-i ca rugina pe condei,
Şi ştearsă pare scoarţa cea moldavă.

Mimiînd obscur finala transformare,
Sfidează nemurirea nişte scrum
în scrumiera inutilă-acum*
Că-i demult stinsă ultilma ţigare.

Vizitatorii, ca-ntr-o catedrală,
Păşesc tăcut şi faţa li-i sfioasă,
Şi parcă-l caută, că nu-i acasă,
Aici, în casa lui memorialău

în seara ceea de-am deschis un tom
Din operele lui care-au rămas,
în orice rînd **lam** auzit un glas,
Şi-am cunoscut că-i glasul lui de om.

DE ZIUA FEMEII

E ziua femeii — e ziua ta, mamă !
E ziua chipului ce-l port în ramă.
l'oate-ammtirile copilăriei îşi sună clopoţeii.
în sat acum încep să zburde mieii.
Azi Sţi aduc toate-amintirile în dar,
Scrise prin ani, pe foi de calendar,
Că-s toate, zi cu zi, şi ale tale,
Aşa cum nii-au rămas acuma, pale.
Azi vin de ziua femeii, să-ţi fac o bucurie
Să mă vezi, să-ţi treci mina pe obrazul meu,
De parc-albia acum m-aş fi născut.
Sau nu mai ştii tu singură de-s eu,
Cel din trecut.
Scoateţi afară toate floriile din glastre,
Că ziua femeii e ziua mamelor noastre,
Să le ieşim iar în porţi înainte,
Să le sărutăm poalele la vestminte,
Să le lăsăm să se uite la noi, zâmbitoare,
Că ele n-au pe lumea asta un alt soare.
Ne-ar recunoaşte doar după un semn de ele ştiut,
De-atunci, de la-nceput.
Vor imai tremura şi-acuma pentru noi,
De amintirea zilei cînd ne-am dus la război.

Pe obrajii lor, de atunci vor fi rămas brazde adînci
De lacrimi...
Cum lasă şuvoaiele-n stînci.
E ziua lor ! Nici nu le vine-a crede,
Că lumea le mai ştie, le mai vede.
Să le-ascultăm frîntura lor de şoaptă ;
Noi ne-am împrăştiat, dar ele-aşteaptă.

E ziua femeii, ziua mamei mele..
Ard amintirile ca nişte stele.

SEARĂ LA CĂCIULAȚI

Ca nişte păsări mari cu zborul moale,
Tăcerile-au căzut în rotocoale.
Şi parcă moarte, neauzite cald
Pe umbrele-adormite de sub brad.
Le iau de-acolo-n cuibul lor cu ele,
Ca să le toarcă-alene, turturele.
Zvoneşte-n vîrfuri de stejari bătrîni
O boare care-i mîngîie pe mîini.
Copaci giganți se-nalță în azur
Solemn privind câmpiile din jur.
Prin sălcii despletite care plîng
Privighetoarea cîhtă la pian în crîng.
Se-aude parcă piourînd sonor
Sonata lui Chopin în si minor,
Cînd de sub umbra deasă-a unui nuc
O mierlă fluieră ca un haiduc.

VESTIRE

Cerul trimite răvaşe păimîntului
Cu hulubii nevăzuți ai' vîntuliui;
Le primeşte grădina oa o doamnă,
Şi-n ele-i scris atît: e toamnă.

Florile-s înspăimîntate-afară :
Au citit în palma frunzelor că or

VIZIUNE

Urme de paşi,
urme,
urme,
Vin din lume,
De departe,
Vin răzlețe,
Dornice de vis şi frumusețe ;
Vin urmele de oameni, se adună
Pe albul zăpezii căzută din lună.
Pe valea planetei tăiat e făgaş,
Pe urmă de om uriaş,
Pe-o urmă adîncă,
Săpată ca-n stîncă,
Ce suie-nainte urcuşul de munte.
Spre ea măslioane de urme mărunte
Grăbesc de departe 'din zare ;
Stnt urme mari vechi de picioare,
Oe zac de demult calcinate
Prin verzi cimitire de tîrguiri şi sate,
De temniţi uitate...
Urme,
Urme de norod,
Ca-ntr-un etern şi nesfîrşit exod,
Grele, admcite de poverii,
Şi de-atîta dor de primăveri ;
Urme prin nisipuri şi noroaie,
De om singuratic, şi convoaie,
Si prin rouă, urme prin otavă,
Urme-ncineriate-n lavă,
Urme,
Urme,
O procesiune lungă de hipnoză,
înspre culmi sclipind, de-apoteoză,
Urme,
milioane mă-mpresoară
înspre steaua lor polară.
Vin dan Indii urme, ies în cale
Şi din jungla Africii Centrale,
De pe Nil prădat de faraoni,
Şi pe gheţuri, urme de laponi,
Urme,
urme
Mă ajung, îmi ies nainte,
Convergente înspre-wn pisc anume,
Ridicat de geniul unui om în luime.
Vin de pretutindeni, se-mpreună,
Urme,
Urme
Urcă, urcă spre Comună.

CA O LUMINA

16 februarie 19 3 3

Soldatul împuşcă tăcerea,
Şi glontele trecu prin ea
Ca printr-o stranie perdea
Şi se pierdu ca un ecou.
Tăcerea învie din nou
Ca timpul — vastă, străvezie...
Soldatul poate nu ştia
Că ea e veşnicie.
Un ailtul trase, altul iar,
Punictînd la iîntîmpkre-un zar
Pe alb imaculat de nea.
Un om căzu alăturea,
într-un genunchi, apoi în cot...
Şi iar tăcere peste tot.

Alt foc porni, şi iar tăcere.
Alt om căzu, şi iar durere,

Dar mu aceasta se ţintea,
Din stradă, ca dintr-o tranşee,
Nu oameni doar, ci o idee.

Dar iată că ea, neclintită,
Sta dreaptă, înaintea lor,
Şi cu-o privire infinită
învăluia acest decor.

Cu braţele încrucişate,
Primea în piept încărcătoare,
Dar ca-n poveşti adevărate,
Cădeau topite la picioare.

Şi seara cînd, in ziua ceea,
Soldaţii-au năvălit pe porţi,
Au numărat sute de morţi.
Dar moartă n-au găsit ideea.

Sta drept, înaltă pînă-n cer,
Ca o lumină-n faţa lor.
N-a fost minune, nici mister.

Privea departe-n viitor...

VULCANUL

S-au strâns prin milenii, s-au strîns
A suferinţelor mari zăcăminte,
Gele-ndunate fără de plîns,
Toate foi oameni, ca în morminte.
Toate intrară adine în pămînt,
Supte ca apa ploii de vară ;
Fără nădejdi şi fără cuvînt.
Mută comoară!
Aspiră sudoare de .nolbi şi iobagi,
Rouă pe floarea trupului frînt,
Sevă de brazi şi de fagi,
Toate intrară-n pămînt.
Sînge, viin roşu de viaţă,
Sînge vărsat din belşug
La metereze de fortăreaţă,
Sau în războaie, sau pe un rug.
Fluvii albastre ca pe-un atlaz,
Roşie marea fără hotar,
Cînd i s-a rupt omenescul zăgaz ?
Şipot ascuns de pojar,
Suc de blestem şi descînt,
Tot a intrat în pămînt.
Pumnii-ncleştaţi ca bulgări de pietre
Rupte odată din stîncă !

Zgură în spulber din vetre,
Toate în hruba adîncă,
Unde-i tăcere fără cuvînt.
Ura ca trasnetu-n nori,
Toate au fiert, vii, în pămînt,
Ga focul în sori.
Toate-adunate prin vremi, an cu an,
în clocot fierbinte,
Toate au fiert ea-ntr-un vulcan,
Toate în oameni, da în morminte.
Astfel prin veacuri s-au strîns
A suferinţelor mari zăcălminlte,
Cele-ndurate fără de plîns,
Toate în oameni, ca în morminte,
Toiate-n pămîntul fără de soare,
Fără un cînt prin copaci...
Urlau doar noaptea, a răzbunare,
Gropile celor săraci.

Pe faţa pămîntului mut
Vii primăveri au trecut
De sute şi sute de ori,
Cu muguri, cu flori,
Şi iar au venit... Pentru cine ?
Că-n marea mulţime, că-n mine
Zăceau suferinţi şi dureri
Ce m-au primăveri.
Şi minele-n sute de ani
Fierbeau în adîncuri vulcani —
O lavă fierbinte
Şi-n om, şi-n monninte.

Pământul, el însuşi părea
Prea nuc să le-ircapă,
Şi parcă-n adâncuri vorbea
Durerea-ntr-o groapă.
Acel ce urechea şi-a pus
Pe ţărnă, s-asculte mai bine,
Simţea cum clocotul vine
Şi urcă în sus.
Şi scoarţa pământului, tare,
Pe-o zi de octombre, deodată,
Crăpă ca-n explozii de soare
O cosmică, roşă granată,
Şi valuri mocnite de ură
Din bezna adîncă-au irupt,
Scoţând dedesubt
De-a valma cu lavă şi zgură
Un nou cernoziom :
O dragoste nouă de om.

IN CASA DOCTORULUI MOHR

în casa doctorului Mohr,
Cu faţa-n soare, pe birou,
A apărut, strălucitor,
Un craniu nou.
Stă, cum ar sta o statuietă,
Vreo operă de artă veche
Cam găurită la ureche
Şi pe frontal cu-o etichetă.
L-au şlefuit cu vremea, anii,
Şi-i ca trecut prin purgator,
Fiindcă domnul doctor Mohr
E-un vechi radiolog de cranii.
E craniul unui om, fireşte.
Cu un sarcasm de măscărici
Orice se-ntîmplă el rânjeşte,
Că a ajuns şi el aici.
Pe etichetă are-un număr
Scris caligrafic chiar de Mohr.
Azi nu-l mai poartă-un om pe umăr,
Azi e de sine stătător.
A fost găsit ân săpătura
De sub un nalt zgârie nori.
Pământu-i astupase gura
Flămândă prea adeseori.

A fost adus aici anume
Să aibă-un ştiinţific rost.
Azi nu mai are nici uin nume,
Şi nu se ştie cine-a fost.
îşi tace tainicul trecut.
Fu cumpărat cu zece cenţi,
Priveşte prin orbite, mut.

Dar noaptea, hîrca aista Mda,
Cînd nu e nimeni oh birou
Şi nu se-aude un ecou,
începe singură să rîdă.
în liniştea adîncă-şi spune
Cu glasu-acela, cavernos:
„A trebuit s-ajung un os
Ca să trăiesc aşa minune !
Sînt craniul unui negru mort
în New York chiar, linşat în port.
Vream să trăiesc şi m-au ucis ;
Şi, iată-fină, trăind un vis!
O viaţă-ntreagă-aim fost şomer
Şi casa mea a fost „sub cer" ;
Şi, iată-imă, azi într-o casă !
Şi eu, şomer odinioară,
Stau degajat aici pe masă
Şi nimeni nu mă dă afară.
Păcat că nu mai am picioare.
Vreo tibie, vreun peroneu,
Pe masă să le-ntind şi eu
Ca orice alb, cu delectare.
E drept, tot n-am ce să mănîmc,
Dar de-astă dată nu-mi mai pasă,
Şi dacă judec mai adînc,
Azi stau ca albii îhtr-o oasă..
Şi craniu-adăugă încet,
Cu un sarcasm ca de fiinţă :
„Şi, vezi, eu, fost analfabet,
Sînt de folos pentru ştiinţă".

Desigur, acest monolog
Nimic nu are alegoric
Deşi cuvintele-i, mă rog,
Sînt pentru unii, poate, stranii.
Dar au mai fost în lume cranii,
Precum acela al lui Yorick,
Ce, readus o clipă-n soare,
A fost prilej de cugetare.

PE BIROUL MEU

Pe biroul meu,
Pe ogorul meu,
Ar şi ar mereu.

Aici îmi împlînt
Gînid adînt şi sfînt,
în orice cuvînt.

Eu aicea ar,
Şi samăn, şi iar
Pe-acelaşi loc ar.

Aicea îmi pun
Tot ce am mai bun.
Din moş şi străbun.

Aici îngenunchi
Bătrînul meu trunchi
Cu rime mănunchi.

Şi an după an,
Am muncit avan
Ou mîni de ţăran.

Toamnele am scos
Don glie, de jos,
Bob greu şi frumos.

Şi l-am împărţit,
Cald şi înfrăţit,
Oricui a vroit.

Pe ogorul meu
Am arat din greu,
Dar nu-mi pare rău.

Cad şi iar mă scol,
Muncă de sobol,
Dar nu-i muncă-n gol.

Poate c-o să fac
Unui om sărac
Pită şi colac.

Gîndu-acesta gînd,
Mi l-am spus oricînd
Nopţile pe rînd.

El mi-a fost tractor,
Şi-a lucrat de zor
Aici, pe ogor.

însă pînă-atunci,
Suflete, să-arunci
Noi seminţe-n lunci,

Ca în orice zori,
Fete şi feciori
Să culeagă flori.

FATA MORGANA

VIS

Era-ntr^un port în care-am fost odată,
Sau poate-un port ce nu e nicăieri,
Cu rada lui de soare inundată
Şi cheiul plin de mulţi corăbieri.

Mi se părea un port aerian
Cu litoralul şters şi diafan,
Cu mări albastre şi cu cer la fel.
Poate era St.-Rafael
Sau poate Cannes.

Ştiu doar că o luimină mare
Cădea bogată dintr-un cer senin
Şi portul era plin
De soare.

Ştiu că era cald oa-n luna mai,
Că mă uitam la tine cum erai,
Alăturea de mine,
în rochia ta albă cu buline,
Ce flutura de briză ca un zbor
De fină pasăre de ecuator.

Vaporul vînăt tremura uşor,
Cu pînza >pe covertă umflată ca un nor,
Şi silueta-i dreaptă, masivă şi înakă,
Trecea pe toată lumea ceealaltă,
Cu oameni ce se agitau, pigmei,
Pe dalele pătrate de pe chei.

Din larg, oa din adînoi năvoade ude,
Venea o boare,
Cu gust de alge şi de soare
Şi miros de moluşte crude.
De sus, din margine de punte,
Ca de pe stînca unui munte
Abrupt,
Priveam mulţimea dedesubt,
Febrilă, ca pe un peron
Cu adieri de peşte şi gudron.

Sub palma mea simţeam cum vibrează
De nostalgiile depărtării
Trupul tău isensibil ca o rază,
Tremurată pe apele mării.
Gălătoria care sta-naiiratea noastră,
„Fata Morgana"
Juca pe zarea dens albastră
Vagi viziunii de fericire vană :
Imagini nevăzute încă
De dincolo de marea cea adîncă ;
Ţări calde cu reminiscenţa de paradis,
Privelişti de poveste şi de vis,
Grădini de portocali şi de lămîi,
Alei ou pletele căzîind, de palmieri,
Decor al dragostei dinţii,
Ce n-o fi poate nicăieri;

O plajă însorită la Florida,
Părnîrutjul roşu cum e cărămida
Din jurul golfului Corint;
Amurg albastru pe Farnas
Şi răsărituri pe Olimp,
Parfum de roze şi iacint
De pe colinele din Grasse ;
Aureole de comemorare
De zei,
De semizei
Care-au umblat ca noi prin soare
Şi au murit de-atfta timp.
Vaporul s-a desprins de chei,
Plutind uşor spre altă luime,
Prin cele două benzi de spume.
Şi, de subt ochii mei,

Păniîntul, ca o insulă de-acum pustie,
Tot dispărea-ntr-o ceaţă aurie,
Cu oamenii pe care eu mă tem
Că niciodată n-o să-i mai vedem.

în faţa noastră orizonitu-i larg...
Varfu-ascuţit de la catarg,
Tremurat de fiecare val,
Zgîrie-un cer de cristal.

Ne isimţiim mai singuri dintr-o dată,
Şi fiecare gînd ni-i tot mai vag.
în care-ndepărt'at arhipelag,
O să ne fie nava ancorată ?
Şi pareă-am rătăci-n necunoscut,
Ca-n nişte existenţe neprecise,

Rupţi de noi înşine şi de trecut,
Şi metamorfozaţi în vise.

Pînă departe-n jur, şi-n faţa noastră,
Cît vezi cu ochiii, marea e albastră,
Şi e albastru cerul, atmosfera...
E mai frumos dedît Mediterana !
Uite-nainte : „Fata Morgana",
„Fata Morgana"...

Urcă plopi lungi pe insula Cytera.

PENTRU CE?

Pe fereasta unei oase
Cu perdele
Grele,
Trase,
Şi cu ochiuri zăbrelite ;
Pe fereasta unei case părăsite,
Note vin
De clavecin,
Cu motiv de menuet.
Pentru ce tai mai deschis,
Secret,
Ca pe-un s-crin,
Casa mea albă, de vis,
Şi ou mima ta frumoasă,
într-o casă
Părăsită şi uitată,
Din care eu am fugit,
Ai venit
Să mai cînţi îhică o dată
Note rari de clavecin,
Cu motiv de menuet ?...

ÎNTÎLNIRE

M-ai strîns de prin păduri din alte **daţi**
în care tac străvechi singurătăţi;

M-ai strînis din plaje aurii şi plane,
Din alge şi nisipuri de oceane,

în care, prin milenii numărate,
Am fost şi eu o mică vietate;

M-ai strîns de pe ogoarele natale,
Din verzi porumbi şi frunze tropicale ;

Din amintiri ce mai trăiesc ide-abia,
Din toc ce-a fost copilăria mea ;

M-ai adunat din drumurile de ţară,
Pe care-am rătăcit odinioară ;

M-ai strîns din stradă, de pe trotuar,
Neurastenic, dintr-un furnicar ;

M-ai adunat de pe atrtea căi,
Ca să trăiesc de-aoum subt ochii tăi;

M-ai strîns din nopţi, din ploaie şi din vînt,
Ca să te oînt!

INSERARE

Eram, în **Casă, singuri,** numai **noi,**
Atît de singuri, că ne-am auzit
Bătaia inimii în amîndoi
Cînd am tăcut şi ne-am privit.

Şi parcă-n trup pentru înitîia oară
Am fi simţit, ereseînd, cum se răsfrînge
O floare stranie de sînge
Ce-a început să doară.

Şi^am stat nedumeriţi, şi-am ascultat
Petalele în noi cum se desfac,
Răsad din cine ştie **Care** veac
Misterios şi-ndepărtat.

Eram atît de singuri... lumea toată,
Văzută prin fereastra violetă,
Era alături cum ar fi-o planetă
Indiferentă şi neoercetată.

Ne-nchipuiam că itimpu-a stat afară,
Că nu mai este trecere, nici moarte,
Cînd am văzut că-n casă ne desparte,
Intrată pe furiş, aceeaşi sară.

Şi noi 'prin înserarea tot mai groasă,
Care intra nestăvilit în casă,
Simțeam cum chipurile ni se tot desfac
Ca scoborîte într-un fund de lac
Deasupra cărui a-nceput să ploaie,
Şi-ncetul cu încetul îh odaie,
Parcă pierduți în fum şi în trecut,
Noi nu ne-am mai văzut.
Da-n umbra serii tot mai mare,
Într-un reflex bizar din geam,
Surîsul doar ți-l mai vedeam,
Ca albe flori de lăcrămioare.

SURPRIZA

{

Pe neştiute străzi, de lume pline,
Merg singur, izolat, ca-ntr-un pustiu,
Dar gîndul meu e-atît de mult la tine,
încît surprins, eu însumi nu mai ştiu
Cum nu te văd alăturea de mine.

PARADOX

Ieri nu ştiam nici că exişti pe lume ;
Nu-ţi auzisem rîsul, nici cuvîntul.
Iar azi, deşi nici nu te ştiu pe nume,
Eşti singura pe tot pămîntul.

DIN AMINTIRI

Diri neuitate amintiri de ieri,
Din plăcile lor mici de mozaic,
Mi te reface gîndul din nimic
Atunci cînd nu te vede nicăieri.

Şi pretutindeni unde-ţi este drumul,
Necunoscut, în taină şi mister,
Te poartă-ntr-jînsul sufletu-mi stinghe:
Cum poartă-n ele, florile, parfumul.

METAMORFOZĂ

Din depărtări prelungi şi fumurii
Aud refrene vagi de simfonii.

De unde au pornit, de unde vin,
Aşa, îndepărtate, din senin ?

Cine le cîntă, cine le-o fi scris ?
Atît de ireale, ca un vis ?

Stau izolat în mine şi le-ascult.
Vin oare de departe, de demult ?

Parfumul lor, familiar, de mosc,
L-am mai simţit o dată, şi-l cunosc.

Surprind accente dureroase-n ele
Şi strigăte stridente de-ale mele.

Că-aceste simfonii ciudate sînt
A noastre amintiri făcute cînt

Prin nu ştiu ce metamorfoză rară.
Ascult mereu în fiecare sară
Transfigurarea asta muzicală
Din neştiuta lume ireală.

PENTRU NIMIC

Eu toată ziua ieri nu te-am văzut!
Din 'lumea de aici, în veşnicie,
O zi întreagă, lungă a trecut
Fără această mare bucurie.

A fost numai o zi de calendar
Acea zi fără sens care s-a dus,
A fost un răsărit şi un apus —
Toate-n zădar.

A fost o zi în vreme mai puţin,
Cu timpul gol de amintiri pe lume,
O zi fără de vis, fără declin
Şi fără nume.

Cosmic sistam de varii constelaţii,
Cu Antares, luceferi, Garul-mie,
A lunecat pe drumul lui în spaţii
Pentru nimic...

SCRISOARE

Ne despart meridiane şi parelele,
Pe glob împletite ca nişte zăbrele,
Să nu te mai vadă privirile mele.

Pămîntul mă poartă pe mine-nainte,
Cu inima plină de-aduceri-aminte...
Mi-acopere umbra pămîntului, locul,
Cu vatra în care aprins-am noi focul.

Privesc constelaţii pe care le ştiu,
Pe casa ta scundă, în noapte, tîrziu,
Şi-mi par toate-aproape, familiare...
Spre tine mă duce prin cer, Carul-mare.

Şi soarele-n noapte spre tine se duce,
Să te-ntîlnească-n ştiuta răscruce ;
Toate spre tine alunecă lin ;
Gîhdul şi visul şi cerul senin...

Tot Universul în mers ne desparte
Dorul te-aduce din el, de departe.

ÎNGRIJORARE

Durerea te cuprinse ca o fiară,
Şi-n dosul ei, ascuns, te aştepta
în noaptea ceea pentru prima oară,
Nedesluşit şi tainic, cineva.

Ca pe o umbră îl simţeam aproape,
Cu ochii mari şi ficşi pe chipul tău ;
îţi tremura o (lacrimă în pleoape,
Şi-n suflet, dureros, păreri de rău.

Iar neînchipuita ta durere
Mi te smulgea şi te ducea departe,
Şi eu simţeam cum silnic, fără vrere,
Ceva, ca o trădare, ne desparte.

A inimii artere mi s-au rupt,
Cu plînsele ei rădăcini,
Şi nu am mai putut să lupt,
Se stinseră sărmanele lumini...

Iar timpul ne pîndea nedescifrat,
Cu ornicul lui mut bătînd în tîmple;
Pe urmă, ia o vreme, parcă-a stat,
Că nu ştia nici el ce-o să se-ntîmple.

Ameninţări pluteau deasupra noastră,
Prin bezna nopţii fără dimineaţă,
Ca mişte nouri negri la fereastră,
Ca nişte păsări mari de gheaţă.

Şi aşteptarea scormonea în trup,
închipuind vedenii în răstimp,
Rînijind la mine ca un lup
La cineva pierdut în cîmp.

Nesiguranţa tot ţipa strident,
Ca o trompetă, fiecare clipă,
Iar timpul sta alăturea, atent,
Ca uliul aplecat pe o aripă.

Din vid se repeta o întrebare:
Ce o să fie oare ? Ce-o să fie ?
Şi-un diavol răspundea: Cine să ştie
Ce-o să se-ntîmple-n clipa următoare ?

Pe tot pămîntuil lumina livid
Un cer verzui cu luna cununat,
Şi întrebarea iar venea din vid,
Şi nu era răspuns adevărat.

ÎNTREBARE

...Oare-o să reia vreodată cineva
Acest cînt minunat,
Început, neterminat ?...

APROAPE DE PĂMÎNT

CĂUTARE

Forează, gînd, în mine, mai forează.
Tot imai adine, mai iute, mai afund.
Nu te uita că mintea mea e trează,
Şi că mă doare, şi că mă ascund.

Să-ţi umble sfredel sapa-n întuneric
Ca într-o apă neagră, îngheţată,
învîirte-o crud în creierul meu, sferic,
Ca să-i aud scrîşnirea ei ciudată.

Forează-imi noaptea fără de ecou,
Oceanul negru-n care m-am ascuns,
A i irnai cercat. încearcăHacum din nou,
Că poate nu va fi de nepătruns.

Eu sînt la fund, acolo, nevăzut.
O ! De^ai putea odată să-majungi,
Prin straturi geologice de lut,
Subt praful sur al vieţii mele lungi.

Voind să mă găsesc şi să mă caut,
în mine singur eu am coborît,
Ca-n marea tropicală-un argonaut.
Dar n-am ştiut că-adîmcul e atît!

Forează, gînd, în mine, mai forează,
îţi lasă ascuţişul vertical
în noapta-mi de nelinişte şi groază,
Ca 'în craterul unui stins furnal.

Aştept mereu, şi nu aud nimic.
N-o să mai dau de mine niciodată ?
Că eu nu pot de-aici să mă ridic,
De-atîta-ntunecime adunată.

Hai, sapă, sapă cît n-ai nebunit,
Să ştiu ce-a fost cu mine, daeă-am fost.
Că apoi e adfoic fără sfîrşit,
Şi totul nu mai are nici un rost.

Hai, sapă, sapă, fără de răstimp.
Nici o clipită încă de repaos.
Poate mai sînt nădejdi, mai este timp,
Cît mai exist în propriul meu haos.

UNIVERSALITATE

Nu te cunosc, nici nu ştiu cine eşti,
Pe care ţărm duci zilele, flămînd,
Destul că eşti în viaţă, că trăieşti —
Să ştii că-ţi sânt alăturea oricînd.

Să ştii că nu eşti singur niciodată,
Că-mi poţi vorbi cînd crezi că nu ai cui,
Cînd suferinţa cere-a fi urlată
Şi nu mai ai pe nimeni să i-o spui.

în orice limbă, o să te-nţeleg,
Că suferinţa are-un singur grai
Pe .suprafaţa globului întreg,
Din Santa-Cruz şi pînă în Altai.

De ari pe undeva şi-ţi este greu.
Sau de asuzi pe-ntinsele plantaţii.
Să ştii că, nevăzut, te-ajut şi eu,
Şi greul tot ni-l împărţim ca fraţii.

Cu tine sînt ascuns în închisoare ;
Pe patul de spital cu tine sînt
Şi-n bezna neagră pe furtună-n mare.
Şi scot cu tine fierul din pămînt.

îngheţ cu tine-n grota de zăpadă
La polul nord, şi-asud la ecuator,
Descarc avutul altora în radă,
Şi pentru alţii, lupt şi eu şi mor.

Mă doare şi pe mine rana ta
Şi-i mîna mea în cea ce ţi-o alină.
Nimic din ce înduri nu pot uita ;
Fiinţa ta, ce-i fi, nu mi-i streină.

Din ce planetă depărtată,
Din care neştiută stea
Ning note albe de sonată
Ca nişte fulgi sonori de nea ?

Din care constelaţii, unde,
Vorbirea lor în zări albastre
E numai muzică şi unde,
Ca graiul sufletelor noastre ?

Sînt semne dintr-o altă lume,
Purtate de un cosmic vînt;
Dar cine le-a trimis anume,
Că mu-s de-aici de pe pămînt ?

Durerea cît i-a fost de mare
Prin sideralul lui ocean
De-a pus-o-n plînset de vioare
Şi-n lacrimile de pian?

Aici, transfigurat ascult!
Cine-i în cer acea fiinţă
Ce-a suferit atît de mult,
Că-i simt astrala suferinţă ?

MÎINILE MELE

Mîinile mele,
Surorile mele gemene şi bune,
La trebi cu tărie de cremene,
La alint cu jar de cărbune.
Mîinile mele.

Mîinile mele,
Fiinţe tăcute, supuse şi mute,
Grele v-au fost zilele, grele
Cu degete groase, fără inele -
Surori credincioase...

Aţi obosit, mîinile mele ;
Am obosit împreună ;
Trudele s-au adunat, se adună,
Multe şi grele,
Pe vreme ciînd aspră, cînd bună.
Poate că-i timpul să vină
Puţină hodină.
Vă strîngeţi odată mănunchi.
Cuminţi pe genunchi,
Ca doi porumbei,
Ce vor să adoarmă pe ei

Destul cele şapte decenii
De muncă, de scris şi de vers,
în care-aţi făcut un mic univers,
Dormiţi fără griji de vedenii
Şi spaime de visul urît,
Că-n veacul acesta de crime şi sînge,
Cînd şi păimîntul a-nceput a pMnge,
Voi n-aţi obijduit, n-aţi omorît.
Nu va avea nimeni a spune —
Surorile mele gemene şi bune!

SEARA

E-o seară Franeis Jammes.
De unde ? Cum ?
De ce-a venit acum
Cu amintirea Lui de fum
De cînd eram
Pe-o seară ca şi asta, la Ortez ?
Citesc azi tristele lui elegii
Şi-ascult... visez..
Şi ca în vis, ca-ntr-o minune
Întrezărită de departe,
Din lumea cea de dincolo de moarte,
Simt ca o stranie comuniune.
Melancolia ce mă împresoară
în astă seară
E-a lui ? E-a mea ?
E pentru-un om ? E pentru-o stea ?

Se lasă-albastrul cerului pe geam
Ca o mireasmă dulce pe morminte.
E-o seară de aducere aminte
De Francisc Jammes.
De unde ? Cum ?
De ce-a venit acum
Din haos, silueta lui de fum
Şi de pe cîmpurile elizee,
Din irealul univers,
Suava-nchipuire de femeie
Pe care a cîntat-o-n vers ?

Sînt morţi de mult
Şi el, şi ea.

Visez şi-ascult,
Privesc în seară
Ca-ntr-o cenuşă funerară
Adusă pînă-aici de vînt.
Şi parca ei deodată sînt..
Chemaţi de mine din uitare...
Sau poate totul mi se pare,
Aşa, uiiltînldu-mă pe geam.

E-o seară plină de melancolie,
E-o seară ca o elegie
De Franeis Jammes.
Tristeţea ei mă împresoară
Din mine, de afară.
E-a lui ? E-a mea ?
E pentru-un om ? E pentru-o stea ?..

VISURILE

In locul unde-i vama-ntire somn şi viaţa vie.
într-un nisip de noapte, eu intru în magie,
întreaga mea fiinţă trupească se desface
Ca pulberi de cărbune în bezna care tace.
Şi mă constitui iarăşi, eliberat de mine,
într-un veşmînt eteric, în forme sibiline,
Fantomă de lumină, ca înltr-un film azi şters,
Ce nu rulează-aicea-n ştiutul univers.

Şi intru într-o lume în care n-am mai fost.
Şi merg ca somnambulii pe streşini, fără rost;
Alt'dată-n uniformă somptuoasă intru-n baluri,
Sau într-un naufragiu merg ca Hristos pe valuri.
Fac alteori şi-o crimă, pe gratis, odioasă,
Dar cînd mă scol nu este nici un cadavruni casa.
Sînt un actor de noapte, dar simplu amator,
Chiar într-iun film de groază, în care singur mor.
Da-n ceasul dimineţii, cînd iese iar lumină,
Las toată lumea ceea în fund, după cortină,
Spăl mîinile de crime şi-obrazul de rtuşine,
Şi candid iar reintru să vieţuiesc în mine.
îmi uit tot visul nopţii, şi doar cîte^o frîntură
îmi stăruie în suflet, ca după foc, o zgură.

Mai sînt, câteodată, narcotice arome,
Şi într-un chip de fată din fostele fantome.
După o zi reală, în noaptea următoare,
Mă-aşteaptă altă piesă şi-o altă înscenare.

Trăiesc cînd om, cînd urmbră, sfîrşit de oboseală,
Şi nu ştiu singur careni fiinţa mea reală.
Dar parcă cea din ceţuri ca din neant răzbate —
Aceea poartă-n sine, a mea eternitate.

ALGELE

Visele nopţii mai umblă prin creierul meu,
Ca nişte fantome într-un castel pustiu.
Se vede că le-a surprins cîntatul cocoşilor
înainte de-a intra-n inconştient
Ca-ntr-o cutie secretă şi neagră.
Mă trag spre lumea lor
Cu alge lungi ce mă-ncolacesc ca şuviţe de fuln ;
Mă trag spre fundul mării din care m-am născut
Lumea lor e lumea acelei mări necunoscute
Cu ape care nu se văd,
Cu păduri de plante fantastice şi moi
Ce-şi mlădie tulpinele ca penele de evantaiuri
După jocul undelor pe care nu le simte nime.
De lumea lor, eu nu-mi aduc aminte în trecut,
Că ea-i dinainte de-a mă fi născut,
Că ea-i trecutul dinaintea trecutului —
E lumea din care-am ieşit ferecat în trup :
Caricatura unei mari dimensiuni
Cu care am fost una...
Trăiesc aşa, succesiv :
Viaţa viselor nopţii, cea mare şi fără de sfîrşit.
Pe care nici amintirile n-o mai pot minuna,
Că este fără amintiri —

Şi viaţa reală în care eu mereu încerc
Să zbor;
Norii umblă pe jos şi pasc pe goluri de munţi,
Ca nişte fiare sure,
Şi ceru-i străbătut de rachete,
Ca stranii suliţe de arc,
Iar înălţimea munţilor se măsoară
Doar cu metrul,
Nu cu ani-lumină.

întruparea ce mă desparte, iremediabil,
De viaţa viselor nopţii
E o degenerare plină de uimilinţi,
Dar visele-mi invadează existenţa
Cu vraja lor ademenitoare, albastră şi aeriană,
Plină de aroma nemuririi şi-a eternităţii.
Mă tem să închid ochii şi să adorm,
Că intru iar în lumea viselor
Şi farmecul lor, ce mă îmbie,
E farmecul suav al inexistenţei.
Mă tem şi totuşi le simt vraja tulburătoare
De droguri şi stupefiante,
Mă tem că-n ele-i ademenirea morţii —
Vitrina ei ispititoare.
Mă tem — şi iată-le umibllînid în creierul meu,
Ca nişte nori, cînd însoriţi, cînd negri,
Ca transfigurarea unui parfum de flori otrăvitoare.
Viaţa nu mai are-n fiinţa mea consistenţa ei sigură,
Trufaşă.
Se clatină ca de un vînt, venit din altă lume
Mă cuprind dimensiunile realităţii.
Mă cred superior celui visat —
Schelet estropiat al unei nefiinţe care a fost totul.

Aştept mereu noaptea şi visele ei —
Paradis pierdut şi sfărîmat,
Tulburătoi,
Chinuit,
Obsedant,
Să mă-nfăşoare ca o mantie a cosmosului.
Dar mă tem,
Şi mă afund în teama mea,
Abandonat,
Fără putere,
Ca-n voia unui alt destin.
O, de-aş putea să am puterile din visele nopţii
Să construiesc o lume-aievea
Pe măsura frumuseţii şi dimensiunilor lor!

DESTIN

Marea m-a născut din ea.
Ca pe-un val.
Şi cu valul, ca pe-o stea,
M-a purtat la mal.

Şi de-atunci, cu dor matern,
Bate-ntr-una malul,
Căutîndu-maetern
Să mă ia iar valul.

Acol6,-n păduri afunde,
Şlefuit mi-e chipul
De talazuri şi de unde,
Una cu nisipul.

De atunci ipînă s-or sfcînge
Stele milenare
Port în lacrimi şi în sînge
Sarea mării, sare...

Ca un exilat, pe plajă
Mă întorc într-una,
Rechemat de-aceeaşi vrajă,
Ca şi luna.

ATLANTIDA

Strig în împărăția copilăriei mele,
Cândva tărîm de visuri şi de stele •—
Acum o grotă cu mumii de gheață
în care nimeni nu mai e în viață.
Cîmp de mitologie-ntr-o antică Elada,
Ou zei fără de moarte şi oameni de baladă.
Strig, şi-mi răspunde parcă, departe, un ecou
Ce m-ar chema pe mine. Şi iarăşi strig din nou.
Dar altă viaţă nu e decît a vocii mele,
Pe unde-a fost tărîmul de visuri şi de stele.
Ce-a fost castele-odată, sînt astăzi stalactite,
Și lacrimile mele de-atunci sînt împietrite,
Și-acum e-o feerie aici, dar mortuară,
Ca-ntr-o descoperire din era terţiară.
De sus, din piatra albă tot picură pe jos,
Și-s sidefii pereții de parcă-ar fi de os.
Sonor îmi pare totul şi parcă-ar vrea să cheme
Și să învie iarăşi pe cei din altă vreme.

Strig în împărăția copilăriei mele
Și caut baldachinul ceresc spuzk de stele.
Ce mare-mi părea cerul pe satul meu natal,
Ce tainică pădurea cu basme de pe deal !

Nici casa părintească, nici via cu araci
Şi nici livada veche ou iarbă şi copaci
N-au niai ţinut la vreme şi nimeni nu mai ştie
Precum au fost odată, cîndva-n copilărie
Nici oamenii pe care-i ştiam, azi nu mai sînt.

Mi-i satu-o Atlantidă-ngropată în pămînt!

OINTEOUL MEU

Prins de-amintiri din tinereţea mea,
Eu mi-am luat vioara de-altădată,
Să mai încerc şi-acuma o sonată,
Şi mi-am plecat obrazul cald pe ea.

Dar degetele-mi tremură pe strune
Şi-am înţeles că iar nu se mai poate,
Că sirenele nu sînt nici ele bune,
Că s-au uscat şi isînt osificate.

Arcuşul scîrţîia un fel de plîns.
în mine doară cîntul era viu
Şi cu vioara lui cu tot l-am strîns
în cutioara lor ca-ntr-un sicriu.

Mi-a tost cîndva şi flautul aproape
Şi tinereşte-am încercat să caut
A-mi pune dragostea în cînt de flaut,
Dar mîna n-a mai nimerit pe clape.

Şi nici din flaut n-am putut să cînt,
Că n-am nici suflul de odinioară,
Şi-am scos din el, mai trist ca din vioară,
Lugubru şuierat prelung de vînt.

Am început atunci să cînt din gură,
Că-n jur cînta întregul meu popor.
Şi am cîntat şi eu ou el în cor
Şi cînt de dragoste şi cînt de ură.

în ritm cu el mi-am potrivit şi pasul
Şi m-am găsit iar tînâr şi vioi
Şi-am învăţat şi alte oînlturi noi
în care-mi simt tot mai puternic glasul.

ECOUL

Era în munte, într-o dimineaţă,
într-un decor nemărginit de gheaţă,
Cu crestele plutind în alb mister,
De nu ştiam unde-d pămînt şi cer.
Nu se vedea în jur, în depărtare,
Nici început şi nici sfîrşit de zare,
Nici semn de vreo fiinţă, nicăieri,
în aeru-ngheţat sunau tăceri,
Sporind o stranie singurătate,
Că m-am temut de mine însumi poate
Şi te-am strigat... Şi glasul meu era
Parcă al altuia ce te striga,
Că au pornit ecourile-n stînci —
Parcă visau tăcerile adînci,
Şi mi-au purtat iar glasul îngînîndu-1,
De parcă mai striga odată gîndul.
Fantoma sură-a strigătului meu,
Nebună te chema prin munţi mereu,
Tot mai pierdut, tot mai departe
Pînă căzură strigătele moarte
De-atîla alergare-n infinit,
Şi tot nu te-au găsit!
Iar cînd tăcură, la o vreme, toate,
Mi-a fost iar teamă de singurătate,

Că mă-ngheţa de spaimă şi de frig.
De groază iar am început să strig.
Şi iar mă îngânară alţi nebuni
Sau poate morţii de prin văgăuni.

Am coborît atunci grăbit în vale,
Pe drumul spre fereastra casei tale.

AUTOBIOGRAFIE

Am semănat grîu bun cu bob ales.
Şi-s numai spini acuma la cules.
Ce vînt, de unde le-a adus aici.
Sămînţa lor de vegetali arici ?
Că doar a fost pămîntul cernoziom,
Şi m-aşteptam să văd om lîngă om,
Crescînd din brazda ce-am săpat-o an
Cu inima din pieptul meu,
Şi fără plug şi fără de brăzdar...
De ce-a fost oare totul în zadar ?
E-o viaţă de cînd rodul mi-l aştept
Şi-aş vrea să strîng şi spinii toţi la piept.
Cu-atîta dragoste am aşteptat!
Dar prea mă dor, şi prea-s îndurerat!

SINGURĂTATE

Timpul se-ntinde ca o singură oră
Fără-nceput şi fără de sfîrşit.
Singurătatea-i tăcere sonoră
Ce-a amorţit.
Infinitu-i universul bătrîneţii
Şi-i anotimpul fără prionăivară ;
Un ceas eternizat de seară,
Un asfinţit fără culori al vieţiL
Orice sezon e în afara mea,
Ca toamna lui Noembre într-o stea.
în mine ca-ntr-o ocnă e închis
întîiul bob de viaţă nou-născut.
Singurătatea este timp care-a trecut
Fără-amintirea veche-a unui vis.
Mă imîngîie doar mîna ca o soră.

Timpul se-ntinde ca o singură oră.

UITARE

S-au lăsat grele perdele de tini
Pe lucruri, pe-aniintiri, pe albume.
Tot mai încet bate undeva un pendul,
Sfîrşit de lume.

Oglinzile-amintirii cu iz de trecut
Sînt sparte acum.
Apare cîte-un chip decapitat şi slut
Sub praf de moloz şi de fum.

Nimic nu mai este din tot ce a fost ;
Trecutul film e voalat şi stors.
Străbate doar din cînd în cînd un vers
Pe care-abia-l mai ştiu eu pe de rost.

Trecut fără-aimintire nu-i nimic ;
E ca o tablă ştearsă c-un burete,
în timp mi-i parcă chipul tot mai mic
Şi doar ca umbra pe-un perete.

Lungi ani de viaţă îmi apar
Ca-n amimtire-un manuscris pierdut,
De parcă n-aş fi fost şi n-am trecut,
Şi-a mers tot universul în zădar.

îmi caut anii şi-s puţini la număr
Cîţi i-a-nsemnat durerea sau un vis;
Oricît mi-arunc privirea peste umăr,
In urmă văd pustiul vechi deschis.

Ei! Unde sînt atîţia ani ai mei,
Trecuţi fără de urmă şi-amintiri,
De nu i-a însemnat nici un condei,
De nu-i găsesc **acumia** nicăieri ?

Tot ce ţin minte e un pumn de zile,
Ca o cenuşă din incinerare,
Şi le-ncălzesc şi mi le-adun în file,
Ca să le scap pe-acestea de uitare.

FOCURILE TINEREȚII

Ce lînalt au ars focurile tinereții — ce înalt!
Bolteau în nopți, văzduhuri, ca niste-amiezi de vară,
De se vedeau de pe un cer pe celălalt
Nebunele lor jocuri de scîntei și pară.

Limbi diavolești de flăcări străvezii
Se-nvolburau dansînd îmbrățișate,
Pină tîrziu în nopțile tîrzii,
Cînd le-adunam în ochii mei pe toate.

De unde s-au aprins și ce ardea
Gu-atîta bucurie jucăușă ?
Eu nu știam că-mi arde viața mea
Și n-am văzut că jos era cenușă.

Sînt stinse astăzi focurile-acele ;
Nici vatra unde-au fost nu o mai știu
în van încearcă visurile mele
Să mai aprindă-o dată jarul viu.

O noapte fără de sfîrșit se-ntinde.
Sînt stinse focurile pentru totdeauna.
Nu-i nici ce arde, nici cine le-aprinde.

Dar poate s-o-nălța odată luna,
Și, palidă și singură, departe,
Că-n ea-i cenușa focurilor moarte.

PE DRUMUL DE ÎNTOARCERE

Pe drumul de întoarcere-n natură
Nu duc cu mine nici un gînd de ură.
De-aici, de sus, ca de pe-um munte-abrupt,
E tot mai mic ce este dedesubt.
Pe culmea asta nici un vînt nu bate ;
E tot lumină şi seninătate.
Că viaţa dă în calmu-acestor zări
Răspuns la tăinuitele-nitrebări.

Urc liniştit spre zeii ce an-aşteaptă,
Neînfricat de judecata dreaptă,
Si-ncrezător că-acestei lumi la uşă
N-o să-i las doar o mină de cenuşă.

PEISAJ

Intru-n umbra defileului cel mare.
Nu mai sînt poteci de-nitoarcere, nici soare.
Doar privirea, peste umăr, caută-ndărăt,
Pe sub creasta albă de omăt.
Au rămas în urmă şesurile departe,
în lumina ce->mi păruse fără moarte.
E pe-acolo poate soarele-n amiaz,
De scînteie oîlmpul ca un iaz.
Poate că mai înfloresc şi-acum
Teii şi salcîmii lîngă drum.

Dar eu sînt în umbra defileului cel mare,
Şi-mi duc grota singur, în spinare.

Am intrat în umbră şi mi-i frig.
Şi mi-i frică, şi nu pot să strig.

LONGEVITATE

Cînd a venit iarna în mane f
Cînd s-au uscat frunzele?
Cînd au căzut ?
Ce-ntins e pustiul, ce mut,
Umblat de jivine.

Cînd au plecat păsările —
Privighetorile, mierlele,
De nu aud un aînt ?
Unde sînt florile-albăstrelele
De-i totul pămînt ?

Totul aşteaptă, lung, neclintit...
Cine şi ce mai aşteaptă ?
Unde sînt păsările ?
Poate-au murit.
Nu-aud o şoaptă.

Surdă, tăcerea tot roade —
Cari ce nu iartă.
Toată natura e moartă...

Dar trunchiul nu cade !

MOMENT

Mi-i universul tot mai mic, mai mic.
Şi cel ce mă-nconjoară tot mai mare.
Se strînge cel dinţii tot spre nimic;
Pe celalt cine poate să-l măsoare ?

Cuprind cu mintea parcă pe-amîndouă.
Mă doare gîndul şi ce frică mi-i
Că am sclipit o lacrimă de rouă
Pierdută printre-atîtea galaxii.

SINTEZĂ

S.înt atât de aproape de nefiinţă,
Că md-i teamă să nu mai gîndese...
Şi de tăcere mă sfiesc...
De agonia prin obişnuinţă.

M-a obosit rotaţia pămiîntului
Şi mersul stelelor
Şi amestecul ielelor
Şi neputinţa cuvînltului.

Prea multe vorbe sînt,
Şi două versuri sînt prea multe.
Cine să le-asculte ?

Un singur cuvînt!

NEGRU

Condeiul mi-a căzut alăturea de foi
Ca armele rănitului într-un război.

Pe-o zi ca orişicare alta dintre zile.
Au devenit deodată inutile.
Şi mai presus de arme şi condei,
S-a ridicat ceva — şi nu ştiu ce-i.

ÎNTOARCERE

Mă-ntorc din nou la tine, pădure,
Şi-mi caut urma paşilor dinţii,
Adînc îngropate în lutul ud,
Sub straturi suprapuse de frunze înnegrite ;

Sub şaptezeci de straturi,
De vreme păturite,
Ca nişte pagini putrede de carte.
Mă-ntorc obosit cu picioarele goale.
Nu vreau să mai, pont cojile crimelor uitate,
Mă voi aşeza sub un stejar,
Să-mi scot liniştit spinii din tălpi.

Poate că printr-o metamorfoză
Şi prin voinţa de purificare
Mă voi reîntrupa într-un copac,
în crengi să leagăn păsările cîntătoarc,
Să ţin piept vîmturilor din miazănoapte,
Şi să primesc în creştet fulgerul smucit,
Izvor de stîncă-a focului nestins.

Să stau, stejar, gînditor ca un rege
A cărui oaste a pierit împrejur
Şî s-a făcut una cu iarba.

Sînt obosit. Numai copacii ştiu să se odihnească
Rămînîmd în picioare,
Călătorind doar prin anotimpuri
Ca prin nişte continente
Din tropice la polul nord, stînd în acelaşi loc.
Ei nu trebuie să fie fii de zeu ca să învie.
O fac în fiecare primăvară
Cu simplitate şi deplin.

Mă-ntorc la tine, pădure,
Poate să am mai mult noroc.
Şi voi putea doar fiarele să le-mblînzesc,
Ca temelie-a noii omeniri.
Mă-ntorc sa-nvăţ încremenirea ta vie,
Şi arta statuară, de la tine,
Şi zvonurile tale fără moaiic,
Vagnerianul vuiet de furtuni
Şi muzica de cameră din seară.

Primeşte-niă !
Să intru-n catedrala de coloane
A fagilor cu scoarţa ca de sare,
Şi în singurătatea-i milenară
în care tăcerea vine de la-nceputul lumii.

N-o să aduc în ea nici un zeu
Şi nici o rugăciune omenească,
Nfci n-am să-ţi tai crengile să fac cununi
Nici fiarele eu n-am să le omor.
Căci vin la tine
Tocmai ca să nu mai văd atâta sînge.

Primeşte-mă !
Şi dacă pentru asta
Va trebui să merg în patru labe,
Voi încerca; voi încerca din nou cu vechi reminiscenţe...
Va fi şi asta semn de întoarcere!

TOAMNĂ, NU TE GRĂBT

Nu am murit. Toamnă, nu te grăbi
Să-ţi iroseşti degeaba frunza-n vînt,
G-o mai aşteaptă-un nou mortnînt.
Nu te grăbi !
Fii măcar tu cu mine dreaptă,
Şi mă aşteaptă.
Ştiu eu ?... O noapte... o zi.
Toamnă, nu te grăbi.
Mai ţine două frunze galbene de tei
Cu care să acoperi ochii mei.

FINAL

Se curăţă-Universul
De larva mea vîscoasă.
O să rămînă versul —
Gogoaşa de mătasă ?!

UNDE-I MAMA?

Jan, fratele meu Jan,
Unde-i mama ?
Era-n patu-acesta mic
Cît o masă —
Patu-n care ne-am jucat
Cînd eram copii, acasă.

Am plecat doar împreună
Ale noastre umbre mari
Peste trupul ars de boală
Ca s-o întrebăm ce-o doare.
Şi, acuma, unde-i oare ?...

împietrise-n ea tăcerea
ca îngheţul,
Gîndul fără de cuvînt;
Vorba noastră n-ajunge.i
Pînă-n malul lumii ei,
Risipită ca de-un vînt.

S-a uitat la noi atentă,
Parcă am fi fost departe.
Parcă am fi rămas în urmă,

ParcS i-am ieşit în cale
Pentru-ntîia oară
Şi-o împiedecăm să moară

Din pridvorul veşniciei
Sta cu faţa înspre noi
Şi era departe foarte.
Şi nedumerită tare :
Ca trăieşte sau că moare *
N-am putut să ştiu ;
Niciodată n-am să ştiu.

Şi-am rămas ca doi străini
Pe un ţărm cu ceaţă groasă.
Ea mereu s-a-ndepărtat,
Mereu
Parcă-aşa, plutind pe-o apă
Limpezită ca un **cei**
Lîngă care am rămas
Nemişcaţi şi tu, şi eu

Ce departe şi ce-ncet s-a dus!
Cum privea la noi, mirat
Şi-ntrebător —
Ca un copil ce-atunci întîi vedea
Doi oameni printr-un nor,
Pe care nu-i mai cunoştea...

Mai tîrziu, în asfinţit,
Unul care-a-nnebunit
K luat lopata-n mînă
Şi i-a pus în ochi ţărînă.

FRATE VEŞNIC

Bătrîne brad, odinioară,
Cu spicul crud şi argintiu,
în care munţi, şi primăvară,
înfipt în piatră şi-n frunzar,
Te-a răsădit un pădurar,
Ca, într-o **zi,** ce nu mi-o ştiu,
Printr-o-ntîmplaire ce nu iartă,
Să ne-nfrăţească-aceeaşi soartă.

Pe unde eşti acuma pe pămînt,
De cînd mă-aştepţi şi cît o să te-aştept,
Tu, singurul prieten şi-n mormînt,
Strîngindu-mă la piept?

De unde o să vii, de unde vin
Să ne-nfrăţim universal destin ?
Ai fost doar un brăduţ zburlit şi scund
Pe sub zăpadă, pînă în april,
Pe-atunci pe cînd eram şi eu copil —
Un ţînc cu capul mare şi rotund.
Dar viaţa ta pe urmă nu ţi-o ştiu.

în vîrful tău cu pămătuful sur,
Sau poate în stejarii dimprejur,
Ţi-o fi cântat vreodată un scatiu,
Sau poate, noaptea, vreo privighetoare ;
Ţi-a fluierat vreo mierlă ca haiducii,
Şi s-au chemat pe numele lor cucii,
Şi ţi-a bătut în trunchi^ ciocănitoare.
C-aş vrea să-aduci în lemnul tău sonor,
în noaptea noastră lungă şi tăcută,
Ca-ntr-o cutie-ascunsă de lăută,
Reminiscenţa cântecelor lor.

Prin rădăcini ai scos subtil din tină
Şi ai filtrat prin trunchiul în inele,
Parfum de brebenei şi viorele,
Ca-n amintirea lor să faci răşină,

Să-i stnîngi mireasma-n fibra ta poroasă
Cu suc de flori de măcieşi şi mure,
Amintitor ca umbra de pădure,
Să ne-o luăm pe-ascuns la noi acasă —

Să-aduci tu vegetala puritate
Transfigurată prin ozon şi soare,
Să-avem acolo-n beznă şi oroare
Ceva curat şi în eternitate.

îţi mulţumesc, prietene de drum,
Pe care te-oi cunoaşte într-o zi,
Atunci cînd toţi ai mei m-or părăsi.
Dar, frate veşnic, unde eşti acum ?

DRUM DE DIMINEAŢA

A nins din cer cu alb şi nevăzut,
Să-acopere noroiul din trecut.
A nins din cer cu stele şi lumină,
Să înflorească tot ca o grădină.
Şi poraii-s albi ca un cais în floare:
A nins din cer cu lună şi cu soare,
De parcă sus tot cerul s-ar desface
Si-ar fi venit în pulbere încoace.
Ori poate că pămîntul urcă-n cer :
Un satelit cu vise şi mister.

A nins din cer cu pace şi tăceri,
Să-acopere străvechile dureri
Şi urmele de sînige de prin şanţuri
Şi zăngănitul osîndit de lanţuri.
A nins din cer steluţe mici din rouă
Şi lumea toată-i albă şi e nouă.
Pe tot imaculatul ei senin,
Nu mai sînt urme vechi ce duc şi vin
Aşteaptă neaua noii noştri paşi,
Cu urmele adânci de uriaşi.

E tot neîntinat şi alb şi pur,
Alcătuit din zare şi azur,
Cum nu ne-a apărut decît în vise.
Ni-s toate drumurile noi, deschise ;
Nu-i nici un drum bătătorit în faţă.
începem noi un drum de dimineaţă !

CUVÎNTUL

Mulţimea vuia în faţă greoi,
Cu frunţi ridicate-n noapte, vîlvoi.
Se rostogoleau glasuri nedescifrate,
Ca dintr-un cataclism zbucnite toate.
Aripe deschise fîlfîiau pe sus,
Cu sumbre prevestiri dinspre apus.
O lavă neagră-n clocot ondula
Arzînd pământul înroşit subt ea.
S-a spus o vorbă numai şi, deodată,
Tăcu mulţimea împietrită toată,
Şi mii de ochi sclipiră pîn' departe,
O galaxie nouă, fără moarte,
Vibrlnd pe cosmicele traiectorii.
Şi oahii toţi ajunseră ca sorii,
De parcă s-a stricat în univers,
Pe căile subţiri de filigran,
Universala simetrie-n mers.
Şi aşteptam...
Toţi ochii aşteptau imens
Ecou-acelei vorbe fără sens.
Spusesem un cuvînt neînţeles
Ca un descântec, un eres,

Ca cel dinții cuvînt
De pe pămînt
Rostit de-ntîiul om
Vorbind cu sine însuşi sau visînd.
Şi toţi s-au întrebat atunci în gînd,
într-o tăcere-ntinsă ca un şes,
Ce vorbă-i asta fără înțeles.
Tăcerea s-a tot prelungit, la fel
Cu coardele întinse de oțel.
Şi cînd credeam că totul e pierdut,
Se despleti-n văzduh ca părul
Unei fecioare
Cu chip şi radieri de soare,
Că vorba ceea de la început,
Cu-ascunse energii de dinamită,
Era doar *Adevărul.*

Şi liniştea se aşternu, uimită.

CE AR PUTEA...

Am în grădină-o-ntreagă primăvară
Cu flori ce-am răsădit din paradis,
Şi-n casă am tot soarele de-afară
Şi am în mine cel mai mîndru vis.

Am în pădure păsări cîntătoare
Şi toate cîntă numai pentru mine ;
Am munți înalți cu cerbi şi căprioare
Şi peşti de-argint în ape cristaline.

Am, nopțile, deasupra frunții mele
Albastra boltă-a unui univers
Cu lună, ou luceferi şi cu stele
Şi toate galaxiile în mers.

Am gîndu-acesta care le străbate
Cum nici nu e mai repede aripă,
Şi ochiul care le-a cuprins pe toate
Cu mii de ani-lumină, într-o clipă.

Am conştiința că trăiesc şi am
Credința că din univers nu-s smult,
Şi n-ar fi existat de nu eram.

Cc ar putea să aibă-un zeu mai mult ?

MINERII AU GĂSIT

Săpînd tot mai adînc în galerii, săpînd,
Minerii au găsit noaptea-n pămînt —
O noapte neagră şi mumefiată
Din întunericul primar de altădată.

Minerii au găsit noaptea-n pămînt,
Ce de milenii poate e aci.
Au sfredelit mereu ca să ajungă
Pe calea cea nenchipuit de lungă
Ia ce-o fi fost eîndva cealaltă zi.

Găsiră noaptea de la începuturi
Stratiificată-adînc în negre scuturi
Ca-n nişte vechi cetăţi carbonizate
La care porţile-au fost încuiate.

Minerii au găsit noaptea genunii
De dinainte de-a fi fost străbunii,
Ascumsă-acolo din clipita-n care
Urcă pe tron stăpînitorul soare.

Minerii au găsit noaptea genunii
Şi ani şi ani de-auinei sapă mereu
în noaptea calcinată minereu,
Şi-n vagonete ca-n sicrie-o poartă...
Poate că noaptea e lumina moartă
Pe care au găsit-o în mormînt.

LA CINEMATOGRAF

Noapte sumbră, artificială,
Izolează om de om în sală ;
Dîră albă ca de reflector
Abureşte aerul sonor.
Albe şi clorotice stafii,
Profilate pe fundalul pal,
Străveziu mimează oameni vii
într-un clar de lună ireal.

Joacâ-o balerină ca-ntr-un vis, —
Trup şi floare albă de cais,
Din ce lume ? Cine poate spune ?
Că aievea nu-i aşa minune.
Stă strungarul tînăr lîngă mine,
Neclintit. Privirile-i senine —
Două coarde tremurînid, de foc, —
Nesimțit vibrează după joc.

Şi în noaptea stranie, lunară,
Simt un zîmbet cum îl înfioară,
Câ-i îndrăgostit de-o balerină
Din nimic şi din lumină...

AVÎNT

Pentru tot ce-avem în minte de făcut,
Timpul e prea repede şi-i scurt,
Pentru ce-i în noi visare şi avînt,
Ceru-i prea aproape de pămînt.
Pentru cît ni-e sete de lumină,
Prea e pală noaptea, luna plină,
Pentru cît vedem noi de departe.
Prea puțin de stele ne desparte.
Pentru cît cream noi frumuseţi,
Prea e scurtă ziua unei vieţi.
Pentru cîtă dragoste-i în noi,
Prea e multă ură şi război.

OBSESII ATOMICE

Sună clopotele, sună...
Într-un turn ? în fund de mare ?
Sună zaua, sus, în soare;
Sună noaptea, alb, în lună.

Pentru ce şi pentru cine
Sună oare de utrene ?
Nu cumva e pentru mine,
Că prea seamănă-a catrene ?

Pentru ce şi pentru cine
Sună seara a vecerne,
încurcând printre terţine
Nu ştiu ce chemări eterne?

Sună tot văzduhul, sună
A primejdie şi moarte,
De vin tocmai de departe
Toate stafiile din lună.

Cine bate, ce tot bate
în clopotniţa de-aramă ?
Cine şi de ce ne cheamă ?
E sfârşitul lumii poate !

Nu se-aude de-a lor vaer
Nici in cer, nici pe pământ.
Clopotele sună-n vânt
Mestecând suflete-n aer.

îmi vâr capul cînd în nor,
Când în funduri de oceane ;
Dar răsună în mărgeane
Clocotul prevestitor.

Bate dangătul pe note
Cuie-n planetar sicriu.
Nu mai scapă nimeni viu
Nici ascuns în fund de grote.

Păsărică de pădure,
Trează-n zori de dimineaţă,
Cîntă tu un cînt de viaţă,
Poate c-or să se îndure.

DIN MELOPEELE RĂZBOIULUI

„Apă, apă... apă..."
E melopeea oricărui rănit
Cu faţa-n sus, cu ochii în zenit.

E-un murmur repetat mereu şi surd
Ca-ntr-o procesiune de la Lourde,
Şi parcă chiar pămîntu-ar spune şoapte,
Sau nişte stafii ar vorbi prin noapte.

E şoapta celui ce mai vrea să-nvie
Şi-şi cere picătura lui de apă vie.
Măcar atît cît o mărgea de rcuă,
Că-i trebuieşte pentru-o clipă nouă.

E-a agoniei stinsă psalmodie
Ce susură prelungă pe cîmpie,
încet, tot mai încet, pînă dispare
în slava luminată ca o mare.

E poate ruga de la început,
De cînd a fost întîiul om din lut.
Şi parcă nimeni nu vrea s-o audă

Pe buze trece o batistă udă
Ca o pomană care se refuză
Şi murmurul începe iar pe buză
Ca un ecou îndepărtat şi stîns
Sau ca un plîns
După-amintiri cu munţi şi cu izvoare
De ape limpezi şi răcoritoare.

y\pă... apă... apă...
Se-aude mai încet, tot mai încet,
Doar ca o adiere-ntr-un brădet.

VEAC XX

Azi s-a născut în lume un copil
Şi-a început să plângă, singurel.
Că tot în ziua asta de april
S-a şi făcut o bombă pentru el.

UN VAL SUBŢIRE

Azi-dimineaţă
Ce vesel era soarele de primăvară.
Şi ţărâna ce umedă de viaţă'
Zburdau lumini ca fluturi, pe afară,
Sub cerul cristalin şi străveziu.
Trezit din adormiri şi hibernare,
Zvîcnea pământul ca un suflet viu,
Ca o fiinţă surâzând ân soare.
Dar de ce oare s-a întins deodată.
Cu vagi melancolii de funigei,
Un văl subţire, diafan, discret,
Pe-această fericire fermecată ?
— S-a stins in lumea asta un poet,
S-a stins în lume-un cântăreţ al ei.

Nu ştiu în care parte, unde-anume,
Nici nu ştiu cum i se spunea pe nume.
Poate-n Coreea, poate-n Equador,
Sau poate-aproape-n Grecia antică
Că pretutindeni şi poeţii mor,

Dar se întiîmplă-atunci ca astăzi o minune
Cînd s-a întins pe cer senin deodată,
Cu vagi melancolii de funigei,
Un văl subţire, diafan, discret,
Pe bucuria primăverii, toată,
Fiindcă-a murit în lume un poet.
Fiindcă-a murit un cîntăreţ al ei.

MOMENT BIBLIC

Trece-o femeie tînără pe stradă :
De mînă-o duce parcă numai visul.
Şi nu mă ştie, nu vrea să mă vadă,
De parca nu-şi pierduse paradisul.

E tînără ca Eva-n luna mai.
Şi-a rîs de Biblie ca o păgînă;
Nu vrea să ştie că-a trecut prin rai
Şi că a scoso cineva de mînă.

Pe coapsa-i arcuită şi pe gură
Ispita-n chip de şarpe se strecoară,
Dar nu se teme de-a lui muşcătură,
Nici c-ar putea cumva de ea să moară.

Cu ochii strănepotului Adam
îi urmăresc în taină mîndrul vis
Şi şarpele pe pulpă ca pe-un ram
Luat cu ea, de-atunci, din paradis.

CEAȚA

Ceața a-ngrădit o insulă-niprejur
Sub clopotul opac de sticlă mată ;
Cer fără de azur
Sub care e redusă lumea toată.

Mai -simplu ! Mai bine !
Tot Universul ,s-a refugiat în mine.
Ca un naufragiat,
Cu tot ce-a fost cîndva lumină şi soare.
Cu tot sistemu-i complicat,
Să se păstreze-aicea de pieire
Esența lui de viață şi iubire —
Sămînța vie-a lumii viitoare.

DUPA DATINI

Copacii Îşi scutură frunzele-n păduri.
Se pregătesc să moară drepți şi puri.

Ca după datini ploile le spală
Oasele crengilor şi coaja lor goală..

CONŞTIINŢA

Acum elementele lumii primare :
întuneric şi mare,
Se regăsesc aceleaşi, milenare.
Tumult puternic, greu de voluptate
Felin se-alintă singur şi se zbate.

I!îmbrăţişarea marilor dimensiuni!
Nu poţi să le cuprinzi, să le aduni.
Timp şi măsură încă nu-s născute.
Din nou, facerea lumii la-nceput e.
E nesfârşit de noapte şi de apă
Şi nu-i născută mintea să le-ncapă.
E totul orb — există-n sine numa
Şi fără-a se cunoaşte pînă-acuma.

Dar iată, chiar în clipa asta, poate,
O conştiinţă s-a născut din toate :
O scăpărare iute de lumină,
în lumea asta neagră, ca o mină.

S-a deşteptat ceva, clipeşte iar...
E conştiinţa omului: un far.

TRECE TIMPUL

în vîrful plopului înalt se zbate
Pe loc, în jurul unui vrej subţire,
Cu iuţi mişcări de agonie.
O frunză numai —
O aripă de sturz răniit în zbor
E timpul care trece...

E seară şi e linişte adîncă ;
Nu bate nici o adiere.
Stau plopi-nalţi încremeniţi,
Parcă-au murit deodată în picioare
Ţinând în mână propriile făclii.
Şi-acuma trece timpu-n vîrful lor ;
Nu-i înşelare !

Pe cer de-azur luceafărul se suie
Şi caruil-mare oiştea şi-o lasă ;
Departe stelele clipesc
De parcă ie-a intrat în ochi o rază
Sau au simţit suflarea timpului,
A timpului ce trece.

Eu stau pe malul râului ce-şi sfarmă
în cioburi mici oglinzile prelungi ;
Stau şi privesc pe şesu-acum pustiu,
Pierdut în infinit.
Privesc ? Nimic nu mişcă,
E tot tăcere,
Totul se pierde în nimic
Ca într-o ceaţă.
Pe-ascuns şi-acolo timpul trece-

Departe, pe câmpie,
Cenuşa serii cade, nevăzut,
Şi parcă tot pământul se-afundă nesimţit.
Ca o imensă pasere de foc, soarele-asfinţeşte
în negrele păduri de peste zare.
Şi liniştea creşte
Şi singurătatea-i mai singură
în timpul care trece...

INUTILITATE

O zi fără semnificaţie!
De ce-a venit ? De ce-a trecut ?
LTn zero-ntr-o urişă ecuaţie
Gu rezultat necunoscut.

Şi-a fost nevoie de-un imens
Efort în sistemul solar
Pentru acest ceva lipsit de sens.
Şi o rotaţie-n zădar.

AMIAZĂ DE TOAMNA

E o amiază de toamnă ştearsă, bolnavă.
Bătrîn şi obosit, soarele nu a mai putut să treacă,
a luat-o de-a dreptul pe-o potecă,
mai pe la poalele văzduhului.
Tăcerea are tonuri diferite şi adînci
şi stă uimită,
conştientă că psalmodiază
o ceremonie de mari dimensiuni.
Cobor cu batiscaful cel mai modern în adîncu-mi de ocean
dar şi acolo au coborît tăcerile
şi nuanţele luminii.
Aerul e roz şi copt ca miezul unui fruct uriaş,
    cît întregul univers.
Frunzele stau neclintite într-o nemişcare funerară.
Plopii şi-au aprins vârfurile de la razele
    ce cad ca spicele grele de grîu.
Stejarii bătrâni au îngenuncheat
    strîngînd pe umerii lor negri
    bunda lor aspră
    de laur.
Să fie oare-o rugă-a universului, la care asist ?
Dar totul tace.
Totul e blînd.
Totul e iertător.
E clipa marii treceri.

PUSTIU URBAN

Boc, boc, boc.
Paşii bat pe trotuar
Rar,
Rai,
Cu răsunet osuar,
Mai aproape,
Mai departe.

Cineva fuge de moarte.
Boc!

Se amestecă, se bat.
Ce ciudat !
Nu e nimeni să-i adune :
Unul dus,
Altul întors
Cu limbaj cifrat de „mors
Care cheamă,
Care spune
Un poem nescris,
Nespus...

Unul parcă a tăcut,
Ucis.

Paşii umblă fără om.
Pentru ei,
Pe trotuare,
Pe alei.
Bat în umbra unui pom
Ca-ntr-o piatră funerară,
Bat în fiecare seară
Caldarâmul ud.
Nu se văd,
Numai se-aud.
Bat şi-n nopţi pînă tîrziu,
Ca să ştiu
Că mai este un om viu.

Paşii bat!
Nici cel ce-i poartă
Nu mai ştie unde-l poartă,
De-a ajuns sau nu ia poartă
Paşii umblă după soartă,
Făiă om, fără picioare.
Prin singurătatea mare,
După vis, din loc în loc...
Boc, boc !

GENEZĂ

în lunga noapte, ca >în orbul fund
Al unui vast ocean
Fără-nceput şi fără de liman,
în care stânci gigante se ascund,
Materia stă neclintită, moartă —
Eternitatea dură şi deşartă —
în somn de piatră.
Materia inconştientă de propria-i existenţă
E o absenţă
De piatră, şi de ape şi de tină,
Nimic nu mişcă şi, ca-ntr-o poveste,
Nimic nu ştie că nu e sau este.
Nu-i timp şi nu e depărtare,
Că nu e nimenea să le măsoare..

Dar iată că prin tainice sinteze
Materia începe să viseze
Şi într-o bună dimineaţă
Mişcă întîiul embrion de viaţă.
Pe-ntinderile negre şi pustii,
Fu începutul marii bucurii.
Din vremea ceea, de departe,
Tot stăruie-amintirea vremii moarte.
Şi azi prin mine ştie
Universala vieţii bucurie.

TOTU-I OBOSIT

Toamnă. Totiu-i obosit: 1
Pomii de a sta-n picioare, 1
Casa de-a privi la soare, 1
Soarele de-a sta-n zenit. 1

Toamnă. Totu-i obosit: I
Galbenele frunze moarte. 1
Vîntu-acesta de departe, I
Ploaia fără de sfîrşit. 1

Iarba care se usucă, jfl
Cîmpul istovit de rod, *M*
Negura ca o nălucă, 1
Druimul încărcat de glod. 1

Marea de furtuni adinei, *M*
Cerul de atîtea basme, •
Gînduriile de fantasme, •
Munții de atîtea stînci. fl

Clipa asta, de mileniu, fl
Și prezentul, de trecut. jfl
Trupul de atîta lut, jH
Omul de atîta geniu. fl

NEDUMERIRI

Am prins din univers
Geometrica lui armonie,
S-o pun în vers,
în poezie ?

Şi am deprins din el
Mişcare şi măsură
Ca să le pun la fel
Ca-n cer şi în natură ?

UITATUL

Există-n sine însuşi,
ca o plantă
Undeva-ntre lumea asta şi cealaltă.

Trăieşte doar în conştiinţa lui.
Una ca sine.

Se mişcă, merge, trece...
Da-n urma lui nici urmă nu rămîme.

Poate că uneori se uită pe el singur
Şi-atunci pluteşte.

Cînd va muri,
N-or să aibă ce îngropa.

DURERE

Bătrîna vorbea
Cu feciorul ei, plecat la război
Vorbea singură
Că nu ştia :
Vorbeşte unui viu
Sau unui mort ?

Trecea singură prin sat
Sau poate prin cer,
Că prea erau aproape stelele
De lacrimile ei...

GRAVITAȚIE

Qe strîns mă lipește de el pămîntul!
Ce tare mă atrage magnetul enorm !
Tălpile-mii sînt grele
Ca ghiulelele de picioarele sclavilor.

De ce m-am desprins dacă nu pot să mă-nalț ?
Orice-aș face sînt una cu pămîntul,
Ca orice piatră.
Mă simt ca-mpotmolit într-un noroi
Din care nu mai pot ieși.
Doar sufletul umblă singur pe deasupra
Ca o aureolă dintr-o icoană primitivă.
Dar și el, legat de trupul meu
Ca un zmeu.

O ! Dacă-aș scăpa odată !
Aș cunoaște în sfîrșit libertatea,
Zborul, cerul...
Dar timpul mă apasă tot mai tare-n pămînt.
Neiertător.
Toate legile universului au complotat
împotriva mea,
Și-s sclavul lor.
Pînă la sfîrșit,
Pînă la contopirea cu el...

NA GREU' PĂMÎNTULUI

NA GREU' PĂMÎNTULUT

Uneori, cînd mă simt prea singur
Şi am nevoie de cineva aproape,
Ca prin el să ştiu ce este în mine.
Cad în genunchi,
Pun urechea la pămînt şi ascult.

N-aud nimic,
Dar nu mai sînt singur.
Comunic cu viaţa dinainte de-a li :
Mă simt ca în uşa casei de lui
A-ntîilor străbuni,
Şi-atît de aproape de ei!

Aţi pus vreodată urechea pe pămînt
Şi-aţi ascultat ?
Pămîntul nu ştie a vorbi ca omul,
Deşi sufere ca el.
N-auzi nimic
Dar îl simţi aproape...
Pămîntul tace adine.
Ca un ţărm înimormîntat de mulu
Tăcerea-i mai aproape de om decît vorbele.
Dar trebuie să fi suferit mult
Ca s-o poţi auzi

îi simţi doar o zvîcnire în puls,
Ce seamănă cu-al tău,
Că pămîntu-i o fiinţă
Ca noi toţi.
Pune urechea la pămînt
Şi-ascultă...
        Cînd eşti singur
Şi nu se mai poate.

SOLILOC RATAT

Am vrut să-mi vorbesc singur
Cum aş fi vorbit lumii întregi.
Am vrut să-mi găsesc cuvintele
Care să spună totul pe-nţelesul tuturor.
Şi nu le-am găsit. N-am găsit
Decît nişte sunete
Ce nu-nohegau nici un gînd.
Şi totuşi, la-nceput mi-am vorbit.
Mi-am auzit propriile cuvinte
Pînă^n cupola creierului meu
De catedrală fără înţeles,
Lămurit, răspicat.
Erau cele pe care le ştiam demult,
Care-n copilărie dăduseră un nume
Fiecărui lucru şi vietate.
Dar nu mai însemnau nimic.
Erau doar semne care mai sunau, —
Dar ce limbă oare vorbeam,
Că eu singur **nai** o înţelegeam ?
Sunetele erau desprinse de gînd
Şi gîndul rămînea-năuntrul meu,
Şi ele sunau ca un dangăt
îratr-un pustiu...

Cînd am tăcut, am găsit în mine,
în adînoime, ca-n pămînt,
Nenumărate gînduri nerostite
Ce nu şi-au găsit vreodată cuvînt,
Şi ele-mi sporeau singurătatea
Ca o mulţime de munţi ascunşi în mane.
Gînduriile se formaseră în minte.
Goale şi singure, fără cuvinte.
Ca nişte prunci înimormîntaţi de vii,
Mai înainte de-a şti să vorbeaiscă.
Zăceau aşa de ani şi ani,
Cînd eu credeam că le-aşd fi dăruit
La toţi acei ce-au vrut să mă audă :
Şi n-am găsit grai pentru ele.
Nici pentru mine n-am găsit.

Şi totuşi vroiam să vorbesc mulţimii.
Cu simplitate, ea-ntr-un soliloc :
Să-mi simt integrarea în ea
Ca-n „alma mater" a genezei mele,
Să fiu eu poate-ntîiul om
Ce-a străbătut singurătatea
Cu-ntîiul cuvînt...

Si n-am putut. Cuvintele
Erau ca nişte nuci
Din care ciorile misterului uman
Goliseră tot miezul.

Şi-atunci, în deznădejdea mea,
Fiindcă totuşi eu vroiam să spun,
Ca-ntîiul om, măcar prin gesturi,
Un gînd ascuns al vieţii mele-ntreg>i.
Am desfăcut larg braţele
Şi am îmbrăţişat într-un sărut
Pămîntul tot. cu oameni şi cu fiare.

POETUL

Acum în miez de noapte
Poetul se deşteaptă
în mine, ca un om.
E ca un „alter-ego"
Desprins de trupul meu,
Născut din taina-mi neagră
Pe care n-o-nţeleg.
Şi el vorbeşte singur,
Şi eu transcriu pe negru
Gîndirea lui cu duhul
Din care se încheagă ;
Un oonţopist pe care
în şoaptă l-a trezit
Să nu-i tulbure visul.
Poetu-ncet dictează
în limba-i de fantomă,
Poem din altă lume,
Ce-o ştie numai el.
Glas surd şi somnambulic
înfăşurat în vată
Misterul fără margini
A sufletului meu,
Că el ştie mai bine
Ca mine, ce nu ştiu.

L-ascult pînă ce singur,
De noapte obosit,
îşi pierde şirul vorbei
Şi iar dispare-n somn, —
în lumea ceea neagră
A tainei cel primeşte
Ca tot ce e fantomă,
Şi-n care n-am putere
Să-l urmăresc, s-ascult.

Poetu-i, totdeauna,
în mine un strigoi,
Pe care-l simt cum, vine
Şi pleacă înapoi.
Poetul e fantoma
Unui miner ce-a fost
Şi care sapă-n mine
Ascunse straturi negre
De zeci de ani4umină,
Şi-aduce visu-n lume,
Visat de nu ştiu cine,
în nu ştia care veac.

AMINTIRI

Am ajuns în Govora ou un landou scăpătat,
învăluit îin praful ridicat din drum,
Ca într-un nor de-aici de pe pămînt,
Ce nu avea nimic ceresc în el.
Lumea umbla prin parc indiferentă
Ca furnicile care nu caută nimic,
Dar aleargă mereu, voioase că-s ființe.
Ce străini pot fi oamenii unii de alții!
Parcă-ar fi fost de pe-o altă planetă.
Ara fost surprins că-mțeleg ce vorbesc,
Deşi nu mai țin minte nimic.
Cele mai multe vorbe sînt inutiie
Ca zgomotele, ca orăcăitul broaştelor.

Nimic ftu mă lega de-adunătura de case cenușii
Şi vile cu acoperişuri de țiglă roşie,
Cu pretenții de motive plastice.
Sufletul meu nu înregistra nimic,
Puteam să fiu, la fel, în orice parte.
Jur-împrejur, pe dealuri, copacii se strânseseră laolaltă,
Umăr la umăr,
Ca o mulțime la un mare miting în natură.

Stejarii stăteau nemişcați în mari sarici verzi,
Puternici şi hotărîți ;
Doar cîte-un plop de fremăta nervos,
Sunînd din castagnetele lui cu două fețe.

în holul hotelului Palace
Vizitatorii păreau de-acolo, de totdeauna.
Deja încercuiți în obişnuințe şi rutine,
Mergând în fiecare zi pe-acaleaşi locuri,
Ca vagonetele forestiere...
Micile lor locomotive gîfîiau astmatica
Şi plictisite...
Ce caut aici şi cît o să rezist ?
în cîte zile-am să ajung ca ei ?
N-am ajuns niciodată.
Că-ntr-o dimineață am văzut-o în parc,
Singură,
Căprioară delicată, rătăcită în mulțimea de oameni.
îşi mergea drumul ei,
Cum merg stelele drumul lor pe traiectorii.
Farmecul ei mergea înainte
Cum merge înaintea florilor parfumul,
Cum merge lumina înaintea oglinzilor,
Cum merge muzica înaintea unui cortegiu împărătesc.
Cum merge aurora înaintea soarelui,
Numai că nu era nimic material.
Realitatea încă de-atunci era doar o amintire —
Atît de fluidă şi insesisabilă.
Şi poate că asta-i era frumusețea.
Lra singură, unică,
Fără strămoşi, creată de azur şi soare.

O apariție din lumină, culori și ritm
O frază muzicală, o sonată,
Un vers minunat dirutr-un poem ce nu-l mai știe nime,
Un parfum purtat și-nvăluit de-o adiere.
Sînt de-atunci patruzeci de ani.
Ea a murit de mult și nimeni nu-și mai aduce aminte de ea
Numai ce era inefabil și vis a rămas.
O ! cum aș voi să mai merg acolo :
Știu unde i-au călcat pașii ușori,
Știu aleea singuratecă și plopii subțiri ;
Numai eu, din toată lumea asta, o mai pot găsi.
Lâsați-mă să mă duc :
Nici o furtună, mici viscolele iernii
Nu i-au putut risipi amintirea ființei.
Am s-o găsesc !
Iar dacă nu, atunci înseamnă
Că totul s-a scufundat
Și asta-i altă lume.

UITĂRI

Adeseori nu ne mai vane-n minte
Un nume-a oîte unui vechi prieten ;
E ca și cum ar fi în 'prag și nu-l cunoaștem,
Sau a plecat și-d mai vedem din spate.
Dar nu mai știe nimeni cine este.
în minte-atunci rămîne un loc gol,
Sau un contur de vreme prăfuit,
Ca urma pe perete-a unui cadru
Pe care l-am fi scos,
De parcă și fotografia lui va fi plecat
Pe undeva, de-o vreme, la plimbare
Sau pentru totdeauna...
Și-i straniu că în lipsa unui nume
Parcă-a pierit însăși ființa lui,
Atîta de definitiv, că n-a rămas
Măcar o amintire;
Adică nici o umbră-a lui.
Și universul, viața noastră-atunci
Ni-i mai săracă de un om,
Fiindcă fără nume nu-i nimica,
Nici nu-i măcar o umbră-a cuiva,
Căci nu se știe-a cui o fi.

Şi azi aşa, mîine aşa,
Se tot răresc parcă a doua oară
Şi în simboluri,
Cu totul şi mai definitiv decît prin moarte
Atîţi prieteni ce-am purtat în noi
Ca pe-o mulţime de fiinţe vii,
Ca însăşi lumea vie —
O definiţie a existenţei.
Atunci noi înşine ne simţim descomplectaţi,
De parcă viaţa din trecut ne-ar fi mai scurtă
Şi că o parte-ar fi pierit în ceaţă,
Acoperită de-un cer mişcător
Cu nori care acopăr «talele
Şi ne împuţinează firmamentul.

Poate că asta e a dispărea pe-ncetul,
Ca acei oameni
Ce se retrag furiş dintre prieteni,
De care au fost invitaţi,
Fiindcă s-a făcut .tîrziu
Şi simt nevoia să se culce.

Ne-au mai rămas încă în minte
Un gest, o vorbă
Cu timbrul vocii,
De parcă glasul l-am mai auzi,
Aşa, ca de pe-un disc din altă vreme...
Dar toate-acestea nentregite
Şi neidentificate,
Şi fără a alcătui un om.
Ci mici fragmente la-ntîmplare,
Ca-n săpături arheologice.
De care mă întreb.
Ca un cercetător,
Cu-o palidă naivitate ••
— „Oare — ale cui vor fi fost ele ?..."

PETALE PRESATE

Petalele florilor din grădina mea,
Pe care le-am semănat stînd în genunchi
Şi le-am udat cu lacrimile pure
A tinereţii ce credea în toate,
Presate sînt azi între filele
Cărţilor mele.
Rîdeatu cîndva în soare, colorate,
Şi vii ca nişte buze care tremurau
De o emoţie fără cuvinte.
Şi-aveau fiecare parfumul ei-
Pe care îl ştiam pe dinafară,
Tu adierea cea mai delicată-a vîntului.

Acum au toate-o •singură culoare,
Pastelizată, ternă,
De-un cafeniu închis,
Şi toate miroase greoi, a muzeu,
Muimafiate în singurătatea lor.
Petalele pline de odinioară
Sînt astăzi foi subţiri care *e strică,
Când se întorc paginile-amintirii.

Nu-ntoarceţi foile, nu le atingeţi
Că sfărâmaţi şi-aeesite moaşte sfinte
Ale petalelor de flori din grădina mea,
Pe care eu le-am semănat stând în genunchi
Şi le-am udat cu lacrimile mele.

Nu-ntoarceţi filele, nu le atingeţi,
Că sfărâmaţi fantoma petalelor mele.

CUVÎNTUL IUBIRE

Am vrut să mai scriu încă o dată,
într-un poem de-acum, cuvîntuî iubire,
Cu sensul lui cel fără de-nțeles,
Cu sensul lui de țipăt și suspin,
Vag și nearticulat,
Ca încercarea unui muribund,
De a mai spune-un mare adevăr.
Și nu mai poate.

Nu știu : l-am scris și nu l-am scris,
Dar am văzut literele lui desfoindu-se
Ca petalele unui trandafir veștejit
Căzînd încetul, una cîte una,
Ca niște lacrimi mari și stranii
Ce-au înghețat în străvezii petale
Pe foaia albă ca un giulgiu.
Și toate celelalte vorbe scrise
Nu mai spuneau nimic din ce-aș fi vrut.
Muriseră-ntre buze și hîrtie,
Sau, poate, niciodată n-au fost vii,
Că rămăseseră ca niște semne
Dintr-o uitată scriere ce n-o știam.

Și-așa cuvîntuî iubire și-a lăsat
Petalele lui palide, osificate,
Pe-ntinderea-nghețată de zăpezi
A colii mari, imaculate,
în așteptarea altei primăveri
Ce n-o să vină niciodată.

Poemul a rămas, astfel,
Neînceput, neterminat;
Și este doar în mine,
Mai vag ca o visare,
în care mă refugiez,
Sărac de cuvîntuî iubire,
în fiecare seară...

Cuvîntuî iubire nu mai vreau
Să-l mai învăț din poezii, din cărți,
Sau din hidoasele dicționare, —
Muzee-n care-i dăinuie fosila.

Așa cum aș fi vrut să-l scriu,
Cuvîntuî e numai al meu,
De nimenea cîndva rostit.
Și cum aceasta nu s-a mai putut,
întreg poemul a rămas,
Ca un contur de om căzut
Pe nesfîrșite-ntinderi de zăpezi.

MOBILELE

întîi mi-au fost dragi ca niciodată
Toate obiectele din casă.
Metamorfoza noastră de ființe
în imobilități familiare
Ce imai păstrau într-un spătar de scaun,
Sau (în arcada unei canapele,
Iluzii de eternități definitive.

Simțeam în ele-o prelungire-a vieţii
Şi o imagine de nemurire,
Ce dăinuia prin multe generații.
Și-un sentiment de mare siguranță,
în existența ceea neclintită.

Pe toate le ştiam de mic copil,
Şi le ştiau bunicii tot acolo.
La locul lor, tăcute şi eterne :
Un jilţ, o masă şi-o oglindă mare,
în care-i mai vedeam treoînd.
Cînd au plecat din viață, la pHmbare.

Trecură generații neştiute
Şi ele au rămas pe-acelaşi loc,
Cu-aceeaşi stranie indiferență
Pe oare numai ele ştiu s-o aibă.
Simțeam prezența lor nemuritoare
Şi cum în atmosfera lor intimă
Aş fi putut trăi şi după moarte.

înțelegeam atunci cum faraonii
Se-rumormîntau cu ele-n piramidă,
Să nu le fie veşnicia prea străină.
Ştiau, şi-aşa, cu ochii lor închişi
Prin întunericul total
Să se ferească-n calea lor de ele,
Aşa cum se fereau şi-n viață, noaptea.

Apoi, cînd despărțirea mi-a fost clară
Şi iluziunea prea deşartă,
Mi-au apărut ca nişte vechi obiecte
Din nu ştiu ce muzeu provincial,
Şi-acum îmi sînt străine şi ostile,
Penibile şi caricaturale,
Ca nişte roase moaşte de-amintiri
De care nu îmi mai aduc aminte.

Sînt despărțit de tot ce am trăit,
Nu mai cunosc vreun sens la tot ce-a fost
Un univers de lînă şi de lemn.
Şi singur am să trec pe cellalt mal,
Eliberat de tot ce-aduee-aminte,
Aceasta-mi pare marea libertate !

INTRUSUL

De cîte ori mai intru într-un codru,
în taină vine-n mine cineva.
Pe care nici nu l-am văzut vreodată,
Nici nu ştiu cine-i şi nici cum arată.
— De unde ai venit şi cine eşti ?
Din ce mileniu supravieţuieşti
Şi unde-ai hibernat atîta vreme,
Să vii, fără ca nimeni să te cheme ?

Dar el nu îimi răspunde, şi—i în mine.
Şi parcă nu e .singur, ci mulţime.
Mă ia de miină-acum şi nu mă lasă,
Şi merge-n codru, ca la el acasă.
Se simte bine-n lumea asta largă, —
Şi pe-ntunerec ar putea să meargă.
Nu-i stafie nici spirit de pădure,
Nu-mi vrea nici rău, nici nu vrea să mă fure.
Mă las purtat şi parcă ştiu acum
Pădurea neumblată, ca pe-un drum.
Ne-nerezător priveşte pe furiş
O umbră ce se clatină-n frunziş.
I-e pasul sigur, dar simt cum se teme,
Cu vii reminiscenţi din altă vreme.

Sta neclintit apoi şi mă oprea
Şi, ca să-asculte liniştea, tăcea.
Ştia să-audă cum nu ştie nime, —
Cum ar fi ascultat o adîncime.
Ferea din mers vlăstarele subţiri
Şi surîdea ca unei amintiri.
Am mers voios cu dînsul laolaltă
în catedrala codrului, înaltă, —
în lumea ceea mare-a nimănui,
Vrăjit şi eu de bucuria lui.
A mers cu mine prin pădurea mare
Pînă-am ieşit la margine, în soare,
într-o lumină ca o dimineaţă.
Dar el se mistuise ca de ceaţă
în mine însumi, ca într-o pustie...

Şi nu ştiu cine-ar fi putut să fie.

FATA MORGANA

De arşiţă pustiul aiurează...
Ca-n visul unei dromadere moarte,
Un alt pămînt pluteşte-n cer, departe,
Purtînd o neînchipuită oază.

Pustiu-ntreg, în fel şi fel de chipuri,
Se leagănă, se-nalţă, se apleacă
Şi, pe-un ocean, pe-ntinsul de nisipuri,
El cînd uşor pluteşte, cînd se-neacă.

Pămîntu-i numai o părere parcă :
Şes de lumină, ca o revărsare,
De parcă sub deşert ar fi o mare
Pe care se tot clatină o barcă.

Şi intră totu-n ireal şi vis,
In vast neverosimil şi păreri ;
Ca nişte lungi girafe, palmieri
Păzesc o insulă de paradis.

Pe locul sur al dunelor sterile
Se-ntind în zări păşuni elveţiene,
Şi-n iarba lor pletoasă, prin poiene,
Pasc lent disgraţioasele cămile...

Dar cînd te-apropii, totu-i iar departe
Şi dai de-o caravană de schelete, —
Un şir întreg de dramadere moarte
De-nchipuiri deşarte şi de sete.

INSOMNIE

A trecut trenul de noapte...
Vuietu-a rămas în urmă
Lung, prelung ca o coadă de cometă stinsă.
Mai răsună undeva pe-o vale,
Ca o prăbuşire subterană.
A trecut trenul de noapte
Plin de vis, de oameni şi-aşteptare.
A dus vieţi plăpînde şi tăcute
Adunate-acolo la-ntîmplare.
Vieţi de care nimenea nu ştie :
Sunet lung de fierărie
Şi de catastrofă
Umple bezna nopţii goală.
Vreau să-i strig pe călători pe nume,
Să-i opresc să nu se ducă,
Dar imi-e strigătul de vată
Şi cad vorbele alături, —
Fructe fără de seminţe.

A trecut trenul de noapte
Şi mai trece peste mine
Ciocănind craniu-obosit.
Călătorii-s umbre fără chip,
Cine poate spune că-i văzu ?!

A trecut trenul de noapte,
Trenul de la ora patru,
Ora cînd se uită insomnia
Cu ochi mari, fosforescenţi de buhă.

A trecut trenul de noapte,
Unde merge, unde-aleargă ?
Nu-i în faţă nici o gară,
Pe-al cărei peron pustiu
Să aştepte o iubită
Dragostea ce nu mai vine.

Şi ce mult mai este pîn' la ziuă !

AŞTEPTARE

Cineva bătu în uşă, nervos.
Şi lemnul uşii răsună a os.
Vibra apoi neliniştit o vreme,
Parcă-aşteptînd o voce să mă cheme.

Şi se lăsă tăcere grea-n odaie.
Cum doar pe eîmp se lasă după ploaie,
Şi fără voie am rămas s-ascult
Ce nesfîrşit e timpul şi ce mult.

Dar cineva bătu în uşă iar,
Parcă-aruncase undeva un zar,
în nu ştiu ce mefistofelic vis.
Am auzit şi iarăşi n-am deschis.

Nu-mi place nimenea neaşteptat,
Că uneori sînt duhuri care bat
Şi-ntr-adevăr, eu fără să deschid
Văzui pe cineva intrînd în vid.

O silueta fără de contur
Mişcînd abia o boare împrejur,
înainta spre mine pe furiş,
Strivind în dinţi o frunză de haşiş.

Şi niciodată n-am putut afla
Dacă-a bătut sau nu în uşa mea,
Dar ştiu că mii se pare-o veşnicie
De cînd aştept ca cineva să vie.

ELIBERARE

Adoarmă judecata, visul meu
Şi moară cu preeugetare
Tot ce în mine este dumnezeu,
Nedumerie şi-ntrebare.

DARUL MEU

Nu mai am nimic de dat
Celor ce sufăr,
Celor ce nu mai au nimic.
Doar privirile mele
Să treacă pe obrajii lor subţiri
Şi să-i cuprindă,
Ca atunci cînd erau copii;
Doar mîinele mele.
Dacă mai pot,
Să-i legene
Ga atunci cînd erau copii. .
Doar glasul meu,
De s-o mai auzi,
Să le cînte,
Ca atunci oînd erau copii.
Şi căldura trupului meu,
Cît va mai fi
Să-i încălzească iar,
Ca pieptul mamei cînd erau copii.
Că trebuie să aibă-n ei,
De-atunci.
Măcar o amintire,
Una singură,
De fericire ;

De-aceea aş vroi să-şi aducă aminte.
Să fie darul meu.
Şi mai am pentru toţi,
Ca uin nabab,
Dragostea de a trăi.
Le-o dau să facă stindard,
Şi ei,
Umiliţii,
Desmoştcmţii,
Să pornească cu el în frunte,
Să cucerească pămîntul,
Şi să se bucure de el.
Să treacă stindardul
Din om în om,
Din mină în mînă,
Pînă la eschimosul din Polul Nord,
Pînă la pieile roşii din ecuator,
Pe toate meridianele,
Prin toate,
Pe unde nu au fost misionari
Şi n-a ajuns decît durerea
Şi umilinţa.

LAGĂR

Cînd am întors pagina şi-am dat
India oară de fotografie,
Cinci rînduri de sârmă ghimpată, —
Trist portativ al unei melopei, —
Era între mine şi chipuri.
Pe-o sîrmă-atîrnau nişte cîrpe
Ca nişte albe aripi rupte
A unui porumbel ce-ar fi vroit să treacă
Prin gratiile cu spinii de oţel.
Iar dincolo de sîrme, mulţi copii, —
Fetiţe de vreo doisprezece ani, —
Toate-n halaturi mari, vărgate
în alb şi negru, —
Copii ce se jucau de-a puşcăriaşii, —
Cu mînecele lungi ce le-atârnau
Ca la sperietorile din grîie.
Şi toate-aveau ochii rotunzi
Şi lucitori ca de furnică,
Şi negri ochi şi rugători,
Ce se uitau la mine fix,
A.tît de fix,
Atât de fix,
Că ochii mei mă usturară.

Ah! Cum se mai uitau!
Eu nu ştiu dine au crezut că sînt,
Dar ochii mă rugau atît de tare,
C-abia mă <mai puteam uita la ei.
Erau rotunzi şi-ntrebători,
Că nu înțelegeam nimic
Şi nici nimic nu se putea-nțelege.
Iar eu nu am avut răspuns,
Şi universul tot n-avea.

Poate-ar fi vrut să vie mai aproape,
Purtate de un dor de-aoasă,
Dar sta-ntre noi sîrma ghimpată,
Cu cîrpete-atîrnftad ca nişte aripi
De porumbel asasinat.
Mă întrebau şi n-am putut
Să le răspund nimic, nimic.
Nu am ştiut ce să le spun.
Dar mi-a venit atunci de-odată
Să cad aoolo în genunchi.

De-atunci sînt două zeci de ani,
Şi ochii lor necontenit mă-ntreabă
Ficşi, fără-o lacrimă în ei,
Dar cu o spaimă ca de piatră.
Văd porumbelul prins în gratii,
Sperietorile cu mîneci lungi,
Fetițele în alb vărgat
Şi ochii lor mici ce imploră
Şi iar mă-ntreabă,
Iar mă-ntreabă,
Şi omenirea toată nu le poate
Răspunde prin sîrma ghimpată,
Că sîrmele o-nchid dincoace
Şi pe ea.
Ce simplu ar fi fost dacă vreun om
Ar fi-nceput să plîngă sau să țipe,
Dar ochii lor erau uscați
Şi buzele de spaimă strînse.
Tăcuți întreabă ochii ficşi,
Şi nimenea din lumea asta,
Din miliardele de oameni
Din fața sîrmelor ghimpate
Nu e în stare să răspundă:
De ce?!

UNITATEA MATERIEI

Seara se sfîrşea cum se sfîrşeşte o lume ;
Se destrăma într-o cenuşă tot mai groasă.
Ce-avea să-ngroape-arheologicele rămăşiţe
Şi era tăcere şi singurătate,
Cum se întîimplă-n clipele supreme. —
Hiatus între două lumi.

Eu ajunsesem sus, pe-un promontoriu,
Privind în jos o Atlantida vagă.
Departe, la un ţărm, foarte departe,
Sosise soarele măreţ,
Cu coiful lui de aur strălucind, —
Ca-n faţa unui cîmp de bătălie.

O spadă nevăzută îl taie;
Şi-nsîngerîndu-l tot,
îl prăbuşi-n prăpastie.
Şi cerul şi pămîntul se-nroşiră
De-un sînge roşu-purpuriu,
Ca cel ce curge în vinele mele...

Acelaşi sînge.

GRADINA

Grădina mea cea mare, cu flori din lumea toată.
Cu suc amar şi vînăt, cu miros de otravă,
Grădina cu peluze întinse de otavă
Pe care zboară fluturi cu-aripa colorată, —

Grădina mea din visuri, în care se adună
Flori mici şi delicate din margini de poiene,
Cu lungi pistiluri fine, cu fire lungi de gene,
Cu albe flori de seră, cu irizări de lună,

în care dorim subtile şi tainice narcoze
Satanic distilate prin vîrful veşnic ud ;
Cu flori nemaivăzute din calde ţări de Sud,
Cu orhidei ciudate, cu narcişi şi cu roze, —

Grădina care-adoarme de-aroma ei de vrajă,
Ca-ntr-o beţie neagră, fantastă, de haşişi, —
Grădina cu tulpine înalte de irişi
Şi cu mimoză multă, în vale — ca o plajă, —

Grădina meaHncărcată de vis, — grădina mea
Cu atmosfera-i caldă, albastră şi senină,
Cu sufletu-uni într-însa, în flori, ca o lumină,
E-a lumii care nu e şi n-am s-o pot vedea.

NOCTURNĂ ACVATICA

Din ceruri, o stea cade
în baltă, ca un ochi
Şi toţi broscoii-.aşteaptă
Să cadă si cellalt.
Dar balta şade plină.
De ochi care se uită
în cerul dedesubt
Cu lumea lui întoarsă.
Se înmulţesc broscoii
Cu ochii de luceferi, —
Mulţimea de ochi umezi
Plutind ca nişte melci.
Se uită cerul apei
La cerul din văzduh
Din partea ceialaltă-a
Pămîntului străpuns.
Nu vede nimeni însă
Că doar sînt ochi fosile,
Calcificaţi de ere
Şi încrustaţi în vid.

Cînd un broscoi se mişcă,
Ei tremură în apă
încet, ca o vibrare, —
înlăcrimaţi acuma
De cît privesc la stele
A căror scăpărare
îi doare ca un «pin.

Si a orbit tăcerea.

LITANIE

Ana-Maria; Ana-Maria !
Nume cu-armomi de rugăciune,
Ce-l tot cheamă un poet, şi—l spune
Nopţile cu lună stranie
Ca pe o litanie... ca pe o litanie.

Ana-Maria ; Ana-Maria!
Nume de înger sau de icoană
Dintr-o străveche capelă romană
Pe care reflexe de roşii vitralii
Aşază-n lumină cunună de dalii
Pe-un chip ne-nţeles ca un vors.

Ana-Maria ; Ana-Maria, —
Nu a fost religie pe lume
Să-nţeleagă-atfoa bucuria
De a te chema mereu pe nume,
Cum n-a imai chemat nimeni pe lume ;
Ana-Maria : Ana-Maria !

SWINEMUNDE

Swinemiinde, — acord din andantele
Unei simfonii neterminaite;
Diminutiv al unei păsări de ecuator,
Cu penaj moale-n culori de pastel,
Alintarea unei iubite romantice si clorotice,
Muzică în sine, —
Numeşti o geometrie albă de hoteluri şi vile
Pe ţărmul Mării Baltice,
Cenuşie ca nişte nouri plutitori şi agitaţi.
Mi-am plimbat fără scop pe străzile drepte
Ca nişte alei
Neurastenia de exilat,
Prea laş ca să înaintez pe valuri ;
De-aici încolo nu ştiu ce mai este.
Un gri opac zideşte orizontul, de sus şi pînă jos,
Ca un perete de penitenciar vechi.
Aici e necunoscut încă filmul în culori.
Orice floare e străină şi exotică, —
Simbol al unei fericiri zgîrcite, de import.
Primăvara e numai în vitrinele florăriilor
Şi se cumpără în buchete,
în mici tablouri neîncadrate.
De-aceea aici primăvara trece în cîteva zile,

Şi-apoi îi cad petalele pe mese, în balcoane, ca frunzele toamnei.
Sîntem toţi căutători ide soare,
Dar vîntul rece îl alungă înfăşurat în nori repezi.
Pe plajă, nisipul se iridică singur
Ca nişte pîmze rătăcite de corăbii înecate de mult.
O bucată de ziar vechi se visează pescăruş,
Dar e numai o aripă beată, învîrtindu-se în jurul ei.
Vizitatorii, căutătorii db soare,
Trec repede pe nisipul plajei', înfăşuraţi în paltoane ;
Privirile lor duşmănoase biciuiesc marea.
Caută pesemne un loc bun pentru o sinucidere sigură.
Câţiva aventurieri ies din valuri
Ca nişte naufragiaţi care-au ajuns la ţărm.
Termometrul arată şapte grade celsius:
„Schones wasser".

Departe,
în cer sau pe mare, — nu se ştie.
Un vapor alb, poate fantoma lui însuşi,
E ca zîmbetul unei lumi triste.

REGRET

Ca să mă nasc, a trebuit să se nască soarele,
Să fie puternic, dar să nu mă ardă,
Să îmiblînzească frigul care ucide,
Să înverzească iarba şi copacii.
Să dea ochilor lumină,
Să pot vedea întreaga feerie-a lumilor.
A fost nevoie de-o precisă geometrie a cosmosulu
De organizarea traiectoriilor în galaxii,
De energii titanice ca să le mişte,
De-o armonie astrală de dimensiuni ne-nchipuite.
Şi-aicea pe pămînt, de atmosferă,
De felurite alchimii şi gaze.
De elemente ce se văd şi nu se văd,
De-ntîiud germene de viaţă.
Poate că asta-i singura oază
Printre nisip de stele şi planete,
Nisip ceresc, în haos spulberat.
Şi poate că din raiul, ce se spune,
Atît a mai rămas.

Eu am avut tragicul noroc de a mă naşte
în raiu-acesta cu pomi şi cu şerpi,
Şi îi cunosc doar din imagini şi închipuiri
Splendoarea frumuseții lui.

Doar din închipuiri!
Ştiu doar de existenţa ei,
Ca de-o lumină care mă-nconjoară,
Dar ce-am văzut din ea ? !
Atîtea întîmplări universale,
Ce-au concurat la existenţa mea,
Şi-atîtea energii de negîndit,
Ca să mă nasc, să văd...
Şi parcă sînt un orb în univers.
Ah ! Frumuseţile de pe pămînt!
Ochiul meu nu le-a atins,
Marele efort cosmic e pentru mine, ratat,
Că se-apropie noaptea cea mare,
Şi nu am apucat să văd nimic,
Decît că putea să fie atît de frumos.

SINGURĂTATE

O, ce imensă e singurătatea,
Sora cea bună a tăcerii!
Ce spaţiu fără viaţă şi hotar !
Nemărginit platou aerian.
Nici cu nisip mobil măcar,
Nici palmieri, nici oaze nicăieri,
Nici şuieratul vîntului în gol.
Nu e singurătatea unei temniţi
Cu gratii şi cu zidurile groase,
Ci-a universului fără sfîrşit,
In care-i ca o ceaţă nevăzută.

O, ce imensă e singurătatea !
Dar nu de asta mă cutremur tot;
Nu asta îmi ia vieţii sensul,
Ci de singurătatea ce-i în mine,
în firu-acesta de fiinţă vie
Ce se tot caută mereu, zadarnic ;
Singurătatea mea din gînd, din creier,
Adîncă, nu întinsă ca o lume —
Aceasta mă-nspăimîntă...
Aceasta este greu de îndurat
Cît mai sînt viu, şi caut şi tot caut.

SUFLETELE

Pădurile sînt pline de suflete.
Din cine s-au eliberat,
Din care morţi ?
Nu ştiu.

Dar sboară ca sufletele,
Se bucură de eliberare,
Şi cîntă
Cîntă de răsună împărăţia lor,
Cerul.

Ce multe suflete sunt!
Ce mulţi oameni au murit!
Ca să nu se-ncurce,
Oamenii le spun păsări.

POEMUL POSTUM

Poetul a murit de multă vreme.
Avea pe-atuncea douăzeci de ani.
Deodată s-au stins visuri şi poeme.
Şi se-aşterneau uitare şi tăcere.
Din cînd în cînd, un vers ştiut şi singu
Ieşea-n lumină ca din răsărit
Spărgînd pămîntul cu o rază albă.
Apoi din nou uitare şi tăcere.

Dar iată, un poem postum deodată
A apărut din subteranul mut,
Ca la o înviere de apoi.
Şi glasul parcă este glasul lui,
Şi ritmul, pulsul inimii lui calde.
A fost vreun dor ce nu se împlinise ?
Sau o iubire ce-a rămas visată
Şi mai chema de dincolo de moarte ?

Parcă vorbea dan cealaltă Iunie,
O viaţă ce nu se trăise
Şi am simţit atunci în mine însumi
Că linişte deplină n-au poeţii
Nici după ce s-au săvîrşit,
Şi mai zvîcnesc şi în eternitate
De parcă ar visa şi din morminte
Şi nu-ar avea o moarte-adevărată.

CUPRINS

PRIN ANI

CARNET

OGLINZI

APROAPE DE PĂMÎNT

NA GREU' PAMINTULUI

Lector : CORNEL SIMIONbSCU
Tehnoredactor : TRAIAN ARGETOIANU

Apărut 1971. Htrtie scris I A de 63 g/m'. Formai „ 540X840116. Coli ed. 10.56. Coli tipar 24 A. nr. 23158/1970. C.Z. pentru bibliotecile mari şi mici 859-0.

Tiparul executat sub comanda nr. 1083 la întreprinderea Poligrafică „13 Decembrie 1918" îtr. Grigore Alexandrescu nr. 89—97 Bucureşti Republica Socialistă România